

Francija na robu živčnega zloma

ANA KOVAC

Razlike med potopitvijo prvega Mavričnega bojovnika pred desetimi leti in med nedeljsko zaplenbo njegovega naslednika pravzaprav ni. V obeh primerih gre za to, da je država, v tem primeru pač Francija, izgubila živce zaradi nergaskih in pogosto prav tako militantnih naravovarstvenikov. Greenpeaceu je uspelo Francijo spraviti na rob živčnega zloma, ko je imela pred očmi le en edini cilj: ustaviti Mavričnega bojovnika.

Posadka Mavričnega bojovnika je morda verjela, da so se časi spremenili in da si Francija ne bo privoščila svetovnega skandala, prav tako kot je pred desetimi leti verjela, da je potreba po miru in skladju z naravo močnejša od zelje po ubijanju. Že tedaj se javno mnenje ni moglo odločiti, ali so takšni nazori anahronistični ali napredni. Generacija prvih aktivistov je medtem že ostarela, nekateri med njimi so potonili v vprašanjih o smiselnosti svojega početja in s tem svojega življenja. Pa vendar problem ne tiči v greenpeaceovcih in drugih aktivistih, ki si, vsak na svoj način, prizadevajo za boljši, lepši in prijaznejši planet, pa naj bi bo s transparenti, brezmesnimi jedilniki, prijaznim odnosom do soljudi in zivali ali jadranjem na prepovedani območja. Težava, ki se je ob predznosti francoskih marincev izkazala za mnogo večjo, kot se je morda zdela še pred tednom dni, je v nespremenjeni miselnosti. Greenpeaceva zmaga nad Shellom je resda zgodovinska, pa vendar daleč od vizij njegovih članov. Naskok komandosov na Mavričnega bojovnika bo morda res zapletel razmere v francoski notranji in zunanji politiki, izgubili pa so predvsem mavrični bojovniki: ne da bi si zagotovili še eno gotovo zmago in dokončno osvojili javno mnenje, so sli tja, kamor ne bi smeli. Spet v napačnem trenutku: prezgodaj ali prepozno, kakor pač hočete, vsekakor pa ne ozirajoč se na to, da se časi spreminjajo in generacije menjajo.

V četrtek, 13. julija, ob 19. uri Spominska svečanost ob 75-letnici požiga Narodnega doma

Ob 18. uri bo v Tržaški knjigarni predstavitev monografije o Narodnem domu

GREENPEACE / FRANCOŠKA MORNARICA S SOLZILCI PREKINILA MISIJO GREENPEACOVE LADJE

Francoski napad na ladjo ekologov izzval proteste po vsem svetu

Poslanska zbornica obsodila naskok na ekološko ladjo

RIM - V mnogih italijanskih mestih so bile včeraj manifestacije proti napovedanim jedrskim poskusom in proti nedeljskemu naskoku na ladjo Greenpeace. Afera je odjeknila tudi v poslanski zbornici, kjer so bile skoraj vse stranke - z izjemo Nacionalnega zavezništva - precej kritične do sklepov francoskega predsednika Chiraca.

Za edino razglašeno noto je poskrbel poslanec "Forza Italia" Enzo Savarese, ki je med razpravo zaklical, da podpira atomsko bombo. Večina poslancev Berlusconijsve stranke je obsodila Savaresejev izpad, čes da gre za osebno stališče.

SYDNEY - Francoska vojska je po desetih urah zadrževanja izpustila člane posadke Greenpeaceove ladje Mavrični bojovnik. Ob aretaciji so se člani ekološke gibanja predstavili z imenom Fernando Pereira.

Pereira je bil portugalski fotograf, ki je bil pred natanko desetimi leti ubit ob potopitvi prvega Mavričnega bojovnika na Novi Zelandiji. Tokratni napad francoskih komandosov na ladjo ekološke organizacije Greenpeace je povzročil ostre reakcije v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Avstralski zunanji minister Gareth Evans je dejal, da je akcija posledica zelo nepremišljene in težko opravičljive francoske odločitve o vnovičnem opravljanju jedrskih poskusov. Francoska mornarica je ladjo ekologov po akciji odvlekla iz 12-miljskega območja okoli atola Mururoa.

Na 14. strani

Slovenija in Italija podpisali sporazum o priznanju diplom

RIM - Italijanski opolnomočeni minister Massimo Spinetti in državni sekretar v ministrstvu za solstvo republike Slovenije Pavle Zgaga sta včeraj v Rimu podpisala sporazum o medsebojnem priznanju diplom. Italijanska stran je začasno suspendirala sporazum o priznanju diplom iz leta 1983; ob ugotovitvi, da bi to lahko povzročilo nezazeleno neprijetnost pripadnikom obeh manjšin, sta se vladi dogovorili o novem načinu izvajanja spora-

zuma iz leta 1983. Diplome in strokovne naslove se lahko priznava le, če so pridobljeni direktno, brez moci prevajalcev, na zakonito priznanih ustanovah obeh držav. Priznanje velja samo za diplomante, ki so v času študija dejansko prebivali v državi, kjer je sedež univerze, to določilo pa ne velja za pripadnike slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Sloveniji. Novi sporazum bo začel veljati šele po izmenjavi ratifikacijskih listin.

Papeževo pismo ženskam v opravičilo in zahvalo

RIM - Papež Janez Pavel II. je včeraj naslovil na ženske vsega sveta pismo, v katerem se opravičuje za morebitno diskriminacijo, ki so jo bile v preteklosti ženske deležne tudi s strani katoliške Cerkve. Poleg javnega priznanja in obzaloovanja gre omeniti se nekatere nove poglede na žensko problema-

tiko, ki bi lahko pomenili korak naprej k premostitvi dosedanjih ostrih trenj med Vatikanom in gibanji za enakopravnost med spoloma. Med drugim se papež v pismu zaustavlja ob problemu splava in odgovornosti, ki jo zanj nosijo moški in družbeno okolje.

Na 3. strani

Preko Gorice so tihotapili meso in maslo iz Madžarske

GORICA - Carinska uprava in enote finančne straže v Gorici so po dolgotrajni preiskavi onesposobile razvejano tihotapsko organizacijo, ki naj bi bila odgovorna za vtihotapljenje približno 180 tisoč kilogramov masla in 40 tisoč kilogramov mesa iz Madžarske. S tem naj bi ita-

lijansko državo prikrajšali za več kot poldrugo milijardo carine. Preiskovalci so že 30. maja v Mantovi aretirali domnevnega glavnega organizatorja goljufije in prijavili zaradi raznih prekrškov še 18 oseb iz raznih krajev Italije.

Na 3. strani

Bosansko-srbske enote ožijo obroč okoli Srebrenice kljub grožnjam ZN

SARAJEVO - Enote bosanskih Srbov so včeraj še dodatno zozile svoj obroč okrog muslimanske enklave Srebrenica kljub grožnji Združenih narodov, da bodo letalske sile Nata v tem primeru napadle njihove položaje. Nizozemski bataljon modrih celad, ki je nameščen na območju Srebrenice, je blokiral edino cestno povezavo v Srebrenico in bo morebitni prodor srbskih sil v mesto preprečil z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Poveljstvo mirovnih sil pa je sporočilo, da bodo letalske sile Nata v primeru, da Srbi napadejo nizozemski bataljon, nemudoma ukrepale. Bosanski radio je poročal, da je v srbskih topniških napadih na Srebrenico izgubilo življenje že več kot sto civilistov. Srbske sile se vedno zadržujejo 32 pripadnikov modrih celad, ki so jih zajeli v okolici Srebrenice. Bosanska vlada pa vodstvu Združenih narodov očita »zavedno nedejavnost kljub hudi zaostritvi položaja v Srebrenici«.

Na 15. strani

POBUDA NOVINARJEV PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Vrnite nam Narodni dom!

Zveza slovenskih kulturnih društev odločno podpira pobudo novinarjev Primorskega dnevnika in zato soglaša z zahtevo po vrnitvi Narodnega doma. Tudi primerna prostorska razsežnost omogoča namreč ohranjanje in razvijanje našega kulturnega izraza: dosegli smo predragoceno raven kulturne organiziranosti, da bi lahko na kakršenkoli način dopustili njeno obubožanje.

Na 4. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Gospodarstvo je uspešno, toda...

Pokazatelji o italijanskem gospodarstvu so ugodni, Fazio pa opozarja na nevarnost inflacije.

Stran 2

Prvi furlansko-slovenski slovar

V publikaciji Lingue d'Europa je tudi prvi furlansko-slovenski slovar.

Stran 5

ZL F. Prešerna: trije odličnjaki

Na znanstvenem liceju F. Prešerna so maturo uspešno prestali vsi kandidati. Med njimi so trije odličnjaki. Danes učni uspehi na zavodu Z. Zoisa.

Stran 6

Italiji svetovna odbojarska liga

Italijanski odbojkarji so v Rio de Janeiru osvojili svetovno ligo in si prisluzila milijon dolarjev nagrade.

Stran 17

NOVICE

Atentati na Južnem Tirolskem; tudi Gladio med osumljenci

BOCEN - Javni tožilec Cuno Tarfusser je odredil vrsto hišnih preiskav v Brixnu in v bližnjih krajih, da bi odkril morebitne povezave med tajno organizacijo Gladio in nekaterimi atentati, ki so med leti 1978 in 1981 pretresli bocensko pokrajino. Bombni atentati so bili naperjeni proti nemško govoreci skupnosti in so poskodovali hotele in trgovske obrate, katerih lastniki so Nemci. Tarfusser sumi, da se je za teroristično siglo MIA (Movimento italiani Adige) skrival Gladio, ki je hotel s tem zascititi italijanstvo od Nemcev ogrožene Jujne Tirolske.

Kadili so v bolnišnicah: naprtili so jim globo

NEAPELJ - Mestni redarji so včeraj zalotili več ljudi, ki so kadili v neapeljskih bolnišnicah. Največ krsiteljev zakona, ki prepoveduje kajenje v bolnišnicah, so zalotili v otrošni bolnišnici Santobono, kjer so sorodniki kadili kar ob posteljah mladih bolnikov. Krsitelji zakona morajo plačati tristo tisoč lir globe. Nadzorno akcijo v bolnišnicah je sprožil župan Antonio Bassolino, ki je glede tega poslal posebno okrožnico poveljniku neapeljskih mestnih redarjev.

V 15 občinah svobodna prodaja časopisov

RIM - V državi bodo lahko po novem prodajali časopise (predvsem dnevnike) tudi v veleblagovnicah in javnih lokalih. A le v petnajstih občinah in ne v po vsej državi, kot je pred kratkim z odlokom sklenila Dinijeva vlada. Ministrski svet je namreč ta odlok spremenil v navadni zakonski osnutek in odobril odlok, ki, kot rečeno, zadeva le nekaj občin. Ministrski svet je moral umakniti odlok, ker je v parlamentu naletel na nasprotovanje skoraj vseh političnih strank.

MED VLADNO VEČINO IN FORZA ITALIA

Morda dogovor o pokojninah

Danes v zbornici nadaljevanje debate

RIM - V poslanski zbornici se bo danes nadaljevala razprava o pokojninski reformi, potem ko se na obzorju pojavlja možnost političnega sporazuma med levsredinsko koalicijo, Severno ligo in Berlusconijevo stranko. Poslanci bodo danes nadaljevali z oceno posameznih členov in amandmajev (največ so jih predstavili predstavniki SKP in NZ), pravo soocenje o reformi pa se v bistvu odvija v ozi delovni skupini poslanske komisije za delo.

Predsednik te komisije Marco Sartori (Severna liga) je optimist in pričakuje, da bo parlament se pred koncem meseca uzakonil preustroj pokojninskega sistema. Odločilna bitka se odvija v poslanski zbornici, v senatu, kjer ima vlada za sabo krepko večino, pa bo gotovo slo lazje, tako da bo v Palaci Madama razprava trajala najbrž le nekaj dni. So-deč po poteku dogajanj vse kaže, da Di-ni ne bo zahteval napovedane zaupnice in da bo torej vlada sprejela nekatere zahteve "Forza Italia", ki pa ne bodo vsebinsko spremenile sporazuma s sindikalnimi organizacijami.

Včerajšnja odlozitev razprave na plenarnem zasedanju zbornice je vsekakor povzročila nekaj polemik. Poslanci Berlusconijeve stranke so do zadnjega nasprotovali prekinitvi soocenja, ki so jo predlagali progresisti, na koncu pa je prevladalo stališče, naj vsa sporna vprašanja resi, če je mogoče, delovna skupina komisije za delo. To skupino sestavljajo poslanci, ki zelo dobro poznajo ne samo vsebino pokojninske reforme, a tudi pokojninski in skrbstveni sektor. Skupina deluje strokovno, medtem ko je plenarno zasedanje zbornice večkrat pod vtisom in vplivom političnih dogajanj.

Poslanci so doslej odobrili v glavnem cene, ki zadevajo tako imenovane integrativne pokojnine in prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Odobritev teh pomembnih členov je omogočil politični sporazum med vladno večino in "Forza Italia". Temeljni preizkusni kamen za reformo pa bo gotovo razprava o pokojninskih dobah, ki se močno razdvajajo predvsem večino in Stranko komunistične prenovne.

PREISKOVALNA TAJNOST

Sodniki "čistih rok" zavračajo namige nekaterih medijev

Bivši sekretar PSI Bettino Craxi napoveduje nove sodne prijave

MILAN - Sodniki tima "čistih rok" bodo najbrž prijavili sodišču novinarje, ki so namignili na možnost, da so prav Savario Borrelli in kolegi krsili preiskovalno tajnost pri nekaterih preiskavah, v katere je bil vpleten Silvio Berlusconi. Nekateri casopisi so namreč objavili vest, da je sodisce iz Brescie sprožilo sodni postopek proti milanskim sodnikom, kar pa ne odgovarja resnici. V Brescii so sicer pred nekaj dnevi res začeli preiskavo zaradi te nove afe, a trenutno le proti neznanim osebam.

Bettino Craxi iz svojega "zlatega izgnanstva" v Tuniziji pa napoveduje nove sodne prijave. Na muhi ima tokrat progresističnega poslanca Pina Arlacchia, ki je izjavil, da je

bivši tajnik PSI nakopil ogromno bogastvo, ki naj bi presegalo vrednost 750 milijard lir. Craxi bo zaradi zalitev in obrekovanja prijavil tudi rimski dnevnik "La Repubblica", ki je svojcas objavila Arlacchi-jeve izjave. Poslanec, ki se ukvarja z mafijo in z bojem zoper organizirani kriminal, je povedal, da je Craxijevo ogromno bogastvo skrito v neki banki v Hong Kongu.

Odvetnik Giannino Guiso je prepričan, da je znova v teku ostra obrekovalna kampanja na Craxijev račun, kot dokazuje tudi afera o ponaredbi Craxijevega potnega lista. Dokument bo vsekakor predmet tehničnega pregleda, ki ga je odredilo sodisce iz Brescie.

PALERMO / ZRUŠILO SE JE POSLOPJE

Dva mrtva pod ruševinami

PALERMO - Dva podjetnika, 21-letni Domenico Di Giovanni in njegov stric 50-letni Michele Di Giovanni sta včeraj izgubila življenje, ker se je zrušilo staro poslopje, ki so ga podirali v Ul. Rocco Gullo v ljudski četrti Cruillas v Palermu. Druga dva sorodnika zrtev, 44-letni Carlo Rizzo, svak Micheleja in Domenica Di Giovanni, pa sta bila v nesreči ranjena; odpeljali so ju v palermsko bolnišnico Cervello, njuno zdravstveno stanje pa ni hudo.

Vsi so člani družine malih gradbinskih podjetnikov; ze nekaj dni so bili vsi stitje zaposleni pri podiranju dvonadstropne hiše. Okrog 9.30 so bližnji stanovalci naenkrat zagledali velik oblak dima, takoj za tem pa slišali močan

pok, nakar se je poslopje zrušilo. Po prvih ugotovitvah gasilcev sta zrtvi delali na vmesnem stropu v drugem nadstropju; vmesni strop se je sesul in ju pokopal pod seboj, z njima pa se dve drugi osebi.

Družina Di Giovanni si je ze vec let po sodnih poteh prizadevala, da bi prejela gradbeno dovoljenje za izgradnjo poslopja; ko ga je prejela se je takoj lotila dela, ni pa sprejela, kot ugotavljajo sosedi, nobenega varnostnega ukrepa. Takoj po podrtju poslopja si je sodnik Fabio Taormina ogledal kraj nesreče in zaplenil delovisce.

Na kraju nesreče so se takoj po vesti zbrali tudi sorodniki zrtev; prizorišče je bilo dokaj tragicno; prvi je prispel oče Domenica Di Giovannija, ki je začel vpiti ime-

na sina in brata, potem ko je doumel kaj sploh se je zgodilo. Po pripovedovanjih sosedov naj bi tudi njegov brat -tudi on je bil gradbinec- izgubil življenje v nesreči pri delu. Kmalu za tem so na kraj nesreče prispeli se drugi sorodniki in številni sosedi, ki so se strnili okrog sorodnikov zrtev in ranjenih in jih skusali potolaziti.

Družina Di Giovanni je v mestni četrti Cruillas zelo poznana; v njej prebiva in v tej četrti je tudi zgradila ze več poslopij. Delovisce je policija takoj ogradila in vsakomur prepovedala, da bi se približal ruševinam. Trupli zrtev so odpeljali v mrtvasko sobo bolnišnice Cervello, kjer sta na razpolago sodnemu zdravniku.

KZE / NA DELU JE NI BILO ZARADI BOLEZNI

Zdravniškega nadzornika ni slišala: v Padovi suspendirali gluhonemo

PADOVA - Na delu je ni bilo zaradi bolezni, zdravniškemu nadzorniku, ki jo je obiskal na domu pa ni odprla hišnih vrat; ko pa se je vrnila na delo, so ji na delovnem mestu v padovski KZE sporočili, da je bila neopravičeno odsotna; zato so ji tudi od place odtrgali dva delavna dneva. Dogodek se je pripetil ze 14. marca, zadnji sklep o disciplinskem ukrepu pa je bil sprejet sele v teh dneh po izmenjavi pisemskih vlog med uradom za osebje in Uil. Gianfranca Tassan, tako je ime protagonistki, je izjavila, da ni odprla hišnih vrat iz enostavnega razloga, ker ni slišala, ko je zdravniški nadzornik pozvonil. Z materjo in njenim sopotnikom, ki sta oba slušno prizadeta, živi v kraju Ponte di Brenta (Padova); podjetju je tudi sporočila, da družino običajno obvesti o prihodu tujcev ma-

la psicka, ki živi z družino. Dejala je tudi, da je psicka doslej vedno vestno izpolnjevala svojo nalogo, ko je zdravniški nadzornik obiskal družino, onega 14. marca, pa psicke ni bilo v stanovanju. Opravičila uslužbenke niso prepričala uprave KZE, sindikalni predstavniki pa so ze sporočili, da bodo zadevo predali sodnemu uradu v kolikor KZE ne bo umaknila ukrepa.

Vse pa kaže, da se bo zadeva lahko resila, preden bo o njej razpravljala sodni urad; v oddelku za osebje pri KZE so namreč ze pokazali pripravljenost za poseg pri generaknemu direktorju KZE, saj je slednji izrazil pripravljenost za preklic ukrepa. Ob vsem tem pa pri KZE poudarjajo, da bi zadevo lahko podrobneje proučili in dodajajo, da imajo kar 7000 uslužbencev, ki jih morajo "nadzorovati".

GOSPODARSTVO / POZITIVNI STATISTIČNI POKAZATELJI

Cenejša delovna sila in porast bruto nacionalnega proizvoda

Ni pa bilo porasta zaposlitvene ravni - Fazio opozarja na nevarnost inflacije

RIM - Narascanje bruto nacionalne proizvodnje in obenem padanje cene delovne sile; to sta pokazatelja, ki dokaj jasno opredeljujejo razvoj italijanskega gospodarstva v zadnjem casu.

Najzanimivejši in po svoje presenetljiv je podatek o ceni delovne sile v industrijskem sektorju. Gre za podatke OCSE, ki so bili objavljeni včeraj in iz katerih je razvidno, da bo ob koncu letošnjega leta cena delovne sile v Italiji 55 odstotkov nizja kot na Japonskem, 42 odstotkov nizja kot v Nemčiji, 35 odst. nizja kot v Franciji in 25 odst. nizja kot v Veliki Britaniji. OCSE je pri pripravi pregleda upošteval leto 1991 za osnovo - takrat je bil indeks poprečja držav OCSE 100 - in pri obdelavi podatkov ugotovil, da se je realen zmožek za delovno silo največ zmanjšal v Italiji. Glede na poprečje je bil leta 1990 indeks v Italiji 95, ob koncu letošnjega leta pa bo padel na 65.

Na Japonskem, kjer je bil leta 1991 indeks 106, je v tem casu narasel na 151, v Hongkongu pa na 128. V večini evropskih držav indeks niha med 100 in 110, v Severni Ameriki pa je nižji od 100. Italiji je najbližje Kanada z indeksom 76 vendar z relativno nizjim padcem, saj je bil leta 1991 kanadski indeks 92, torej znatno nižji od italijanskega.

Istocasno so bili objavljeni tudi podatki vsedrjavne zveze trgovinskih zbornic Unioncamere v zvezi z bruto nacionalnim proizvodom. Podatki se nanasajo na posamezne dežele, globalno vzeto pa se je v Italiji BNP lanske leto povečal za 1,9 odstotka. V severni in srednji Italiji je bilo povečanje zaznavnejše - 2,4 odstotka - v južni Italiji pa skromnejše - 0,6 odstotke - vendar kljub vsemu povečanje. Predsednik zveze trgovinskih zbornic Danilo Longhi ja je ob komentiranju teh podatkov dejal, da so

tudi v prvem polletju letošnjega leta zabeležili povečanje, kar daje upati v nadaljevanje pozitivnega trenda.

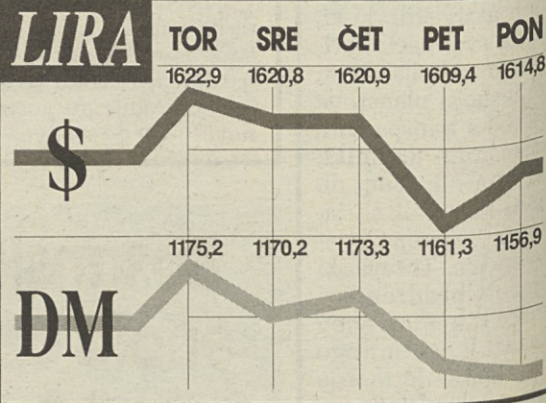
Med posameznimi deželami je na prvem mestu Piemont s 3,5 odstotnim povečanjem. Sledijo Tridentinska-Južna Tirolska in Veneto s 3-odstotnim povečanjem, Lombardija z 2,5 odstotnim povečanjem in dve deželi srednje Italije: Emilia-Romagna (2,4 odstotka) in Marche (2,3 odstotka). V kar treh dezelah je povečanje doseglo 2,1 odstotka: v Furlaniji - Julijski krajini, v Abrucih in v Apuliji, ki je v tem pogledu najuspešnejša dežela Južne Italije. Samo v dveh dezelah so zabeležili padec, in sicer v Siciliji (-0,3 odstotka) in v Kalabriji (-2,6 odstotka).

Pri zvezi trgovinskih zbornic so posamezne podatke tudi analizirali in ocenili, da je treba uspeh, ki so ga zabeležili v Piemontu, pripisati predvsem prede-

lovalni industriji in storitvam. Tudi druge severnoitalijanske dezele so napredovale predvsem zaradi povečanja izvoza. Zanimiv je podatek za severovzhodno Italijo, ki je ze dosegla 31 odstotkov vsega italijanskega izvoza.

Na jugu pripisujejo padec predvsem kmetijstvu: na tem področju je BNP padel za 3,6 odstotka in ta padec je prizadel predvsem Južno Italijo. Na jugu pa so močno občutili tudi zmanjšanje gradbenih dejavnosti, pač pa so v Južni Italiji zabeležili dokajšno povečanje izvoza. Ob tem pa opozarjajo da je kljub temu delež izitalijanskega izviza, ki ga pokriva Južna Italija, zelo skromen in ne preseže 9 odstotkov vsega italijanskega izvoza.

Ob teh podatkih sindikati opozarjajo, da pozitivnem pokazateljem ne ustreza porast zaposlitvene ravni, guverner Bance d'Italia pa svari pred narascanjem inflacije.

ADRIA

ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gospodarska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

STATISTIKA / DER SPIEGEL

Italija med desetimi državami z največjim podkupovanjem

BERLIN - Italija sodi med deset držav z največjim odstotkom korupcije. Tako trdi nemški tednik Der Spiegel. Revija je posvetila daljši prispevek vprašanju podkupovanja v nemškem avtomobilskem podjetju Opel, članek pa je opremila s statističnimi podatki o državah, v katerih podkupovanje najbolj cvete. Statistiko je pripravila univerza iz Göttingena.

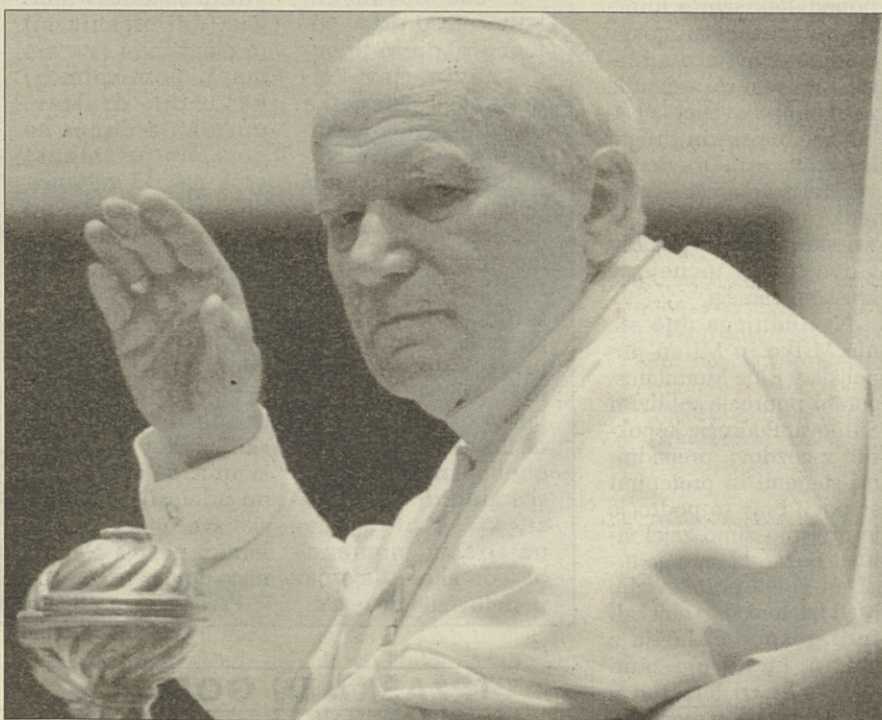
Po teh podatkih je Italija država z največjo korupcijo v industrijsko razvitem svetu. Na lestvici se nahaja sicer na devetem mestu, pred njo pa so uvrščene le države tretjega sveta. Po vrsti so to: Indonezija, Kitajska, Pakistan, Venezuela, Brazilija, Filipini, Indija in Tajsko.

Revija je pri svoji razvrstitvi upoštevala 41 držav, ki so bile razmeščene na lestvici od 0 (države z največjo korupcijo) do 10 (države z najmanjšo korupcijo). Italija je zabeležila nezavidljivo oceno 2,99 (Indonezija 1,94 točke, Tajsko, ki se je uvrstila tik pred Italijo, je zbrala 2,79 točke). Od drugih evropskih držav se Grčija nahaja na 12. mestu, Španija pa na 16. Francija si je s 7 točkami prislužila 24. mesto. Najmanj korupcije naj bi bilo na Novi Zelandiji (zabeležila je 9,55 točke), kateri sledijo Danska, Singapur, Finska in Kanada. Nemčija in Velika Britanija sta se z 8,14 točke in 8,57 točke uvrstili med 15 držav z najmanjšo korupcijo.

VATIKAN / PAPEŽEVO PISMO ŽENSKAM

Tudi Cerkev odgovorna za zapostavljanje žensk

Žensko poslanstvo ni samo družina - Korak k novim pozicijam?

RIM - Papež Janez Pavel II. je že med nedeljsko molitvijo spregovoril o pismu, ki ga je naslovil na vse ženske sveta in ki je bilo objavljeno včeraj. »Skoraj zaupno sporočilo, s katerim želimo ženskam izpričati spoprijateljstvo in zahvalo, ki jim jo je dolžna Cerkev.« Tako je sam predstavil dokument, katerega izid soupada z konferenco OZN o ženski problematiki, ki je napovedana za september. Prav tako je bilo že v nedeljo znano, da se bo papežev pismo osredotočilo na odnos med moškimi in žensko, na recipročnost v medspolnem dopolnjevanju. Janez Pavel II. se je ponovno zaustavil ob vprašanju spolnosti, ki »sega do najgloblje strukture človeka in postane v poročnem blagoslovu, preko od golega zadovoljevanja telesnih instinktov, sporočilo in vezni člen združitve dveh subjektov, moškega in ženskega.« Papežev nagovor vernikom je podčrtal enotnost med spoloma, ki temelji na tekstu geneze. »Moški in ženska sta eno samo človeško bitje, ki se pojavlja v dveh različnih in vzajemno skladnih oblikah, v dveh spolih.« Tudi pomoč, ki sta si jo dolžna, ne more torej več biti enostranska, ampak vzajemna.

Pismo ženskam, ki ga je Vatikan objavil dan pozneje, povzema nekaj smernic, ki jih je papež objavil med nedeljsko molitvijo, v marsikateri trditvi pa prekasa napovedi. Tako na primer Janez Pavel II. javno priznava, da je bila enakopravnost med moškimi in žensko, ki jo potrjuje geneza, včasih spregledana. Prezir je ženski otežkoval razvoj in prehod skozi zgodovino;

tudi Cerkev je ni pravilno ovrednotila oz. je nanjo pozabila, za kar se Janez Pavel II. opravičuje. Predpostavka za dialog med Cerkvijo in ženskim svetom (vsako posamezno žensko) je danes zahvala ženskam: zahvala sicer v prvi vrsti materam, soprogam, hčeram in posvečenim ženskam, ob koncu pa tudi zaposlenim ženskam - delavkam, ki vedo združiti čustvo z razumom in na ta način pripomoci k razvoju kulture. Vatikan priznava torej (čeprav posredno in obrobno) enako dostojanstvo različnim vlogam, ki jih ženska opravlja v današnji družbi. Ta ugotovitev, ki je glede na nekatere prejšnje pozicije morda celo presejnetljiva, privede do obravnave socialnih vprašanj, povezanih z uveljavljanjem žensk v aktivnem družbenem sloju. Papež jasno poudarja potrebo po preobrnitvi vseh dosedanjih diskriminacij na delovnem področju. »Ženske so se danes v mnogih krajih sveta zapostavljene, njim je namenjena bolj pomankljiva vzgoja kot moškim, njihove plače so nižje in njihov doprinos k razvoju si lastijo drugi. Večkrat je ženska cenjena bolj zaradi njene fizične podobnosti kot zaradi njene profesionalnosti.« Celo zgodovinske premalo poudarja vlogo, ki jo je imela ženska, v tem oziru pa gre ovrednotiti boj za ženske pravice in njeno enakopravnost.

Tudi v zvezi s splavom, ki ga Cerkev strogo obsoja, je zaznati korak naprej, korak v nasprotno smer od demonizacije ženske: »Odgovornosti za splav, ki se vedno ostaja grešno dejanje, ne nosi samo ženska, pač pa se pred njo moški in okolje.«

PAPEŽEVO PISMO ŽENSKAM

Položaj ženske v cerkveni hierarhiji

RIM - Minilo je par stoletij, odkar so se teologi in predstavniki katoliške Cerkve spraševali, ali ima ženska dušo. Minilo je par stoletij, toda kljub temu, da je čas omilil ekstremne pozicije te vrste, je bila enakopravnost dosežena sele pred kratkim. To potrjuje papežev pismo ženskam, ki je bilo objavljeno včeraj, potem ko je Janez Pavel II. njegov izid najavil že v nedeljo.

Toda se danes so mnogi mnenja, da je ustroj Cerkve jasno mashilističen, saj ženske na primer nimajo možnosti, da bi posegle po najvišjih službah, ki so po teološkem določili monopol moških. Razrava o tem, ali so bila stališča Cerkve tudi v preteklosti izrazito mashilistična, nikakor ne more biti enostranska. Če je že res, da obstajajo se danes razlike med spoloma v cerkveni hierarhiji, je po drugi strani res, da dejstva, ki veljajo danes za nesprejemljiva, so bila nekoc popolnoma neproblema-

tična, saj jih družba ni občutila kot ponižujoča.

Prelomnico v pojmovanju ženske predstavlja za uradno doktrino katoliške Cerkve drugi vatikanski koncil. Čeprav je zgodovina papežev države že prej poročala o ženskah, ki so igrale pomembno vlogo celo v vatikanskih palačah, je sele papež Pavel VI. povabil petnajst slusateljic, da bi prisostvovala razpravam. Njihova prisotnost je bila v marsičem skoraj revolucionarna, čeprav so bile od kardinalov ločene s pregrado (kot to narekuje judovska in zgodnja krščanska tradicija) in niso smele aktivno sodelovati pri razpravah. Prav Pavel VI. je ob koncu vatikanskega koncila naslovil na ženske prvo pismo. Bil je to čas, ko je svet zajel strah pred atomsko bombo, ki bi lahko na mah unicila človeštvo. Papež je ženskam priporočal, naj bdijo nad moškimi in njihovim delovanjem, da bi zemeljske

oble ne oplazila katastrofalna apokalipsa. Verskim tematikam se je torej že takrat pridružila socialna in politična problematika, ki dejansko prežema tudi tokratno pismo Janeza Pavla II. Kar je bil za časa Pavla VI. strah pred atomsko smrtno, je danes - tako meni papež - strah pred individualizmom in hedonizmom, prezir življenja in kultura smrti.

Danes so si ženske priborile nekaj pravic znotraj cerkvene organizacije. Čeprav ne morejo doseči mašniškega posvečenja, lahko redno prisostvujejo in sodelujejo pri sinodah, vodijo verske časopise in revije, mnoge se posvečajo studiju teologije. Danes lahko ženske strežejo pri maši, lahko delijo že posvečene hostije, lahko berejo berila. V državah tretjega sveta ženske pogosto vodijo župnije, v izrednih primerih pa celo delijo zakrament krsta. Njihova prisotnost je vse bolj številna tudi v Vatikanu.

ITALIJA / PO PODATKIH ISTAT

Zaskrbljujoč porast mafijskih zločinov

Letos že 528.238 zločinskih dejanj

RIM - Vsestranska statistična služba Istat je sporočila, da se je število zločinov mafije, camorre in 'ndranghete v zadnjem letu povečalo za celih 9,6%. Naraslo je tudi število vseh zločinov in kaznivih dejanj, ki so jih policija, karabinieri in finančna straža prijavili sodnim oblastem: lani so v obdobju od januarja do marca zabeležili 528.238 zločinov, letos pa kar 529.540.

Kot sporoča Istat, pomeni ta povisek prekinitve teznje k upadu števila zločinov, ki so jo zaznali v letih od 1992 do 1994. Takrat se je število mafijskih zločinov znižalo za več kot 50%. Naraslo je tudi število izsiljevanj za 8,2%, ter bombnih atentatov za 0,5%. Število umorov pa se je zmanjšalo: lani jih je bilo 282, letos pa le 244. Prav tako se je za 10,9% zmanjšalo skupno število ropov, čeprav se je povečalo število ropov v bankah in draguljarnah za 2,5% oziroma 10,1%.

Manj je bilo tudi poskusov umora (13,7% manj), posilstev (4,4% manj), ugrabitev (12,7% manj), združevanj v

kriminalne namene (11,9% manj) ter združevanj v mafijske organizacije (32,1% manj). Tudi kar zadeva tatvine je število padlo za 2,5%. Znatno pa se je povečalo število goljufij (11,8% več), tihotapstev (11,3% več), kot tudi primerov v zvezi z mamili (2,9%), požarov (2,8%) ter 1,8% več ubojev.

Podatki so dokaj zaskrbljujoči, saj je, kot ocenjuje Istat, iz njih razvidno, da se je povečalo predvsem število zločinov, ki so tesno v zvezi z organiziranim kriminalom, kot na primer uboji, izsiljevanja, bombni atentati, požari in nekatere vrste ropov. Te podatke pa uravnovesa nižje število primerov ugrabitev, združevanj v zločinske namene ter združevanje v mafijske organizacije, torej zločinov, ki jih nedvomno lahko pripisujemo organiziranemu kriminalu.

Najbolj izrazito je povečanje števila manjših zločinov, v večini primerov v zvezi s preprodajo mamil, kar je potrdilo teznjo k narascanju tovrstnih zločinov, ki so jo ugotovili že v preteklih letih.

GORICA / TOVOR NAJ BI BIL NAMENJEN V TUNIZIJO

Iz Madžarske preko Slovenije tihotapili meso in maslo v Italijo

Pretihotapili so 180.000 kg masla in 40.000 kg mesa

GORICA - Carinska uprava in enote finančne straže v Gorici so po dolgotrajni preiskavi onemogočile razvejano tihotapsko organizacijo, ki naj bi bila odgovorna za vtihotapljenje približno 180 tisoč kilogramov mesa in 40 tisoč kilogramov masla iz Madžarske. S tem naj bi italijansko državo prikrasili za več kot poldrugo milijardo carine. Preiskovalci so že 30. maja v Mantovi aretirali domnevnega glavnega organizatorja goljufije in prijavili zaradi raznih prekrškov se 18 oseb iz raznih krajev Italije. Drugega zapornega naloga zoper madžarsko družico glavnega osumljenca niso mogli izvesti, ker se je ženska pravčasno zatekla v domovino.

Preiskava se je začela že 30. oktobra lani, ko so na mednarodnem mejnem prehodu v Standrežu pri Gorici cariniki zasumili, da s tovorom zmrznjenega mesa, ki je z Madžarske potoval skozi Italijo v Tunizijo, najbrz nekaj ni v redu. Finančni stražniki so zato diskretno

sledili transportu, ki bi se bil moral v Neaplju vkrcati na ladjo namenjeno v Tunizijo. Tako so ugotovili, da je sofer peljal kar mimo Neaplja vse do Trapanija. Tam pa se ni vkrcal na trajekt proti bližnji Tuniziji temveč na ladjo, na kateri je priplul nazaj v Livorno. V tamkajšnjem pristanu so finančni stražniki 11 dni po njegovem vstopu v Italijo aretirali soferja in zaplenili tovornjak z mesom.

To je bil pravzaprav sele začetek obsirne preiskave, ki jo je v naslednjih mesecih koordiniral goriski namestnik državnega pravdnika dr. Eligio Paolini. Postopoma so namreč ugotovili, da je pošiljko uvozila organizirana tolpa, ki je pred tem na podoben način pritihtapila vedno skozi Standrež vsaj se dvajset transportov masla in mesa.

Tolpa je na Madžarskem ustanovila nekaj komercialnih družb, ki so izdajale navidez naoporečno dokumentacijo za Transporte mesa in masla namenjene skozi Italijo v

druge države. Madžarske družbe so tudi najemale avtoprevoznike, ki niso bili obveščeni o pravem končnem cilju: o spremembi cilja so jih navadno obvesčali zadnji trenutek s pomočjo kurirjev, ki so soferje dohitevali na avtocesti. Nato je bilo dovolj ponarediti dokumente o izvozu iz Italije in pošiljke so bile pripravljene za komercializacijo v supermarketih Lacijske in Kampanske, odkoder je večina osumljenec.

Preiskava je 30. maja privedla do aretacije glavnega osumljenca in prijave 18 oseb: obtoženi so tihotapstva, ponaredbe zigov in dokumentacije, stitje med njimi pa tudi združevanja v zločinske namene. Carinska uprava je že vnovčila približno milijardo od skupno 1.570 milijonov utajenih carinskih dajatev, v teku pa je postopek za izterjanje se preostalih. Poleg transporta v Livorno so zaplenili se dva tovornjaka, ki so ju v preteklosti uporabili tihotapci. (mm)

MAGDA ŠTURMAN

Obisk pri rojakih v daljni Avstraliji (6)

Edinstvena arhitektura Canberre - Zanimiva srečanja z izseljenci s Krasa v Sidneyu

Ze od nekdaj sta si bili najpomembnejši mesti Sydney in Melbourne v stalnem tekmovalnem medseboju, katero naj bi bilo glavno mesto. Zato je vlada na začetku tega stoletja sklenila, da zgradi tretje mesto, ki naj bi bilo glavno in ki naj bi se nahajalo med prvima dvema. Ime Canberra so namenoma zbrali, saj v jeziku tamkajšnjih staroselcev pomeni »kraj srečanja«.

Ko je voznik avtobusa povedal, da smo v središču mesta, sem kar obstala. Okrog sebe sem videla le drevesa in redke hise. Canberra ima edinstveno arhitekturo. Načrt mesta je delo Walterja Burley Griffina, ki ga je oblikoval po strogo določenih kriterijih. V nacrtnu je prednost imelo predvsem zelenje. Mesto steje nekaj več kot 200.000 prebivalcev, ima pa kar 800.000 dreves. Zelo zanimiv je novi parlament. Svetovno tekmovalstvo je za njegov načrt dobil Italijan Romaldo Giurgola, zgrajen pa je bil leta 1988. Zastavo na njegovi strehi pa je mogoče opaziti iz vseh glavnih cest mesta. Ambasade so v Camberri tudi precej zanimive, saj so zgrajene v stilu države, ki jo zastopajo.

Iz Camberre sem spet sedla na avtobus in po starih urah prispela v največje, 4 milijonsko mesto Sidney. V to mesto sem bila pravzaprav povabljen na poroko sestrične Mikele. Slučajno je moje potovanje soupadalo s tem dogodkom.

Poroka je bila v ti-

picem avstralskem stilu. Mikela je ob sebi imela tri enako oblečene družice. Njen izvoljenec Peter je prav tako imel ob sebi tri enako oblečene prijatelje. Pravzaprav so ta običaj v Avstralijo prinesli Angličani. Poroka je potekala v majhni cerkvi med zalivom Watson Bay, od koder je bil lep razgled na znano Opera House, Harbour Bridge in ostali del mestnega središča. Neda-lec je prav tako nad zalivom stala restavracija, kjer sta novoporočenca priredila poročni obed.

Naslednje dni sem si ogledala Sidney. Od blizu sem si ogledala Opero, ki ima res originalno strukturo. Sprehajala sem se po starejšem delu mesta, znan kot Rocks ter po zelo obsežnem botanickem vrtu, ki se na površini 20 hektarov razprostira v samem središču mesta. Ogledala sem si tudi znamenito ulico Kings Cross, v okolici katere je precej mladinskih domov. V tem predelu je nočno življenje zelo pestro. Precej je tu nočnih klubov. Na cestah se zbirajo uzi-valci mamil, pocestnice, pa tudi taki, ki radi kra-dejo. Ko sem zelo previdno stopala po ulici, sem bila priča osupljivemu prizoru: mladenič je prav pred menoj padel na tla, se zvijal od bolečin in krical. Očitno je doživil krizo pomanjkanja mami-la. Brz so prišli policisti ter ga odpeljali.

Tudi v Sidneyu sem se seznanila s slovenskimi izseljenci. Dva dni sta me gostila znanca gospa Milka, doma iz Stanjela, in njen mož Milan iz Komna. Na velikonočni

ponedeljek sem z njimašla na rojstni dan gospe Ondine, prav tako s Krasa. Tam sem se seznanila z ostalimi Slovenci iz Naborne, Opčin in drugih kraskih vasi. Družba se večkrat tako sreča. To so redke prilagoditve, kjer se vsi skupaj pogovarjajo v slovenscini, točneje, v kraskem narečju.

Naslednjega dne sta me Milka in Milan popeljala v Blue Mountains, gorato področje v bližini Sidneya. Področje je pokrito z gozdovi, prepadnimi stenami in prelepimi slapovi. Prav to področje je prejšnjo zimo zajel silovit požar, ki smo ga tudi mi videli po televiziji. Med izletom smo obiskali tudi gospoda Marija z Opčin, ki s svojo ženo Nemko že tri leta živi v samotnem kraju med gozdovi. Sam si je popravil staro hišo, okrog nje pa zgradil tipični kraski zid. Menil je, da je to verjetno edini kraski zid v Avstraliji.

V Sidneyu sem imela namen, da obiščem tudi sovaščana. Graziano Smotlak je odšel iz Mačkolijskega leta 1955. Zaradi napačnega domnenja po telefonu se ni sva srečala.

Sidney je ogromno in živahno mesto, kjer sem imela res pestro življenje. Po enem tednu sem tega hrupnega velemera imela dovolj. Dosti mi je bilo dolgih voženj z avtobusi in vlaki iz ene točke mesta v drugo. Čeprav je za večino obiskovalcev mnenje o Sidneyu zelo pozitivno, mene mesto ni preveč prevzelo. Raje sem torej odpotovala in se napotila proti severu celine.

VRNITE NAM NARODNI DOM

ZSKD se pridružuje pobudi

Zveza slovenskih kulturnih društev odločno podpira pobudo novinarjev Primorskega dnevnika in zato soglasno z zahtevo po vrnitvi Narodnega doma. Tudi primerna prostorska razsežnost omogoča namreč ohranjanje in razvijanje našega kulturnega izraza: dosedaj smo predlagali raven kulturne organiziranosti, da bi lahko na kakršenkoli način dopustili njeno obubožanje. Slovenska kulturna stvarnost, ki se odraža v najširšem pomenu besede skozi dejanja in delovanje ne le šte-

vilnih ustanov, temveč tudi organizacij in manjših (a zato nič manj pomembnih) kulturnih društev, potrebuje danes še posebno prisotnost vseh nas, ki verjame-mo v neobhodno življenjsko važnost kulture na vseh ravneh. Zveza slovenskih kulturnih društev zato poziva vse svoje člane, torej v prvi vrsti člane kulturnih društev, pevskih zborov in ostalih skupin, da se množično udeležijo spomin-ske svečanosti ob 75-letnici požiga Narodnega doma.

Predsedstvo ZSKD

TRŽAŠKA IN GORIŠKA

Posebna deželna komisija o odnosih med pokrajinama

TRST - Posebna deželna komisija za reformo krajevnih uprav, ki ji predseduje Michele Degrossi (DSL), se v tem času ukvarja tudi s problematiko odnosov med pokrajinama ter o vlogi občin pri krajevni samoupravi. V tem sklopu je tekla beseda tudi o odnosih med Trstom in Gorico ter o starem predlogu za poenotenje oziroma združitve obeh pokrajin.

S tem vprašanjem se je prejšnji teden ukvarjal tudi deželni svet, ki je sicer imel na dnevnem redu znani volilni priziv stranke Slovenske skupnosti o razdelitvi volilnih okrožij trzasko pokrajine. Razprava je potem zaobjela odnose med Trstom in Gorico, ki jo je predsednica goriske pokrajinske uprave Marcolinova (Severna liga) tolmačila kot priznanje vsem tistim (med temi je tudi sama), ki se borijo za tako imenovano avtonomno Julijsko krajino.

Marcolinijevi sedaj odgovarja Degrossi, ki jo opozarja, da se je komisija, ki ji predseduje, lotila tega vprašanja z novega zornega kota. Ne gre namreč za združitve obeh pokrajin (na katero se od časa do časa spominjajo nekateri politiki) ali za začrtanje novih pokrajinskih meja, ampak za nove vsebinske odnose med krajevnimi upravami, pri katerih bi imele glavno besedo občinske uprave.

MITTELFEST / PROJEKT NADIŠKIH DOLIN

Lutkarska tradicija srednje Evrope

Za trofejo Zlata lutka

Lutke skupine Tiriteri

CEDAD - V okviru polletnih prireditvev Mittelfest 95 bodo tudi letos občine Nadiške doline gostile projekt, v celoti posvečen lutkovnemu gledališču, ki je bil lani deležen velikega uspeha. Letošnji projekt bo oblikovalo preko stideset nastopov, priložnosti za spoznavanje lutkarske tehnike in njenih zakonitosti, srečanj in laboratorijev. Predstave bodo na spored v vseh občinah, ki sodelujejo pri pobudi: Spretu, Podbonescu, Dreki, Srednjem, Tavorjani, Sovodnjah, Grmeku, Praprotnem in Sent Lenartu.

Medtem ko je bila lanska izvedba namenjena predvsem liku Pulcinelle - od tod tudi naslov Pulcinella europeo - bo tokrat vodilna nit uprizoritev tradicija, od najzvestejših rekonstrukcij do inovativnih stikov med starodavnimi izročili in sodobnimi odskriji tehnikami najrazličnejšega izvora.

Lutke, ki bodo nastopile na Mittelfestu, bodo vodili umetniki iz različnih evropskih držav, predvsem seveda iz srednje Evrope. Poleg italijanskih lutkarjev so se organizatorjem prijavile skupine iz Avstrije, Slovenije, Ceske, Madžarske, Romunije, Nemčije in Španije, vsaka s svojo tradicijo, vsaka s svojimi teznjami in značilnostmi. Iz naše dežele bodo nastopile skupine Ortoteatro iz Pordenona in Teatro della Luna iz Trsta, nato pa še umetnika Andrea Zuccolo in Danilo Toneatto.

Najboljši skupini bo podeljena nagrada "La Marionetta d'oro" (po naše Zlata lutka), pokrovitelj katere je spetska občina. Za najboljšo predstavbo bo glasovala tako publika kot tudi strokovna žirija. Slednje bodo letos sestavljali trije člani: Otello Sarzi, predsednik združenja Unima, novinar casopisa La Repubblica Nico Garrone in Remo Melloni, ki poučuje na Ljudski soli za dramsko umetnost Paolo Grassi v Milanu.

Otvoritvena predstava bo na sporedu v soboto, 15. t.m., nagrada pa bo podeljena v nedeljo 23. julija, ko se bodo lutke poslovile od gledalcev in ljubiteljev. V tednu dni, kolikor bo trajal projekt, bodo stekle še druge pobude, ki bodo spremljale nastope lutkovnih skupin.

Od 17. do 19. julija bo tako mogoče prisostvovati dejavnosti laboratorija "Burattini, pupazzi e marottes", ki ga bo vodil Natale Panaro. Laboratorij je namenjen predvsem vzgojiteljem, animatorjem in ljubiteljem zakulisja predstave, saj bo mentor prikazal tehnike sperimentiranja z vsakdanjim gradivom, od časopisnega papirja do lepence, iz katerega nastajajo podobe junakov - lutk. 21. julija se bodo lahko obiskovalci predstav udeležili srečanja na temo "Burattini per la pace", v teku katerega bo predstavljen mednarodni pohod za mir, ki ga je združenje izvedlo v prejšnjih tednih.

Vera Zužek

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PISMI UREDNIŠTVU

Sramota za deželno odbojgarsko zvezo!

V zvezi s ponedeljkovo tiskovno konferenco, na kateri je deželna odbojgarska zveza predstavila "ento" Trofejo dežel (ento, kajti niti organizator ne ve, koliko jih je bilo doslej), bi dodal se nekaj ugotovitev. Izvedeli smo, da je v deželni reprezentanci FJK pet slovenskih fantov in dve dekleti. Poleg tega je glavni trener moske vrste prof. Franko Drasić, trenerjev pomočnik pri dekletih pa prof. Mario Cač. Iz tega sledi, da kar 25 odstotkov reprezentance FJK sestavljajo slovenski odbojkarji in odbojgarski strokovnjaki. Glede na to in glede tudi na siceršnji delez slovenske odbojke v deželni odbojgarski stvarnosti, bi upravičeno pričakovali, da bi v dolgem seznamu pripadnikov castnega odbora zasledili vsaj eno slovensko ime (ni ga niti v delavnem odboru), a zaman. To je sramota za deželno odbojgarsko zvezo. Na nas se očitno obrača sa-

mo v točno določenih primerih, na primer, ko je potrebno nabirati glasove pred različnimi občnimi zbori. Kaj pa potem? Ko izdelajo razne "cistokrvne" seznime pa na nas preprosto pozabijo. Se mogoče boje okužbe?

Marij Šustersi

S Primorskim v »neznano«

Vsi smo bili radovedni kam nas bo peljal izlet v neznano. Bilo nas je pet avtobusov, zadovoljni, da smo se zbrali stari borci, aktivisti, zavedni ljudje, ki so verjeli v zmago nad nacifasizmom. Ko smo sli preko Kozine, smo čakali, kam bodo avtobusi obrnili. Na križpoti so krenili proti Ilirski Bistrici. Kam sedaj? Na Hrib svobode. Mnogo zastav iz NOB in sedanjih, ki prikazujejo neodvisnost Slovenije; mlada castna straža; mnogo mladine, ki jo caka bodoče delo. V svojem govoru je akademik Ciril Zlobec dejal:

»Danes mnogi blatijo partizanstvo. Mi pa lahko na tehnično zgodovino postavljamo narodnoosvobodilni boj. Sprasujem se, kaj lahko pred oči Evrope postavljajo tisti, ki ta boj zanikajo.«

Zunanji minister Thaler je poudaril pomen primorske vstaje v borbi proti nacifasizmu in dejal: »Saj ste vi, tukaj prisotni borci NOB, simbol te zmage, ker brez take sile bi ne bilo mogoče zmagati.«

Moram pa reci, kar pravi neki star pregovor: »Prisli smo v take case, da se clovek boji reci tri besede, da bi ne bila cetrti odvec!«

Prav tam, prav v Ilirski Bistrici, prav za vojašnicami, so Nemci novembra 1943 ustrelili naše talce in med njimi mojo mamo. Tega kraja sem se vedno ogibala, ker je rešnica boleča in sem zato vedno od daleč gledala vojašnice. Izlet "v neznano" nas je peljal na Hrib svobode, kjer se je elita

nemske vojske brezpogojno predala partizanskim enotam in JA, ker je bil partizanski duh močnejši kot nemska orožje. Pesem partizanskega pevskega zbora pa je odmevala v daljavo, da so jo tudi mrtvi slišali. Ulile so se mi solze, ko so med drugimi zapeli "Od Korduna, grob do groba, trazi majko sino svoga", in to z željo, da bi se končalo prelivanje krvi v BIH. Pomislila sem, da je po 50 letih končane vojne se vse aktualno: vidimo, kako se brat brata bobijata in unicujeta svojo domovino, brez pomena in izhoda!

Nato smo sli na kosilo in v Postojnsko jamo. Udeležence je pozdravil Bojan Brezigar. Izlet v neznano smo nadaljevali proti Cerkniškemu jezeru.

S tem se je zaključil nas izlet v neznano in točno ob določen uri smo prisli domov lepo razpoloženi.

DELEGACIJA
ZUNANJEGA
MINISTRSTVAObisk
v Izoli
in v
Ljubljani

Danes in jutri se bo mudila v Sloveniji delegacija italijanskega Ministrstva za zunanje zadeve. Namen obiska je poglobiti konkretne možnosti za izvedbo dogovora iz leta 1988, ki predvideva preureditev starodavne palače Manzoli iz Izole in istocasno namestitev poklicne sole za restavracije kulturnih spomenikov istrsko-beneske umetnosti. Delegacija bo najprej obiskala Izolo, kjer se bo srečala z občinskimi oblastmi in predstavniki italijanske narodnosti; nato se bo v Ljubljani srečala se z visokimi predstavniki pristojnih slovenskih ministrstev in veleposlanikom Italije, dr. Luigiem Solarjem.

Prav tako danes bo v Ljubljani srečanje med predstavniki italijanskega in slovenskega Ministrstva za finance. Srečanje bo posvečeno nekaterim pomembnim temam skupnega interesa, med katerimi izstopa zacetek pogajanj za sklenitev novega sporazuma o medsebojni administrativni pomoči na področju carin (le-ta naj bi zamenjal sedaj veljavni italijansko-jugoslovanski sporazum), sodelovanju med obmejnimi carinskimi organi in, ne nazadnje, vprašanja, ki so povezana z navzočnostjo številnih prostocarinskih prodajaln na slovenski strani meje med obema državama.

PRORAČUNSKE SPREMEMBE

Spet preizkušnja
za deželno vlado

Podpisi za deveti deželni referendum

TRST - Deželni svet je včeraj začel obravnavati spremembe k proračunu za tekoče leto, ki jih je predlagal odbor predsednice Alessandre Guerre, nato pa potrdila pristojna svetovalska komisija. Po poročilih večinskega poročevalca Sergia Ceccottija (Severna liga) in manjšinskih poročevalcev Paola Ghersine (Zelena lista) in Adriana Ritosse (NZ), se je začela debata, ki se bo predvidoma končala danes. Zatem bodo svetovalci vzeli v pretres posamezne člene proračuna in popravke, ki so jih predložili predstavniki vseh strank.

Proračunske spremembe znasajo vsega skupaj 135 milijard lir. Finančni dokument predstavlja politično preizkušnjo za deželno vlado, čeprav prevladuje

mnenje, da bo skupščina brez večjih tezav odobrila proračun. Koalicija med Severno ligo, Ljudsko stranko in "Forza Italia" je politično gledano precej sibka, trenutno pa nima verodostojnih alternativ. Če se bo kaj sploh zgodilo, se bo zgodilo jeseni ali najverjetneje pozimi, čeprav v vsakem primeru ni pričakovati razpusta deželne sveta in torej predcasnih deželnih volitev.

Deželni svet je medtem prizgal zeleno luč za zbiranje podpisov za deželni referendum o vprašanju stvila ležišč v zdravstvenih domovih za ostarele. Za izpeljavo referenduma (predlagala ga je SKP) bodo morali pobudniki v zakonskem roku zbrati dvajset tisoč podpisov. Dvome v zakonitost tega referendu-

ma (to je že deveti napovedani referendum) so izrazil predstavniki Lige, LS, DSL in republikancev, ki so glasovali proti. Niso pa dosegli absolutne večine glasov, s katero bi lahko prepričali to glasovanje.

Včerašnje seje se je udeležil tudi bivši načelnik svetovalske skupine Ljudske stranke Bruno Longo (njegovo mesto je prevzel Ivano Strizzolo), ki mu je pordenonsko sodišče prepovedalo udeležbo na prejšnji skupščinski seji. Longo je vpleten v neko podkupinsko afero, odlok sodnikov je sprožil protest deželnih svetovalcev, ki so se zaradi tega obrnili na visji sodni svet. Zadeva je sedaj, kot kaže, rešena, tako da bo lahko Longo redno opravljal funkcijo deželne svetovalca.

PREDSTAVITEV V VIDMU

Furlani izdali
večjezičen slovar

Prvič tudi furlansko-slovenski slovar

VIDEM - 624 strani debel slovar z naslovom "Lingue d'Europa", v katerem je kar več praktičnih večjezičnih slovarjev - italijanski, furlanski, slovenski, nemški in angleški - je sedaj izšel v knjižni obliki. V letošnjem januarju in februarju je vsak dan izhajal v snopcih v videmskem dnevniku Messaggero Veneto. O tem obseznem delu, katere avtorja sta Slovenec Marijan Breclj in Furlan Gianni Nazzi, smo obsirneje poročali že februarja. Takrat smo tudi povedali, kako je slovar nastajal in kaksne so tudi druge pobude na področju spoznavanja slovenske in furlanske kulture. V našem primeru gre pravzaprav za prvi slovensko-furlanski slovar, prvič je tudi, da je furlanski jezik dobil slovar z nemškim in angleškim. Prej smo imeli le furlansko-italijanske slovarje.

Knjigo so včeraj predstavili v Vidmu na sedežu Credito Romagnolo - Banca del Friuli, ki je delo tudi sponzorizirala. Predstavili so jo generalni direktor banke Lucinio Bacchelli, odgovorni urednik Messaggera Veneta Ser-

gio Gervasutti, videmska odbornica za kulturo Mariagrazia de Prampere (mimogrede je povedala, da je v statutu videmske občine tudi predvidena valorizacija furlanskega jezika), ter profesor tržaške univerze Sergio Tavano.

Furlanija je sredi evropskih tokov, odtod nujnost po spoznavanju jezikov sosedov, so besede, ki smo slišali iz ust govornikov. Prof. Tavano se je se posebej zaustavil ob goriskem primeru skoro istocasne uporabe slovenskega ter furlanskega jezika s strani istih ljudi v Gorici v preteklosti, nakar so seveda eni in drugi uporabljali nemščino. Navedel je vrsto takšnih primerov v preteklosti ter dejal, da nikjer drugje v Evropi ni bilo takšne realnosti kot v Gorici, kar potrjujejo razni pisci, katerih dela sele sedaj prihajajo na dan. O Marijanu Breclju je dejal, da si za zblizevanje slovenske in furlanske kulture ter za njuno spoznavanje na obeh straneh prizadeva že več casa in da ima sedaj v pripravi slovensko antologijo furlanske kulture in uglednih mozi.

Marko Waltritsch

TOLMIN / NASTOP ITALIJANSKEGA BLUESMANA

Zuccherero brez navala

TOLMIN - Napovedanega navala v za pasjo poletno vročino prijetno hladno tolminsko kotlina ni bilo. Pred nekaj dnevi so krožile novice, da se bo na edinem nastopu italijanskega glasbenika Zuccherera na slovenskih tleh zbralo krepko čez deset tisoč ljudi, v resnici pa je pisana množica stela največ stiritisoč glav.

Kljub nekaterim organizacijskim spodrslijem pa je bil večer zares vabljev in samanten. Poslušalci so se z igranjem predskupin (Mick and the Cadillac in domaco Deja Music Band) in litri piva ogreli za nastop najboljšega italijanskega bluesmana. Sugar, oz. Zuccherero, oz. Adelmo Fornaciari je tolminski publiko v vsaj za italijanske razmere skrajšanem programu predstavil nekaj skladb iz zadnjega albuma Spirito DiVino in ducat starejših uspešnic.

Lisa Hunt je dvajset minut po deseti

zapela prve note znane Overdose d'amore in le nekaj trenutkov kasneje je publika z burnim aplavzom sprejela Zuccherera. Koncert se je odvijal po že utečenem kalupu, to je na visokih glasbenih standardih. Kljub utrujenosti (Zuccherero je dan prej nastopil v Münchnu) je kantavtor s srcem zapel nove uspešnice, stare balade (Diamante, Dune Mosse, Madre Dolcissima) in ritmirane Diavolo in me, Solo una sana libidine in Pippo. Slovenska publika, in seveda veliko gostov iz Italije, je s petjem in veseljem sledila solidnemu izvajanju.

Tolminski koncert je bila okusna predjed v pričakovanju prvega nastopa italijanske turnee, ki se bo začela v nedeljo, 3. septembra na otoku Sv. Helene v Benetkah, kjer pa pričakujejo daljši koncert.

Ales Waltritsch

ZDRAVI SE NA KATINARI

Mlada Tržačanka vpletena
v prometno nesrečo pri Luciji

V nedeljo popoldne se je na magistralni cesti skozi Lucijo ponesrečila 20-letna Valentina Andreassich iz Ul. Monte Canin 4, ki se sedaj zdravi v katinarski bolnišnici. Zdravniki pravijo, da ni v smrtni nevarnosti, vendar kaže, da si je poskodovala vratna vretenca. Dekle se je peljalo na motornem kolesu skupaj s 27-letnim Mauriziom Mamolijem iz Milj, ko je Jozef S. iz Portoroža na enem od dveh križišč s svojim jugom hotel zaviti v levo proti Luciji in jima pri tem ni dal prednosti. Mamoli je bil le lažje ranjen.

Še niso ugotovili istovetnosti
umrlih portnikov pri Kozini

Sinoci se niso ugotovili istovetnosti treh oseb, ki so v nedeljo popoldne zgorele v dveh avtomobilih na cesti med Kozino in Divaco. Eden od avtomobilov je imel italijansko registracijo (Brescia), drugi pa avstrijsko. Kaze, da je za nesrečo kriv italijanski avto (v katerem pa naj ne bi bili italijanski državljani), ki naj bi zapeljal na nasprotno stran ceste. Po trčenju sta se vozili vneli.

ZELEZNICE / JUTRI PO NOVIH TIRIH

Hitrejša in varnejša proga
od Karnije do Table

TRST - Jutri bodo predali namenu novo železniško progo na odseku od postaje Karnija do Tablje. Večji del nove dvotirne proge teče skozi tunele ali po mostovih, tako da se bodo vlaki lahko peljali z dvojno hitrostjo v primerjavi z dosedanjim, pa tudi da ne bo problemov na progi zaradi stalnega padanja kamenja z bližnjih hribov. Novi odsek proge bi morali dograditi že leta 1990, vendar so bila dela izredno zahtevna in so nastale nepredvidene težave, predvsem v zvezi z zemeljskimi usadi in s podzemskimi izvirkami.

Za dokončno posodobitev proge manjka se 30 kilometrov od Tablje do avstrijske meje. Dela naj bi stekla v najkrajšem, trajala pa naj bi do leta 1998. Nekaj več casa bo verjetno treba za ostale tri bistvene posodobitve, ki so potrebne zato, da se zmanjša na polovico čas, ki je danes potreben za prevoz od tržaškega pristanišča do Av-

strije. Gre za ureditev železniske obvoznice, ki se bo izognila zamudnemu prehodu skozi postajo v Vidmu, za dograditev ranžirne postaje pri Cervinjanu in za razsiritve predorov med Nabrezino in Trzicem, skozi katere danes ne morejo peljati na vagon naloženih tovornjakov oz. tovornih prikolic. Za preureditev teh predorov so že dodelili finančna sredstva in pripravili operativni nacrt, po katerem jih bodo razsirili s posebnimi hidravličnimi frezami, ne da bi prekinili promet. Izvedenci menijo, da bodo vsa ta dela končana pred letom 2000 in sele takrat bo tržaško pristanišče zares konkurenčno za tovarni promet iz Avstrije oz. južne Nemčije.

Ko bo jutri nova proga zamenjala staro, bo nastalo nekaj časasnih problemov, zaradi katerih bodo več potniških vlakov od Vidma do Trbiza nadomestili z avtobusi.

OTROCI SE OGLAŠAJO S ČUDOVITEGA LETOVANJA

Pozdrav z Medvedjega brda

Prejeli smo ljubeč dopis iz Medvedjega Brda in ga z veseljem objavljamo:

»Drage bralke, bralci in vsi prijatelji Primorskega

Oglasamo se vam iz Medvedjega Brda nad Logatcem. Vprašali se boste: »Kdo pa so ti?« Smo zamejski otroci iz Trsta in Gorice, ki tu letujemo pod okriljem Slovenskega dijaskega doma "Srečko Kosovel" iz Trsta. Prebivamo v domu "Medved", ki nam ga je dal na razpolago Center solskih in obolskih dejavnosti Ljubljana.

Tukaj, v prekrasnem zelenju in gorski tišini, kjer diši po pravkar pokoseni travi in cvetoči lipi, uživamo v takoičnovani soli v naravi. Otroci pod strokovnim vodstvom učiteljev spoznavamo bližnjo okolico. Ob primerni razlagi, ki stremi k razvoju pozitivnega odnosa do narave, njenega spoznanja in varovanja, se razvija tudi pravičen odnos do ljudi.

Ce bi hoteli opisati vse, kar smo videli, slišali, doživeli, občutili, bi stran v časopisu ne zadostovala. Vam, drag bralci, o tem samo na kratko, več pa bo-

mo svojim staršem, vrstnikom, znancom in prijateljem povedali, ko se bomo vrnili domov.

Kje vse smo bili? Ogledali smo si Zivalski vrt v Ljubljani, kjer smo pobleže spoznali kako v vivariju, slona in morskega leva. Bili smo v Idriji, kjer smo obiskali Antonijev rov v rudniku zivega srebra in Mestni muzej. Videli smo tudi Divje jezero in klavze - slovenske piramide. Obiskali smo učenice osnovne sole Planine v bližnjih

Zibrsah, ki so nam zaigrali igrico in zapeli nekaj pesmic. Prijetno srečanje se je nadaljevalo v domu "Medved" s tekmo med dvema ognjema. Ob tej priloznosti so se stkala nova prijateljstva brez meja. Gostitelji so nam med drugim pripeljali psičopasme Rotweiler s petimi mladici.

V Domu imajo Orffov instrumentarij, akvarij, akvaterarij in opremljen bioloski laboratorij, kjer smo pod mikroskopi opa-

zovali majhna bitja. Na steni Doma je umetna plezalna stena, po kateri so otroci plezali ob pomoči in varovanju vaditelja. Urili smo se v postavljanju sotor in bivaka ter spoznali nekaj vozlov.

Danes, ko vam pisemo, je sobota in jutri pričakujemo starše. Za njihov obisk so se pripravili tudi Medvejci, o cemer ste bili že obveščeni.

V ponedeljek si bomo na Vrhnikih ogledali Cankarjevo rojstno hišo in spomenik, "enajsto solo pod mostom", izvir Male Ljubljani v Mocilniku ter Tehniški muzej Slovenije v Bistri. Za nameček se bomo v sredo odpravili se na ogled bolnice Franje z nasimi kombiji, s katerimi se varno in udobno prevazamo.

Poudariti moramo, da nam hrana dobro tekne, saj je zelo okusna. Ob možnostih doma Medved, ki jih nismo v celoti izkoristili, bi veljalo razmisliti in usmeriti sem tudi mlade srednjesolce.

Vsem lep pozdrav in kmalu nasvidenje!

Otroci in vzgojitelji

NOVICE

Turisti v Trstu

Turistični delavci v Trstu si lahko manejo roke, saj se je tudi v juniju povečalo število nemških turistov, po mnogih letih pa so prisli tudi Francozi. Od vzhodnjakov je največ Hrvatov, na drugem mestu so Poljaki. APT poroča, da se je število Avstrijcev povečalo za 98%, število Nemcev pa za 74%. Letošnje poletje se torej v turističnem pogledu obeta zelo plodno, za kar se gre zahvaliti pestri tustično-kulturni ponudbi ter ustreznim reklamni kampanji, predvsem pa padcu vrednosti lire.

Mladi podjetniki

Jutri ob 15. uri bo v prostorih Trgovinske zbornice v Ulici S. Nicolò 5 zasedanje na temo Razvoj novega podjetništva za mlade. Predstavniki družbe SIG iz Rima dr. Romolo, direktor oddelka za promocijo, bo predstavil nove operativne kriterije in predvsem olajšave, ki vključujejo tudi našo pokrajino, z opaznimi prednostimi v primerjavi s preteklostjo.

Ebla - izvor mestnih skupnosti

Profesor Paolo Matthiae, vodja italijanskih arheoloških raziskav v Ebli in dr. Frances Pinnock, direktorica laboratorija za orientalsko arheologijo na Univerzi »La Sapienza« v Rimu, bosta v četrtek, 13. julija ob 18. uri, v dvorani Assicurazioni Generali (Ulica Trento 8) vodila konferenco na temo: Ebla-izvor novih mestnih skupnosti. Konferenca bo uvod v razstavo, ki jo prireja trzaska občina in bo na ogled v konjurnici Miramarskega gradu od 7. avgusta 1995 do 7. januarja 1996.

Okrogla miza o bodočnosti ribarice

Danes ob 10. uri bo v glavni ribarnici (nabrežje Saurro 1) okrogla miza z naslovom »Bodočnost za ribarico«. Srečanje bo vodil Pietro Rosa Gastaldo, deželni koordinator zveze malih trgovcev Confesercenti, ki je to srečanje priredil. V uvodu bosta o ribarnici, trzaskem nabrežju in okoliscinah dela spregovorila Gianni Fati, predsednik trzaskе zbornice arhitektov, in Ester Pacor, tajnica trzaskе Confesercenti. Sledila bo okrogla miza, ki se je bodo udeležili nadzornik BAAAAS Fjk Franco Boccheri, trzaski odbornik za urbanistiko Giovanni Cervesi, trzaski podzupan in odbornik za kulturo Roberto Damiani ter predsednik trzaskе Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio.

Nastopil je novi prefekt

Včeraj je nastopil novi trzaski prefekt dr. Mario Moscatelli, ki je nadomestil Luciana Cannarozza. Njegov prvi korak po umestitvi je bil ta, da se je v parku Sv. Justa poklonil spominu padlih. K spomeniku padlih v vseh vojnah je položil lovorov venec.

Tvega, da izgubi vid

Posledice prometne nesreče, ki se je pozno predsončnim pripetila na Miramarskem drevoredu, v visini restavracije California Inn, so bile hujše kot je sprva zgledalo. Mladi, 22-letni Giuseppe Nicosi (Lonjerska cesta 42) se zdravi na okulističnem oddelku katarinske bolnišnice, kjer so si zdravniki pridržali prognozo in tvega, da bo imel resne težave z vidom. Več sreče je imel sopotnik, prav tako 22 let stari Gianni Ricci (Ul. Molino a Vento), ki bo okreval v nekaj dneh. Nicosi je izgubil nadzorstvo nad avtomobilom opel kadett, nič ni pomagalo skoraj 100-metrsko zaviranje, zadel je v stiri parkirane avtomobile.

DOMISELNOSTI MU NI MANJKALO

Sleparil in kradel po vsej Italiji

Sodniki so Francu Ernestu prisodili še druga tri leta zapora

Kazenski list je dolg in zgovoren kot kazalo kaksne debele knjige: v svoji »karieri« je bil namrec Franco Ernesto karseda »delaven«, vendar kaže, da mu beseda postenost le ni preveč domaca: preživljal se je tako, da je kradel, izdajal nekrute ceke, varal, povzročil telesne poškodbe in grozil, kršil dolocila v zvezi z zaposlovanjem, izsililjem, postavil na noge neko agencijo, vendar je ni nikjer registriral, kar stirikrat pa je sel v stecaj, prvič ze leta 1989, zadnjic predlanskim. Sedaj je Ernesto v zaporu, včeraj pa so mu sodili zaradi laznega stecaja. Jezik se mu sicer dobro vrti, vendar sodnikov ni preprical o svoji nedolznosti in so mu prisodili se nadaljnja tri leta in dva meseca jece, a za pet let ne bo mogel opravljati javnih funkcij. Pred casom je ustanovil družbo Ifit, bil je edini družabnik, o kaksnem knjigovodstvu ni bilo ne duha ne sluha. Poskusal je odgovornost zvrniti na nekega komercialista, ki o vsem ni vedel prav nicezar. Zatem se je skušal izmotati, ces da je bil z vsem seznanjen neki Savino. Poiskali so knjigovodja Savina, ki domiselnega Ernesta sploh ni poznal. Sodnikom je bilo ocitno dovolj lazi, javni tozilec je bil tudi zelo kratek, zahteval je 4 leta zapora. Odv. Laurini se je sicer trudil dokazati nedolznost obtozenca, vendar je imel res trdo delo.

Ernesto je namrec znan tudi drugje v Italiji, prisluzil si je omembo v znani oddaji »Mi manda Lubrano«: prodajal je stanovanja, ki niso bila njegova, a predujmi, ki jih je prejemal, so seveda izginili v njegov zep. Posojal je denar, vendar je pred posojilom zahteval cedno vsoto »za stroške« operacije. Seveda posojila ni nihce dobil. Z lisicami na rokah so ga karabinjerji spet pospremili v zapor, kjer prestaja kazen z nekega drugega procesa.

Proces proti Franzilu se nadaljuje oktobra

Oktobra letos se bo pričelo sklepno dejanje na procesu proti Francescu Franzilu, sinu bivsega trzaskеga zupana Maria Franzila, ter Paolu Matteucciju, ki sta obtozena, da sta maja 1987 organizirala požar v uradih konzorcija »Gestione Servizi« v Ul. Mazzini. Včeraj so zaslišali se Gianfranca Fuma, ki je skupaj z Liviom Suffijem požar podtaknil, 12. oktobra bodo na vrsti se posegi obrambe in tozilstva, morebitne replike in sodba. Urad v Ul. Mazzini je vodil Matteucci, s požarom pa naj bi unicili »nevarno« dokumentacijo. Fumo in Suffi sta dejanje priznala in so jima sodili po skrajšanem postopku (prvemu so naložili dve leti jece, drugemu eno leto).

JEDRSKI POSKUSI

Greenpeace tudi pri nas

Podpora SKP, ki predlaga manifestacijo o tej zadevi

Sklep novega francoskega predsednika Chiraca, da obnovi jedrske poskuse, in nedeljski naskok francoske vojske na ladjo Greanpeace, sta odjeknila tudi na Trzaskem. To je spodbudilo krajevne pristase mednarodne naravovarstvene organizacije, da tudi pri nas zacenjajo z akcijo zbiranja podpisov proti nameram novega francoskega predsednika. Greanpeace bo zbiral podpise danes med 15. in 19. uro na Goldonijem trgu, kjer bodo tudi delili informativni material o tem aktualnem vprašanju.

Z napovedanimi jedrskimi poskusi na atolu Mururoa v Tihem oceanu se je ukvarjala tudi Stranka komunistične

Alitalia v Trstu napoveduje zaprije svoje agencije

Letalska družba Alitalia je pred kratkim zaprla svoj reprezentančni sedež v Trstu, sedaj pa je na tem, da dokončno zapre tudi svojo uradno potniško in komercialno agencijo. To je sporočil poslanec »Forza Italia« Gualberto Niccolini, ki napoveduje poseg pri ministrstvu za prevoze in posebno parlamentarno interpelacijo Dinijevi vladi.

Poslanec Niccolini je prepričan, da bo Trst s tem utrpel veliko skodo, saj je najbližja uradna agencija Alitalia v Mestrah.

prenove, ki seveda odločno nasprotuje francoskim jedrskim nacrtom. SKP v ta namen poziva vse politične sile, pacifiste in ambientaliste, da organizirajo skupno manifestacijo, ki bi opozorila Francijo na skodljivo program jedrskih testov. Italijanska vlada pa naj bi pozvala vse svetovne jedrske velesile, v prvi vrsti Francijo, da takoj začnejo z resno in kontrolirano politiko razoroževanja.

Stranka Komunistične prenovе se tudi zavzema za čimbolj smotno uporabo in izkoriščenje zapuščenih javnih prostorov in poslopij v mestnem središču. Jacopo Venier, občinski, svetovalec Komunistične prenovе, ki ze dalj časa pozorno spremlja ta vprašanja, je včeraj predlagal zupanu Riccardu Illyju, da bi se poslopje, ki ga uporablja vojska, namenilo mladinskemu socialnemu centru.

SKP tudi opozarja na vrsto poslopij, ki so bila obnovljena, nato pa prepuščena vandalizmu. Tu gre omeniti zlasti parkirni prostor pri trgovskem centru Giulia, ki ga je Obcina Trst kupila za kar 13 milijard lir, kjer bi se po mnenju Venierja dalo urediti obzežen vrt in sedež za rajonske organizacije in društva Svetega Ivana.

Komunisti ugotavljajo, da v mestu manjka predvsem občutljivost za politično koordinacijo med vsemi javnimi ustanovami, ki bi pripomogla, da bi se smotno izkoriscala skupna lastnina v socialne namene.

MATURE / LICEJ F: PREŠERNA

Na znanstvenem liceju vsi zreli

Med kandidati tudi trije odličnjaki

Bele pole z ocenami so bile v središču pozornosti maturantov znanstvenega liceja

Vsi zreli in med njimi trije odličnjaki - tak je rezultat letošnjih zrelostnih izpitov na znanstvenem liceju Franceta Prešerna. Ocene so bile razmeroma visoke, nekateri kandidati sploh niso verjeli, da je komisija tako visoko ocenila njihovo znanje. Solanje na znanstvenem liceju Franceta Prešerna so včeraj uspešno zaključili:

5. A razred: Aleksandra Azman (56/60), Breda Cok (58), Valentina Ferluga (52), Alessandra Fontanot (60), Igor Guardiancich (50), Taisja Kodrič (48), David Korosic (54), Andrea Leghissa (39), Sabina Legovich (43), Samantha Mazziero (52), Alenka Mikulus (42), Deana Neubauer (49), Lara Praselj (40), Paolo Rustia (38), Sara Semec (48), Barbara Toros (45), Marko Verri (43), Irina Vitez (44).

5. B razred: Elena Bandi (48), Samuela

Bandi (60), Elena Braini (40), Marko Emili (42), Martina Golemac (38), Rodney Koren (38), Pavel Krizman (56), Elena Lorenzutti (48), Ales Petaros (60), Monika Rado-
vič (44), David Suligaj (48), Zaira Vidali (58), Ivan Zidaric (44).

5. C razred: Gregor Bizjak (44), Milos Ciuk

(36), Max Cernigoi (54), Maksimiljan Grgic (46), Ivo Kerze (58), Milena Kovacic (39), Maja Mezgec (56), Deva Pincin (54), Tilen Praprotnik (50), Marco Settini (36), Heidi Sigoni (54), Iztok Spetic (42), Daniele Toscano (36), Igor Veljak (42), Mirna Viola (50), Janez Zlender (48).

Odličnjakinja Samuela o maturi

Pred poslopjem znanstvenega liceja Franceta Prešerna je bilo včeraj malo pred 14. uro živahnosti. Dijaki so prihajali, pogledali na bele pole, prilepčene na sipo in ugotavljali, da je bil uspeh res velik. Med tremi odličnjaki se je na soli zglasila le Samuela Bandi. Ales Petaros je ze odsel na počitnice v Slovenijo, zato je poslal na ogled ocen »družinsko delegacijo«: brata Tomaza in mamo. Vrnil se bo v nedeljo, v ponedeljek pa bo spet odptoval, tokrat na maturantski izlet. Odličnjakinja iz 5. A razreda Aleksandra Fontanot je ze pred nekaj dnevi najavila, da ne bo prišla »pogledati ocen«. Do pol treh popoldne je ni bilo na solo.

Ob njuni odsotnosti je tako pripadala glavna beseda Samueli Bandi, dijakinji 5. B razreda. Priimku navkljub je odličnjakinja doma iz Boljunca (»...a mama je iz Prebengega,« je pojasnila). Vseh pet let solanja na liceju je bila med najboljšimi dijaki, »z vsaj srednjo oceno osem.«

Ko je začela praviti o maturi je takoj na začetku pojasnila, da »smo imeli sreco.« Sreca je bila v obliki tradicionalne matematicne naloge. Ko bi za maturo izbrali snov, ki je bila predvidena za novo, eksperimentalno smer, bi verjetno kandidatom trda pred-

la. »Tudi literarna naloga v slovenscini o pisatelju Rebuli je bila pričakovana: zamejski pisatelj je prejel Prešernovo nagrado, ze mnogo let ni bilo na maturi naslova o njegovem delu...« Samuela je pisala o nekaterih njegovih vaznejših delih in o njegovem pogledu na življenje. Povedala je tudi, da je na znanstvenem liceju vec kandidatov izbralo literarni naslov.

Slovenscina je tako rekoč njen konjicek, saj ji je slovenski jezik vseč in rada bere slovenske knjige. Na maturi se ji je ta pozornost do materinega jezika bogato obrestovala. O studiju na liceju je menila, da je v petih letih pridobila precej znanja, in to se posebno v zadnjem letniku, ko je tudi vzpostavila s profesorji boljše stike.

Po maturi si bo, seveda, privoscila počitnice, jeseni pa bo nadaljevala studij, najverjetneje psihologijo. (M.K.)

PSIHIATRIJA / POBUDA ZA MLAJŠE

Sodobno komuniciranje kot psihiatrična terapija

Sluzba za umsko zdravstvo pri nekdanji psihiatrični bolnišnici bo v kratkem začela s tecajem o družbeni komunikaciji kot sodobnem pristopu k psihiatrični terapiji. Gre za pobudo, s katero nameravajo pomagati mlajšim osebam, ki imajo težave v svojih odnosih z družbo, kar se izraza tako z vidika psihiatričnih motenj, kakor tudi v zvezi z uživanjem mamil. Prav zaradi tega so k sodelovanju pritegnili tudi skupnost S. Martino in Campo, združenjem, ki se ze 20 let pod vodstvom duhovnika Maria Vatte ukvarja z narkomani.

Tecaja, ki bo trajal od 4 do 9 mesecev, se bo udeležilo 25 mladih od 20. do 35. leta starosti. Prvi mesec jim bodo predavatelji predstavili razne vidike sodobnega komuniciranja in vlogo, ki jo opravlja v današnji družbi ter v medosebnih odnosih. Zatem se bodo udeleženci tecaja posvetili trem področjem komuniciranja, in sicer ustvarjanju radijskih programov, pisanju za »cestni casopis«, ki obravnava vprašanja ljudi, ki živijo na družbenem obrobju, in raznim pristopom k uporabi racunalnikov.

Drevi balet Momix pri Sv. Justu

Drevi ob 21.30 se bo na Gradu sv. Justa pričela baletna predstava Passion. Nastopila bo znana skupina Momix, ki jo vodi Moses Pendleton, koreograf, za katerega velja po vsem svetu mnenje, da gre za pravega genija sodobnega baleta. Avtor glasbe pa je Peter Gabriel - in tudi njegovo ime spada v sam vrh svetovnega glasbenega ustvarjanja - ki je istoimensko skladbo Passion skomponiral za film Zadnje Kristusovo trpljenje Martina Scorsezeja. Vstopnice so na prodaj v Pasazi Protti.

MAVHINJE / FESTIVAL AMATERSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

Zavest, da pač »ves ta (zamejski) svet je oder...«

Za konec še veliko pohval in nekaj kritik - Nasvidenje prihodnjič

Kulise so se zgrnile nad mavhinskim odrom. Za nami je prvi festival zamejskega amaterskega gledališča. Čas je, da pod dogajanjem zadnjih dveh tednov potegnemo crto za končni obračun.

Najprej pohvale: organizatorjem, gledališkim skupinam, občinstvu.

Člani sportno-kulturnega društva Cerovlje - Mavhinje so si prav zaradi svoje prizadevnosti, zaradi svojega poztvovalnega dela pri organizaciji festivala prislužili nagrado Primorskega dnevnika. Nagrado jim je med slavnostnim nedeljskim večerom izročila novinarka Neva Lukes, ki je poudarila, da imajo take pobude v nasi skupnosti izredno pomembno vlogo, saj predstavljajo priložnost za srečanje in soočanje ljudi, ki delujejo na istem področju, ki imajo podobne izkušnje ali ki so se sele pred kratkim vključili v gledališki svet.

Skoraj nemogoče je v par vrsticah izčrpati pregled skupin. Potrebno bi bilo kar nekaj strani, da bi njihove nastope vsaj v glavnih obrisih predstavili in bi o njih povedali le najnujnejše. Za vse naj velja le priznanje ob dobri volji, ki je vsekakor potrebna, da se na oder postavi dramsko delo, se pred tem pa da se zbere ljudi, ki so voljni vaditi in nastopati na odru - pred občinstvom in ziri. O sposobnostih posameznikov so že vse povedale nagrade in dejstvo, da je komisija izročila celo vrsto priznanj, ki ob začetku niso bila predvidena potrjuje tezo, da se med amaterji skriva marsikateri talent...

Se o občinstvu. Poudarili smo že, da je bilo publike skoraj več, ko so je organizatorji pričakovali. Veliko je bilo domaćinov, veliko pa tudi tujih, ki so si poleg skupine, za katero so »navijali«, ogledali tudi celo vrsto drugih predstav. Nastopov je bilo seveda toliko, da je najbrž le malokdo prihajal v Mavhinje vsak večer. In ker je bila izbira zelo pestra, je vsakdo lahko dobil nekaj za svoj okus: od komedij do tragedij, od lutk do venderigel, od narecja do kabareta.

Sedaj pa kritične pripombe. Ne, po nikomer ne bomo udrihali - za to nimamo razlogov. Naj povzamemo le nekaj opazk, ki smo jih ujeli med gledalci: da so predstave enkratne, klopi pa trde, neprimerne za stiriurno sedenje; da so igralci cudoviti, včasih pa prethi in predvsem starejšim rada uide kaka besedica; da je bilo nagrajevanje odveč, saj so bili vsi tako pridni, da je nemogoče izbirati. Potem so tu kritike, ki so do nasega usesa prisle iz strokovnih krogov: te so zadevale predvsem umestnost take razvrstitve nagrad, kakršno so organizatorji objavili se pred začetkom festivala. In se kako drobno pripombo smo slišali, ki pa je ne bomo zapisovali, saj bi skvarila prijeten občutek, s katerim smo se poslovali od mavhinskih odrov. Mi, ki smo videli, kako je mali kraski trg povezal ljudi, ki ljubijo gledališče, se od festivala poslavljamo brez kislih obrazov in strupenih jezikov, z zavestjo, da pač »ves ta svet je oder«.

Dramska skupina iz Nabrežine v »Sumljivi osebi«

V KRIŽU / ZA SLIKE POSNETE V OBČINI DEVIN-NABREŽINA

Foto natečaj Helleborus

Skupina prostovoljcev Devin-Nabrežina-Križ je pod pokroviteljstvom občine Devin-Nabrežina razpisala Prvi fotografski natečaj Helleborus. Zastavili so si res ambiciozen nacrt: spodbuditi vse in najprej sebe k večji radovednosti do sveta, ki nas obdaja, in se tako upreti vsakodnevni naglici, ki nas s svojim tempom vedno bolj vleče v svoj nevzdržni vrtnec. Fotografija popolnoma ustreza temu namenu, pravijo organizatorji, ker povezuje znanje z ustvarjalnostjo in usmerja tako estetski

čut kakor tudi razmišljanje, ne glede na ideoloske in etnične razlike, v skupnem naporu za medsebojno spoštovanje in skupno dobro.

Dodelili bodo nagrade za odrasle (1. in 2. nagrada: umetniška plaketa, 3. nagrada: knjiga ali publikacija) in za otroke (1. in 2. nagrada pokal, 3. nagrada: knjiga ali publikacija).

Na natečaj se lahko prijavijo fotografije v črno-beli ali barvni tehniki, lahko pa tudi v obeh tehnikah. Temaatika je prosta. Format ne sme presegati 30 x 40

cm. Manjše fotografije je treba pritrditi na kartonček bele ali črne barve z omenjenim formatom. Fotografije morajo biti posnete v občini Devin-Nabrežina. Vsak avtor sme prispevati največ 4 fotografije. Na hrbtni strani morajo biti navedeni ime, priimek, starost, naslov, telefon avtorja in kraj fotografskega posnetka. Sodelovanje je brezplačno, vendar se je treba predhodno prijaviti. Prijave sprejemajo v Križu 274 (bivša ambulanta) od 10. julija do 1. avgusta vsak torek in petek od 9.

do 11. ure. Informacije posredujejo na telefonski številki 291150 ob uri kosila.

Fotografije je treba oddati najpozneje 1. avgusta 1995 do 11. ure. Strokovna žirija bo ocenila dela in podelila nagrade na dan praznika sv. Roka, 15. avgusta 1995, ko bodo tudi odprli razstavo. Pripravljalni odbor si pridruzuje pravico, da objavi objavljene fotografije v priložnostni publikaciji, seveda z navedbo avtorja. Fotografij ne bodo vračali in bodo ostale v arhivu društva.

Knjižno tržnico bo mogoče zopet odpreti

Izvajati določila odredbe

Vprašanje knjižne tržnice v Ul. delle Torri in Ul. Ponchielli se buri duhove; potem ko jo je občinska uprava predčasno zaprla, ker se prireditelji niso držali določil občinske odredbe o razsežnosti tržnice, se je k vprašanju včeraj povrnil podžupan Roberto Damiani. Podžupan v tiskovnem poročilu predvsem odgovarja na poseg pokrajinske tajnice Confesercenti Ester Pacor v krajevnem italijanskem dnevniku. Tajnica Confesercenti v svojem posegu zatrjuje, da je žrtev neke nedoločene »cenzure« s strani občinskih uravilateljev; da bi podprla te svoje trditve, ugotavlja Damiani, se sklicuje na tehnične »ogled« organizmov, ki so pristojni za

nadzor nad trgovskimi dejavnostmi in ki naj bi ugotovili, da je manifestacija »korektna«. Podžupan Damiani ocenjuje te trditve kot povsem cenene. Dovoljenje za zasedbo javnih tal je zadevala 236 kv. metrov za razstavne prostore in 100 kv. metrov za prodajo knjig. Confesercenti pa se ni držala določil tega dovoljenja in prostor uporabila za trgovinske nameštaje; zupan je organizacijo uradno »opomnil« že 24. junija, da bi se knjižni sejem odvijal na točno določenih površinah, v nasprotnem primeru pa bi prireditve prekinil. Odgovor pa je bil poln nadutosti, ugotavlja podžupan; s platnenimi strehami je bilo prekritih nekaj kv. metrov »prodajnih stojnic« (tako so postale skladišča), v razstavne prostore pa so bili poimenovani deli stojnic, na katerih so si kupci izbirali knjige in jih nato placali pri blagajni. Posegli so tudi mestni redarji, ki so potrdili, da se je torej prodaja odvijala na celotnem dodeljenem območju in se postopoma razširila na približno 230 kv. metrov, ali za polovico več od dovoljenega. Podžupanova tiskovna nota se zaključuje z ugotovitvijo, da se prireditve lahko nadaljuje vendar pod pogojem, da se strogo spoštujejo določila zupanova odredbe: jasno je treba lociti 100 kv. m. za prodajo od 30 kv. m. za demonstrativne in informativne dejavnosti ter od 50 kv.m. za razstave, razprave, koncerte in konference.

PROBLEMATIKA HOMOSEKSUALCEV / POGOVOR Z ODGOVORNIMA PRI TRŽAŠKEM ARCIGAY - ARCILESBICA

»Ponosni smo, da se lahko odkrito pojavljamo v javnosti«

Druge vsedrjavne manifestacije homoseksualcev v Bologni se je udeležilo okrog 18 tisoč ljudi, med njimi tokrat prvič tudi tržaška sekcija združenja

Ko so lani v Rimu organizirali prvi italijanski Gay Pride, se je na veliko presenečenje vseh prisotnih zbralo na rimskih cestah kar deset tisoč ljudi. Kdo bi si mislil, da se bo to stevalo v enem samem letu tako povečalo. Prejšnjo soboto, ko so se v Bologni, v parku pri sedezu ArciGay - ArciLesbica, zacele zbirati skupine homoseksualcev in lezbijk iz vse Italije, je marsikdo pomislil, da je dušeca vročina gotovo koga pustila doma. Potem pa je vse prevzel nekakšen občutek sreče in presečenosti, ko se je začel pohod in je bila množica tako številna, da ji ni bilo videti konca. Osemnajst tisoč ljudi! 33 predstavnikov ArciGay-ArciLesbica iz različnih italijanskih mest, kulturno društvo Mario Mieli iz Rima, sportna skupina Pesce iz Milana, predstavniki tednika Cuore,

razne separatistične organizacije lezbijk, predstavniki Komunistične prenovalne in se nesteto drugih, celo nekaj delegacij iz tujine. Med barvnimi transparenti in najrazličnejšimi gesli je bil tokrat tudi napis »Ponosni, da smo! ArciGay-ArciLesbica Trst.«

Tržasko podružnico državne organizacije lezbijk in homoseksualcev so ustanovili pred kratkim. Francesco Romano, predsednik tržaške sekcije, je dokaj zadovoljen z uspehi, ki so jih v tem kratkem času dosegli. »Včlanjenih je osedemdeset ljudi, kar se mi zdi dokaj dobro število za naše mesto, ki ni imelo v preteklosti večjih stikov s to stvarnostjo,« je pripomnil Romano. In vendar se je v Bologno odpravilo le deset vestnih predstavnikov. »Ljudi je se vedno strah,« pojasnjuje Doriano Radin, eden izmed ustanovnih

članov tržaškega ArciGay. »Ceprav so včlanjenih v našo organizacijo, jih veliko se ni rešilo konfliktov v družini. Coming-out je za veliko večino težaven korak.« Francesco je nekoliko drugačnega mnenja: »Mislim, da je v večini primerov vsakdo sam sebi največji problem. Več jih je, ki mislijo, da so njihov problem drugi ljudje, prijatelji, medtem ko oni sami sebe ne uspejo sprejeti. Jaz sem svoj položaj vedno doživljal zelo sproščeno in se nisem nikoli soočal z nespoštovanjem s strani prijateljev ali znancev.« Se vedno torej velja rek, da ce se dobro počutis s samim seboj, se tudi z drugimi.

Kaj pa sploh pomeni Gay Pride, zakaj 28. junij? »Gay Pride pomeni: ponosni, da se končno lahko odkrito pojavljamo v javnosti,« pravi Francesco, »da smo tukaj, na

cesti, pred videokamera in raznimi fotografi, da smo lahko to, kar smo v resnici, da smo svobodni.« Doriano mi pojasni, na kateri dogodek se nanasa datum tega dneva ponosa: »28. junija leta 1969 je policija v New Yorku hotela zapreti Stonewall, takrat edini javno poznan klub za homoseksualce in lezbijke. Prislo je do odpora, ki je zaslovel v zgodovini homoseksualnega gibanja kot prva »revolucija«, prvi odkrit boj za pravice homoseksualcev.« Datum ima torej veliko simbolično vrednost, kot jo ima nedvomno tudi sobotna manifestacija. »Veliko bolj bi bil zadovoljen, ce take manifestacije ne bi bile potrebne. Konec koncev, ali si ze kdaj slišala za neki Hetero Pride?« se nasmehe Francesco.

Kaj pa tukaj v Trstu, katere so pobude, ki ste jih pripravili? »Trenutno

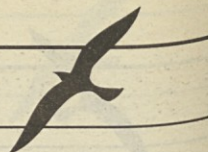

predvajajo v kinu Excelsior ciklus filmov s homoseksualno tematiko. Septembra bomo na našem sedezu poročili prvi par moskih, seveda ta zveza ne bo imela nobene zakonske veljave, moralno in provokativno pa

nedvomno. Zelo velik uspeh je imel naš »prijateljski telefon« (941708). Zaslugo za takšen uspeh osebno pripisujem anonimnosti, bodisi tistih, ki kličejo, kot tistih, ki na telefon odgovarjajo.« Kaj pa naslednja manifestacija?

»Drugo leto se preselimo na jug, v Neapelj, za leto 1997 pa bi si upal reci Trst, ki je zaradi svoje lege in vseh problematik homoseksualnega sveta nedvomno primerno mesto za tako »slovesnost!«

Asja Jurkic

PARK GLOBOJNER

Padrice

V četrtek, 13. julija,

ob 21. uri

igra skupina

STATUS SYMBOL

Vsak dan delujejo dobro založeni kioski

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 11. julija
OLGA

Sonce vzide ob 5.26 in zatone ob 20.54 - Dolžina dneva 15.28 - Luna vzide ob 18.47 in zatone ob 5.32.

Jutri, SREDA, 12. julija
MOHOR

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 30 stopinj, zračni tlak 1016,9 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 41-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Alice Cottignoli, Roberto La Russa, Andrea Petagna, Giulia Gustini, Gabriele Marzini, angela Scarazzato.

UMRLI SO: 55-letni Darío Rugelli, 45-letni Radi-voje Bogdanovic, 84-letni Giovanni Barini, 79-letna Anna Solaro, 84-letna Nives Degrassi, 64-letna Andreina Mauri, 88-letni Stanislao Pertot, 86-letni Riccardo Rossi, 85-letna Anna Carli.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 10., do NEDELJE, 16. julija 1995
Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseka ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità d'Italia 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseka ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Unità d'Italia 4 (tel. 365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »Il corvo«, r. Alex Proyas, i. Brandon Lee, ěrnie Hudson.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Il delta di Venere«, prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.40, 20.20, 22.00 »Orlando«, r. S. Potter.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Nell«, i. Jodie Foster.

NAZIONALE 1 - Zaprtlo zaradi počitnic do 18. avgusta.

NAZIONALE 2 - Zaprtlo zaradi počitnic.

NAZIONALE 3 - Zaprtlo zaradi počitnic.

NAZIONALE 4 - Zaprtlo zaradi počitnic.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Capricci anali di una nobildonna«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.10 »Morti di salute«, r. Alan Parker, i. Anthony Hopkins.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Un eroe borghese«, r.-i. Michele Placido, i. Ricky Tognazzi, Laura Betti.

LUMIERE - 20.00, 22.15 »Ed Wood«, r. Tim Burton, i. Johnny Depp, Martin Landau.

PRIREDITVE

KD LONJER- KATINARA prireja jutri, ob 21. uri na dvorišču društvenih prostorov v Lonjeru gledališko predstavo SRECANJE. Igralca: Miranda Caharija in Livio Bogatec. Avtor in režiser Mario Ursic. Vabljeni!

V MAVHINJAH je v sklopu Festivala amaterskih odrov odprta RAZSTAVA UMETNE OBRTI Pavla Hrovatina, Bogomile Doljak in Andreja Mervica vsak večer od 19. ure dalje do vključno 9. julija.

PIHALNI ORKESTER BREG - Dolina prireja ob svoji 100-letnici, jutri, ob 20.30, v Prebenegu koncert GODBE iz RICMANJ. Vabljeni!

SD PRIMOREC - Trebče prireja 15.-16. in 22.-23. t.m. vsakoletni praznik sporta na prireditvenem prostoru Griza ob nogometnem igrišču. Odrptje dobrozaloženih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za glasbo bo po-

skrbel ansambel Happy day. V četrtek, 13. t.m., bo začel turnir v malem nogometu za 2. Trofejo Gostilne-pizzerie Veto.

SK DEVIN prireja 15., 16. in 17. t.m. v Nabrezini sportni praznik '95. V soboto, 15. t.m., bo ex tempore-briskola in Godba na pihala iz Nabrezine. Ples s Krti. V nedeljo, 16. t.m., tekme MTB in tek v cross-u. Ples s Krti ter velika nagradna tombola. V ponedeljek, 17. t.m., razne igre in ples s Status symbol. Vsak večer dobrozaloženi kioski in domaca kapljica.

IZLETI

SPDT prireja izlet 15. in 16. t.m. na Kriške pode z vzponom na Skrlatico. Prevoz z lastnimi sredstvi. Za prijave in pojasnila telefonirati na st. 213701 ali 765209 (Stojan Bolcina).

ČESTITKE

Družina Milic se je pomnožila. Malemu Denisu se je pridružil bratec PATRICK. Vso srečo in zdravja v življenju ter da bi se kmalu skupaj igrali mu voscita Veronika in Petra ter družini Carli in Berce.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvešča učno osebje na zapadlost naslednjih časovnih rokov za vložitev raznih prošenj (M.U. st.185 iz dne 30.5.1995 - različna uporaba, zacasne dodelitve in ureditve učnega osebja): do 21.8. rok za vložitev prošenj za različno uporabo

V soboto je oče postal ze drugi oktetov bari-ton Darjo Milic

Zenka Katja je poskrbela za ta velik podvig. Saj obenem je Denisu bratca rodila z imenom

Patrik

Na njihovem domu je zdaj veselo vse vprek.

S pesmijo se jim pridruzi in najlepšimi akordi jim zeli vse naj ...

Trzaski oktet.

SDZP 03

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST - GORICA

prireja v šolskem letu 1995/96 v Trstu poleg navedenih še naslednje tečaje:

- * word za windows 6.0 - 30 ur
- * works za windows 3.0 - 30 ur
- * podjetniško usposabljanje - 40 ur

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 21. julija t. l. na sedezu Zavoda, ul. Ginnastica 72, tel. 566360 - 569119, vsak dan (razen sobote) od 9.00 do 13.00 ure. Za tečaje iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 362941.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicije) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglasi - obvestila:
8.30 - 12.30

osmrtnice - sozaljja:
8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

NAROCNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj stiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

učnega osebja in za poučevanje v drugih pokrajinah; do 10.8. rok za vložitev prošenj za izvajanje podpornega pouka na srednjih solah; do 10.8. rok za vložitev prošenj za zacasne namestitve (za nepredvidene vzroke - učno osebje: ot. vrtecev, osnovnih sol. srednjih sol; do 10.8. rok za vložitev prošenj za stalno učno osebje - D.O.A.R. za poučevanje v drugih pokrajinah. Vse potrebne informacije nudi urad SSS ob urah poslovanja ob torkih in četrkih od 9. do 10.30, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst, obvešča učno osebje nižjih in višjih sol, da bodo 17.7. razobešene na oglasni deski Solskega skrbništva v Trstu, zacasne pokrjinske lestvice za opravljanje suplenc. Prosilci imajo pet dni casa za morebitni pri-ziv.

OBVESTILA

GLASBENA MATICA TRST - Sola "Marij Kogoj". POTRJEVANJE IN PREDVPIS za solsko leto 1995/96. Prijave sprejema tajništvo - Ul. R. Manna 29, tel. 418605 do 28. julija od 10. do 12. ure, vsak dan razen sobote.

KD SKALA iz Gropade organizira poldnevni tečaj od 8.00 do 13.00 učenja ritma skozi gibanje od 17. do 28. t.m. za osnovnosolske otroke. Za informacije telefonirajte na st. 226332 (od 18.00-19.30).

POLETNO SREDISCE Sklada Mitja Cuk; julij - avgust, ponedeljek - petek od 8. do 13. ure brez kosila. Vpisovanje in informacije med 13. in 15. uro v uradih na Narodni ul. 126.

MALI OGLASI

PRODAM dve peči na drva z možnostjo priključka na centralno gretje. Telefon 228547.

KUPIM lesenega gugalnega konjčka. Tel. (0481) 81314.

ISCEN v najem vinograd tudi večje površine; zajamčena resnost. Telefon 0368-285679.

PODARIM tri dvome-sečne psicke: mati rotwei-

ler, oče ovcar. Telefon 211733.

RAZPRODAJA pohistva in sedežnih garnitu popusti od 40 do 80% na razstavljeni opremi, samo se nekaj dni. Pohistvo Korsic, tel. 54390.

PRODAM, zaradi selitve, Renault 5, letnik 83, v dobrem stanju. Telefon 225797 ob uri kosila.

PRODAM 2-sedežni fiat x 19, 1500, sive barve, letnik '80, v odličnem stanju. Telefonirati v večernih urah na st. 220804.

PRODAM aluminijasta vhodna vrata, mere 220 x 80, z dvojnima sipama. Telefon 226619.

CEBELAR A. Maar, Borst 4, tel. 228949 ima med. Ugodno prodaja novo motorno zago Alpina40.

I Z O B R A Z E N A upokojenka dobi zaposlitev part-time. Telefonirati lastniku Palace hotela v Gorici tel. 82166.

KMEČKI TURIZEM ima Skerlj, Tomaj 53. Oprto ob petkih, sobotah, nedeljah. Za večje skupine rezervacija po tel. 00386-67-65271.

OSMICO je v Mavhinjah odprla Norma Gabrovce. Toči belo in crno vino. Poskrbljeno za prigrizek.

OSMICA je v Dolini pri Mariu Zerjalu.

OSMICA je osprta se danes pri Magdi in Slavku Skerlj v Zgoniku 15/a.

OSMICO ima Josko Colja, Samatorca 21.

OSMICO je odprl Igor Milic v Zgoniku st. 4.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob Bruna Kuka darujeta Valerija in Romano Zidarič 50.000 lir za zbor Fantje iz-pod Gmrade.

Namesto cvetja na grob Bruna Kuka daruje Marta Zidarič 30.000 lir za sempo-lajski cerkveni pevski zbor.

V spomin na Brunota Kuka daruje Franko Milic z družino 50.000 lir za SKD Vigred in 50.000 lir za cerkveni pevski zbor v Sempolaju.

Udeleženci slovenskega trzaskega romanja v Lour-des darujejo v spomin na pokojno soromarico Nevenko Fortuna Zivec 354.000 lir za Marjanisce na Opcinah.

Namesto cvetja na grob Franca Malalana daruje Marija Hrovatin 25.000 lir za CPZ Sv. Jerneja na Opcinah.

V spomin na Pepija Krizmancica daruje Marija Milkovic (Stancerjeva z Bazovice) 20.000 lir za KD Slovan.

V počastitev spomina Mirka Družine daruje Milena in Sergio Bratos ter Josip Bolcic 50.000 lir za osnovno solo v Borstu.

V spomin na Milko Ban vd. Cijak daruje Stana Husu 30.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk.

V spomin na Egona Danielija daruje družina 250.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk.

V počastitev spomina Mirka Cok darujeta Stojan in Irma 50.000 lir za Kulturni dom v Lonjeru.

Namesto cvetja na grob Milke Ban vd. Cijak daruje Sonja Rupel 50.000 lir za AIRC (Onkološki raziskovalni center).

V spomin na Franca Malalana daruje družina Furlan 50.000 lir za Stadion 1. maj.

V spomin na svoje drage Ernesta Marsica, Livije in Doroteje por. Lorenzi se jih z žalostnim srcem spominja mama Rozalija in daruje 50.000 lir za Center za rakasta obolenja.

SZ Zarja izreka obcu-

teno sozaljje svojem ob izgubi bivšega odbornika in clana

Daria Rugellia

6. julija nas je zapustila naša draga

Maddy Marsi por. Paoli

Pogreb bo danes, 11. julija, ob 10.30 na pokopališču na Repentabru.

Zalostno vest sporočajo mati Marcela Gustin in ostali sorodniki.

Iskreno se zahvaljuje-mo vsem, ki sočustvujete z nami.

Repentabor,
11. julija 1995

Naznanjamo zalostno vest, da je 8. julija pre-mila naša draga teta

Ana Kralj

Pogreb bo v sredo, 12. t.m., ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v slivensko cerkev.

Zalostno vest sporočajo necaki z družinami.

Topla zahvala vsem, ki bodo spremili na zadnji poti našo drago pokojnico.

Slivno, 11. julija 1995

Ostal bos vedno v nasih srcih stric

Stanko Pertot

Dusan z zeno Egle in hčerkami Mirko, Tiziano in Silvio ter zeti

Pogreb dragega Stanislava Pertota bo v četrtek, 13. t.m., ob 12. uri v cerkvi v Barkovljah.

Barkovlje, Nabrezina,
11. julija 1995

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, nona in pranona

Cecilija Pertot

(Baseva)

Zalostno vest sporočajo hčeri Marija in Ivanka z družinama, brat Rudolf, vnuk in vnukinje ter ostali sorodniki.

Pogreb bo jutri, 12. t.m., ob 13.00 iz cerkve v Nabrezini na domače pokopališče.

Zalovanju se pridružujejo Bernard Jazbec z zeno Albino in Mara Krebel

Nabrezina, Ljubljana,
11. julija 1995

Ob smrti drage mame izreka Ivanu globoko sozaljje

Konzorcij obrtnikov
Dolina

Zapustila nas je naša draga mama

Ludmila Gregori vd. Žagar

Pogreb bo v sredo, 12. t.m., ob 12. uri iz mrtvašnice v Ulici Costalunga v padriško cerkev.

Zalostno vest sporočajo sinova Edi in Stojan, snahi Gianna in Liviana, vnuka Marko in Thomas ter sorodniki.

Padrice, 11. julija 1995

Ob smrti drage mame Ludmile izreka iskreno sozaljje odborniku Stojanu Žagarju in svojem

upravnim odbor Gozdne zadruga Padrice

Ob izgubi drage mame Milke izrekata svojem najgloblje sozaljje

družini Rolli in Triolo

Soigralci in clani KK Bor in Cicibone izrekajo globoko sozaljje Ivanu Percicu in svojem ob izgubi drage mame.

Vsi na liceju F. Prešeren sočustvujemo z družino ob smrti prof. Andrejine Percic, ki je dolgo let poučevala na naši soli.

Globoko uzalosceni izreka obcu-teno sozaljje svojem ob izgubi bivšega odbornika in clana

Ob bridki izgubi drage mame Andrejine izrekajo iskreno sozaljje Marku Percicu in svojem ob izgubi drage mame kolegi in vodstvo SDGZ in Servisa

Ob bridki izgubi sestre Andrejine izrekajo Mariju Maverju in družini iskreno sozaljje kolegice in kolegi slovenskih sporedov radia Trst A

Prijatelju Ivanu izreka globoko sozaljje ob prerani smrti njegove ljubljene mame

Sandy Pangerc z družino

MESEC KUHNJE

* PRILOŽNOST

* ZA DOBRE

* POSLE

- EDINO PRODAJNO MESTO -

TRST - Ulica Baiamonti 3

Tel. (040) 820766

GRATTAROLA

POHIŠTVO Z DOLGO TRADICIJO

MENJALNIŠKI TEČAJI						
10. julij 1995						
menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	81,55	81,95	11,45	11,65	6,89	7,31
A banka Koper	81,45	81,95	11,40	11,65	6,88	7,31
A banka Nova Gorica	81,55	81,90	11,45	11,65	6,89	7,30
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	81,30	81,95	11,40	11,60	6,75	7,25
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55						
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	81,62	81,96	11,45	11,64	6,96	7,09
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	81,72	81,92	11,51	11,61	7,00	7,18
Creditanstalt d. d.	81,50	82,00	11,45	11,65	6,80	7,05
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	81,82	81,86	11,57	11,59	7,08	7,10
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	81,65	81,95	11,49	11,58	6,95	7,10
Nova kreditna banka Maribor d.	81,00	82,10	11,40	11,75	6,70	7,30
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	81,65	82,00	11,50	11,65	6,85	7,20
Poštna banka Slovenije	80,30	81,95	10,60	11,58	6,30	7,12
Publikum Ljubljana, t: 312-570	81,84	81,88	11,58	11,59	7,05	7,09
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	81,70	81,88	11,53	11,58	7,00	7,09
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	81,75	82,00	11,55	11,63	6,90	7,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	81,75	81,95	11,58	11,60	6,90	7,15
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	80,90	82,30	11,60	11,70	6,70	7,15
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	81,70	81,80	11,50	11,58	6,98	7,00
Publikum NM, t: 068/ 322-490	81,60	81,90	11,50	11,63	6,92	7,15
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	81,80	81,90	11,50	11,65	6,97	7,25
SKB d.d.,***	81,20	81,95	11,35	11,74	6,80	7,15
SHP Kranj, t: 064/331-741	81,82	81,95	11,58	11,62	7,00	7,07
SZKB d.d. Ljubljana	81,60	81,95	11,48	11,65	6,87	7,25
UBK Ljubljana, t:061/444-358	81,30	81,95	11,48	11,65	6,90	7,25
Upimo Ljubljana, t: 212-073	81,81	81,84	11,57	11,58	7,07	7,09

Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Tečaji veljajo na dan 5.7.1995. *

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131		
10. JULIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1573,00	1637,00
nemška marka	1128,00	1174,00
francoski frank	324,00	338,00
holandski gulden	1008,00	1049,00
belgijski frank	54,90	57,20
funt sterling	2512,00	2614,00
irski sterling	2577,00	2682,00
danska krona	290,00	302,00
grška drahma	6,90	7,30
kanadski dolar	1159,00	1207,00
japonski jen	18,00	18,70
švicarski frank	1358,00	1414,00
avstrijski šiling	160,50	167,00
norveška krona	254,00	264,00
švedska krona	217,00	226,00
portugalski escudo	10,70	11,10
španska pezeta	13,00	13,60
avstralski dolar	1125,00	1171,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,50	14,00
hrvaška kuna	300,00	320,00

KMEČKA BANKA - GORICA		
10. JULIJ 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1589,00	1634,00
nemška marka	1143,00	1163,00
francoski frank	326,00	336,00
holandski gulden	1015,00	1038,00
belgijski frank	55,40	56,60
funt sterling	2535,00	2605,00
irski sterling	2598,00	2688,00
danska krona	292,00	300,00
grška drahma	7,00	7,60
kanadski dolar	1169,00	1204,00
švicarski frank	1375,00	1405,00
avstrijski šiling	161,60	165,60
slovenski tolar	13,40	14,20

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

TEČAJ TOLARJA V TUJINI			
6. JULIJ 1995			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,00
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
14. MAREC 1995			
v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4098	-
francoski frank	-	28.0770	-
nizozemski gulden	-	89.1430	-
belgijski frank	-	4.8360	-
španska peseta	-	1.0907	-
danska krona	-	24.8600	-
kanadski dolar	-	0.9945	-
japonski jen	-	1.5464	-
švicarski frank	-	20.0700	-
avstrijski šiling	-	14.2070	-
italijanska lira	-	0.8365	-
švedska krona	-	19.4450	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 11. 7. 95

Nakupni

Prodajni

1. REDNI tečaj za DEM

81.37

81.59

2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMINKEGA nakupa deviz za tolarje.

Podrobnejše informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE						
Tečajna lista št. 130 z dne 10. 7. 1995 - Tečaji veljajo od 11. 7. 1995 od 00.00 ure dalje						
				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	81,0330	81,2768	81,5206
Avstrija	040	šiling	100	1153,9627	1157,4350	1160,9073
Belgija	056	frank	100	394,9280	396,1163	397,3046
Kanada	124	dolar	1	83,6014	83,8530	84,1046
Danska	208	krona	100	2084,5175	2090,7899	2097,0623
Finska	246	marka	100	2640,4809	2648,4262	2656,3715
Francija	250	frank	100	2331,8649	2338,08815	2345,8981
Nemčija	280	marka	100	8115,0682	8139,4867	8163,9052
Grčija	300	grd	100	—	50,1962	50,3468
Irski	372	funt	1	—	185,4175	185,9738
Italija	380	lira	100	7,0139	7,0350	7,0561
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2257.5680	—
Japonska	392	jen	100	130,0926	130,4841	130,8756
Nizozemska	528	gulden	100	7244,6461	7266,4454	7288,2447
Norveška	578	krona	100	1826,6207	1832,1171	1837,6135
Portugalska	620	escudo	100	77,0850	77,3170	77,5490
Švedska	752	krona	100	1563,8548	1568,5605	1573,2662
Švica	756	frank	100	9765,5108	9794,8955	9824,2802
Velika Britanija	826	funt sterling	1	180,5197	181,0629	181,6061
ZDA	840	dolar	1	113,2620	113,6028	113,9436
Evropska unija	955	ECU	1	150,2911	150,7433	151,1955
Španija	995	peseta	100	93,7209	94,0029	94,2849

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 11. 7. 1995								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarški del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarški del	(B) devizni del skupaj	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:								
86	99,6417%	94,7707%	97,2062%		1,700,000	846,954	805,551	1,652,505
					170,000	84,695	80,555	165,251

Tečajnica borznega trga											
št.: 127 Datum: 10. 7. 1995											
Vrednost papir	qbr. m.div.	ex kupon št.dal.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	poprask	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT	
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice											
LEK2	800	(11.5.95)	11.350	39	10.7.	11.350	11.800	11.350	11.350	11	
PRB	665	(13.6.95)	12.974	1.17	10.7.	12.960	13.070	13.020	12.900	1.570	
SAL	1700	(7)9.5.95	18.915	1.67	10.7.	18.740	19.100	19.070	18.700	3.405	
SKRR	1000	(24.2.95)	27.485	1.33	10.7.	27.000	27.200	27.990	26.530	56.427	
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice											
RS01	8.0	(5.30.6.95)	100.3	31	10.7.	100.4	100.4	100.5	99.9	325	
RS02	9.5	9.14.95	103.9	10	10.7.	103.8	104.0	104.0	103.9	93.260	
RS08	5.0	(4.15.5.95)	85.54	1.17	10.7.	84.3	85.5	85.5	85.5	6	
RS11	7.0	(4.15.1.95)	94.8		30.6.	90.0					
RS1D	8.0	(5.30.6.95)	98.8	14	10.7.	98.7	99.9	98.8	98.7	218	
RS12D	9.5	9.14.95	102.5		6.7.	102.5	103.3				
SKB1	10.0	(4.11.1.94)	97.5		7.7.	97.2	98.9				
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice											
BTBR	300	(7.20.4.95)	11.500A	1.89	10.7.	10.990	11.400	11.500	11.500	30.935	
DAD	10.000	(1.6.94)	80.705	6.18	10.7.	79.000	79.950	83.700	78.800	20.741	
FMD	1715	(24.5.95)	13.171	3.33	10.7.	13.210	13.700	13.200	13.130	158	
GPGR		(10)	23.000A	5.60	10.7.	20.000	23.300	23.000	23.000	10.350	
HMER		(10)	16.765		6.7.	13.700	16.000				
MKZ	218	(30.3.93)	9.079	2.01	10.7.	9.000	9.180	9.120	8.980	2.660	
NKR	200	(10)26.6.95)	3.098**	1.98	10.7.	3.028	3.075	3.130	3.031	17.208	
TCCT		(5)	724.0	41	10.7.	715.0	734.0	734.0	719.0	393	
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice											
KBTP	2750	(22.6.95)	25.460	4.02	10.7.	25.040	25.850	25.560	25.000	2.037	
PNP		(10)	25.938	1.22	10.7.	25.000	26.060	26.170	25.000	3.242	
UBKP	720	(25.5.95)	8.500		6.7.	7.710	8.440				
VIP		(10)	41.500		3.7.	40.900	41.300				
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice											
LEK2	12.0	(4.11.1.94)	99.0		15.6.	96.2					
OZG	11.0	(4.11.1.95)	93.2		7.7.	93.5	94.5				
PCE	12.0	(7.1.6.95)	99.8		6.7.	99.1					
PGO	10.0	(21.6.95)	98.8A	22	10.7.	98.7	99.0	98.8	98.8	702	
KZB1	10.0	(1.15.3.95)				84.0					

POKRAJINA / RAZPRAVA O REFORMI LOKALNE SAMOUPRAVE

GABRJE / POLETNI PRAZNIK KD SKALA

Država naj deželam da večje pristojnosti

Dežele naj se odpovedo pretiranemu centralizmu

Azbest in pokojninske ugodnosti

Skodljivost azbesta je mednarodni znanstveni skupnosti znana že dolgo let, v Italiji pa je sele pred tremi leti stopil v veljavo zakon, ki je dokončno prepovedal uporabo tega materiala. Problem je se posebno občuten v Trzicu in sosednjih občinah: azbest se je namreč dolga leta uporabljal v ladjedelnici in pristaniscu. Posledica tega je večji odstotek rakastih obolenj, saj ocenjujejo, da je v teku let nekaj stotin smrti zaradi karcinomov na pljučih in plevri neposredno v zvezi z vdihovanjem azbestnih vlaken. Zakon 257 od 27.3.1992 priznava kot delno odškodnino delavcem pokojninsko ugodnost: če so bili azbestu izpostavljeni vsaj deset let, se jim za vsako leto škodljivega dela šteje leto in pol pokojninskega zavarovanja.

O tem in o drugih z azbestom povezanih vprašanjih bo danes ob 17. uri zdravnik gibanja za demokratično medicino dr. F. Aurora govoril na javnem srečanju na sedežu SKP v Trzicu, Ul. Pacinotti 25.

Uspesna krajevna samouprava lahko omogoči hitrejši družbeni in gospodarski napredek. Poudarjena centralistična ureditev, pa naj bo to državni ali deželni centralizem, ni najboljša oblika organiziranosti. Zato o reformi reforme, pravzaprav o nadaljevanju reforme krajevnih uprav, na veliko razpravljajo v raznih okoljih. Pred kratkim so o tem razpravljali v tretji, stalni komisiji pokrajinskega sveta, ki ji predseduje Maurizio Salomoni (DSL). Komisija si je zadala nalogo, da opredeli osnovna stališča in jih posreduje občinam.

V razpravi v kateri so sodelovali le predstavniki starih v pokrajinskem svetu prisotnih strank (SKP, SL, DSL in neodvisni) je bil najprej govor o federa-

lizmu, na katerega se tako pogosto sklicujejo zlasti predstavniki Severne lige in o vlogi Pokrajine v okviru nacrtu preureditve družbenega sistema na federalistični osnovi. Pokrajina naj bi prevzela vlogo vmesne ali povezovalne enote med občinami in Dezele ali makroregijo. Prvi korak na tej poti je prerazporeditev pristojnosti. Država naj prenese večji del pristojnosti na Dezele, te pa morajo ravnati podobno, v odnosu do drugih krajevnih ustanov. Osnova uspešne lokalne samouprave je finančna avtonomija, vendar pa je treba, zaradi različnih stopenj v razvoju med posameznimi območji, upoštevati tudi načela solidarnosti, so ugotavljali v razpravi člani komisije, ki so zatem obrav-

navali tudi stanje na Goriskem in poudarili razloge za dodelitev "posebne" avtonomije goriski pokrajini. Razlogi so zgodovinskega značaja, za dodelitev "specifičnosti", oziroma "posebnosti" pa bi kazalo upoštevati tudi bodoci razvoj. V tem okviru Goriska prav gotovo izpolnjuje vse pogoje transnacionalne evropske regije.

Člani komisije so opozorili tudi na problematiko financiranja zavoda za ljudske hise IACP na Goriskem ter poudarili pravilnost izbire do Asquinijeve pobude glede bencina po znižani ceni. Avtonomija se ohrani tudi z ohranitvijo sistema Proste cone in možnosti samofinanciranja raznih pobud, zaključuje tiskovno poročilo Goriske pokrajinske uprave.

Na gradu se je predstavil goriški kitaristični orkester

V okviru poletnega glasbenega sporeda je predsinoči v grofovi dvorani na gradu nastopil orkester kitar "Città di Gorizia" pod vodstvom dirigenta Claudia Pia Liviera (na sliki - Fotostudio Reportage). Jutri ob 21.30 v Fogarjevi dvorani pa bo prvi koncert "Folkest" v Gorici: nastopata Frank McLaughlin in Gillian MacDonald.

Dvajset tekmovalcev spretno vihtelo kose

Med moškimi zmagala dvojica iz Lokavca, med ženskami pa domačinka iz Sovodenj

Dvajset koscev in kosic se je v nedeljo v Gabrjah pomerilo v tekmovalcu v kosnji, ki ga je v okviru vaskega praznika priredilo društvo Skala. Zaradi večje udeležbe je tekmovalcu bilo v dvojicah (pomerilo se jih je osem), stiri ženske pa so tekmovalce posamično. Pri preizkusnji ni slo le za hitrost, pac pa je ziri, ki so jo sestavljali Ivo Florenin, Francko Kovic in Viljem Zavadlav ocenjevala tudi čistost kosnje, slog in spretnost pri klepanju kose.

V moski konkurenci sta se uveljavila Valentin Kompara in Gabrijel Lokar iz Lokavca pri Ajdovscini. Na drugo mesto sta se uvrstila Pepi Pipan (Gabrja) in Božic Kante (Sempolaj), na tretje Marcello Vizintin (Martinscina) in Ivic Kovic (Rupa). Med ženskami je zmagala Marija Lavrencic iz Sovodenj pred Romano Cernic (Vrh), Marijo Hurnar (Rupa) in Pierino Se-

molic (društvo Kremenjak - Jamlje). Poleg pokalov in drugih priznanj so med kosci izzrebrali tudi večerjo za dve osebi, ki jo je ponudila gostilna Devetak z Vrha (dobil jo je Mario Pahor - Kremenjak Jamlje), medtem ko je Agraria Zavadlav iz Gorice ponudila klobuke, s katerimi so se kosci obvarovali pred sončno pripeko. Društvo

Skala se zahvaljuje tudi vaščankam, ki so kosce pogostile s tipičnimi jedmi, pripravljenimi po starih kmečkih receptih.

Tekmovalcu so z zanimanjem in navijanjem sledili številni gledalci, zelo številni pa je bil tudi obisk na večernem delu praznika s plesom ob zvokih ansambla Vrtnica in Nove Gorice.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.15-22.00 »Il seme della follia«. Rez. John Carpenter. Ozvočenje Dolby stereo. Vstopnica samo 7.000 lir.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Il prete«. Prepovedan mladini pod 14. letom. Vstopnica samo 7.000 lir.

OBVESTILA

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE prireja 15., 16., 17. in 18. septembra seminar o telesni zaznavi in govorici. Vpisovanje do 5. septembra. Informacije na tel. 81827.
VZGOJITELJA isce dijaski dom Simon Gregoric v Gorici. Interesenti, ki jih veseli vzgojno delo, naj vložijo prošnjo najkasneje do 14. julija v upravi doma, Ul. Montesanto 84.

IZLETI

DRUŠTVO KRVODAJALCEV IZ SOVODENJ prireja v nedeljo, 16. t.m., izlet na Ojstrnik. Informacije pri Marinki (tel. 882043).

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

POGREBI

Danes: 8.00, Giovanna Kodele vd. Minniti, iz splosne bolnišnice; 9.30, Maria Mrak vd. Vidoz, v cerkvi v Locniku; 9.30, Emma Colonello vd. Di Andreamatteo, iz splosne bolnišnice; 11.00, Ladislao Colja iz splosne bolnišnice.

NOVICE

Romoli: interpelacija glede stanja na železniški postaji

Senator Ettore Romoli je včeraj ministru za promet naslovil pisno vprašanje glede težav s katerimi se srečujejo na goriski železniški postaji ob naraščajočem blagovnem prometu in ob neustreznem številu osebja. Na območju tržaške uprave državnih železnic so v zadnjih dveh mesecih zabeležili 91 predcasnih upokožitev. Najbolj se to pozna v Gorici, kjer se je število zaposlenih na železnici s 86 znižalo na 63. Romoli opozarja na posledice, ki nastajajo zaradi tega. V Novi Gorici prihaja do velikih zastojev, saj se vsak dan nabere kakih sto vagonov, zanemarljivo se redno vzdrževanje strojne parka. Nekatera podjetja že preusmerjajo tovore v Trst, oziroma se raje poslužujejo cestnega prevoza. Romoli ministra vprašuje, kaj namerava ukreniti, da bi se stanje izboljšalo.

Mali muzej Prve svetovne vojne

Na Banjsicah bodo v soboto, 15. t.m., odprli stalno (zasebno) muzejsko zbirko vojaške opreme iz prve svetovne vojne. Zbirka bo razstavljena v prostorih krajevnih skupnosti Banjsice, postavil pa jo je Zdenko Muzič. Pobudo sta podprla stab za civilno zaščito v Novi Gorici in Društvo Soska fronta.

Zapri bodo križišče med korzom in Mamelijevo ulico

Mestno središče Gorice postaja vse bolj podobno enemu samemu velikemu gradbišču. Zaradi prenove uličnega tlaka bodo s prihodnjim tednom zaprli križišče med Verdijevega korzom, ulico sv. Klare in Mamelijevo. Zapora bo veljala do zaključka del.

KRONIKA / PREDINOČI

Motorist silovito trčil v ograjo na avtocesti pri Vilešu

Dve osebi sta bili ranjeni, od teh ena zelo hudo, v prometni nesreči, ki se je pripetila v nedeljo nekaj po 20. uri v neposredni bližini izvoza za avtoceste pri Vilešu. Na oddelku za ozivljanje in intenzivno nego videmske bolnišnice se zaradi številnih poškodb zdravi 22-letni Mario Pucciarelli iz Gradisca, ulica Papalina 8. Zdravniki so si nad njegovim zdravstvenim stanjem pridržali prognozo. Pucciarelli je so v Videm prepeljali s helikopterjem. V bolnišnico v Trzicu pa so prepeljali 19-letno Greto Morassi, ki se je peljala z njim na motorju. Zdravila se bo stiri-deset dni.

Peljala sta se na težkem motorju Yamaha, ki je v začetnem delu izvoza silovito trčil v železno ograjo. Najtežje poškodbe in to na nogah, je v nesreči zadobil Pucciarelli. Zelo verjetno je nesreči botrovala neprimerna hitrost oziroma neizkušenost voznika, saj v nesrečo ni bilo vpleteno nobeno drugo vozilo, nesreča pa se je pripetila v poznem popoldnevu in ob povsem normalnih pogojih na cestnici.

Izsledili so goljufa, ki sta odnesla prihranke

Goriška kvestura sporoča, da so izsledili domnevna goljufa, ki sta pred kratkim opeharila dva priletna duhovnika za okrog stiri-deset milijonov lir. Sodnim oblastem so prijavili 60-letnega Bruna Verdeja iz Averse in 62-letnega Gianpaola Mingarellija iz kraja Pianoro pri Bologni. Zdi se, da imata osumljenca za sabo bogato kariero in da sta dobro znana tudi policijskim organom v drugih krajih države. V Gorici sta Eulogu Sabbadiniju in Francu Felcu odnesla cedno vsoto prihrankov, ki naj bi ju "investirala" v pomembno humanitarno pobudo.

Sicer pa, opozarjajo na policiji, so goljufi stalno na delu in velikokrat zal uspešno. Kar precej oseb, ki živijo na račun drugih, oziroma prevelikega zaupanja, imajo, takorekoč pod nadzorstvom, vendar to se ni dovolj. Nekaj več previdnosti prav gotovo ne bi škodilo.

SLUŠNI APARATI PHILIPS

SE VAM ZDI, DA LJUDJE V KINU, V CERKVI, NA PREDAVANJH NE GOVORIJO JASNO? IMATE TEŽAVE PRI POSLUSANJU TELEVIZIJE? VERJETNO POTREBUJETE NAS NASVET!!!

ODPRLI SMO

NOV CENTER V GORICI
Ul. Marconi 3/B tel. 30030

URNIK: ob torkih, sredah, četrkih od 9.00 do 12.30

BREZPLAČNI PREGLEDI

ISTITUTO ACUSTICO

Pomiboni

SANACIJA
RAVBARKOMANDEViadukt bi porušilo
trčenje tovornjakov

POSTOJNA - Odsek Vrhnika - Postojna, zgrajen leta 1972, je najstarejši avtocestni odsek v Sloveniji. Na njem je med Uncem in Postojno večji premostitveni objekt - viadukt Ravbarkomanda - ki dvakrat prečka železnisko progo, magistralno in lokalno cesto. Zaradi sanacije tega 22 let starega objekta bosta poldrugo leto zaprti najprej desna, nato pa leva polovica avtoceste, kar pomeni, da bo pot proti morju kar dve turistični sezoni prava mora za potnike. Iskanje krivca za poškodbe na viaduktu je po tolikih letih formalnopravno sicer brezpredmetno, dejstvo pa je, da samo vremensko zahtevno okolje, v katerem je viadukt, ni vzrok za današnje stanje objekta, ki je tako nevaren, da bi se ob trku dveh tovornjakov lahko porušil.

»Ceprav je sanacija Ravbarkomande postala medijsko zelo razpita tema, moram povedati, da se podobna dela izvajajo tudi v tujini,« je povedala Gordana Visinski, direktorica za vzdrževanje in upravljanje pri Darsu. »V urejenem načinu financiranja, ki ga pri nas žal ni bilo, bi poškodbe, ki pač nastanejo zaradi obratovanja, pravčasno sanirali. Pri nas tega ni bilo. Slabe vremenske razmere na tem območju, močan veter,

padavine, mraz, so zahtevale intenzivno soljenje. Padavine in sol pa ovijejo viadukt v meglo, ki doseže se tako skrita mesta in povzroci korozijo tako betonskih kot železnih delov konstrukcije. Dejstvo je, da so bili predpisi in način gradnje v tistem času manj strogi, kot so danes, eden od razlogov, ne pa poglobljen, pa je tudi ne najboljša izvedba del. K močnim obremenitvam je vsa ta leta prispeval tudi čedalje večji tovorni pro-

met. Vse nasteto bi seveda zahtevalo pravčasno ukrepanje, ki pa ga ni bilo,« pravi Gordana Visinski in dodaja, da je Dars upravljanje nad avtocestami, s tem pa tudi nad tem objektom, prevzel sele januarja 1994.

Poškodbe objekta so zelo resne. Betonska armatura, ki varuje notranje cevi, v katerih so kabli za prednapenjanje (ti poleg stebrov prevzemajo vlogo nošenja mostu), se močno krusi. Predpisana debelina betona je bila v času gradnje za približno dva do tri centimetre tanjša, kot je danes. Rja je z leti pršla tudi do cevi in kablov, tako da je na nekaterih nosilcih celo do 60 odstotkov kablov poškodovanih.

»Ob prevzemu upravljanja smo bili opozorjeni na kritično stanje mostu. Pregledali smo obstoječo dokumentacijo, opravili glavne preglede in naredili projekt sanacije.« Strokovnjaki so ocenili, da gre za tako resne

poškodbe, da sanacija ni mogoča brez popolne zaporedne strani viadukta, zaradi varnosti pa so že osem mesecev pred začetkom sanacije zaprli prehodevalni pas na desni strani viadukta. »Na osnovi javnega razpisa za sanacijo smo junija lani med stiri ponudniki izbrali podjetje Gradis, ki je viadukt tudi gradilo. Njihova prvotna ponudbena cena je bila 799 milijonov tolarjev, rok za izvedbo del pa 21 mesecev. Menili smo, da je cena previsoka in rok predolg, zato dela nismo takoj oddali, temveč smo opravili še dodatne, podrobnejše preiskave objekta (s pomočjo posebnega v Avstriji najetega vozila), ki so bile prve tako natančne v Sloveniji. Na osnovi raziskav, ki so jih opravili strokovnjaki ZRMK (po novem Zavod za gradbeništvo), smo izdelali elaborat, ki daje natančno sliko stopnje poškodovanosti na površini in v

Obnova viadukta bo leto in pol kodrala živce voznikov (Foto: Boban Plavevski)

Pravih možnosti za ugotavljanje odgovornosti izvajalcev po 23 letih ni. Po zakonu o obligacijskih razmerjih traja odgovornost za skrite napake - če lahko temu tako rečemo - največ deset let od predaje objekta investitorju. Zato o uvedbi kakršnihkoli pravnih postopkov ni smiselno razmišljati, pojasnjuje Darsova strokovnjakinja.

Ali lahko podobno zgodbo pričakujemo tudi pri drugih dotrajanih objektih na avtocestah?

Gordana Visinski pravi, da ne. Vsaj tako velikih sanacij ne bo, saj gre zdaj za drugačen koncept spremljanja objektov. V Darsu so namreč kupili posebno vozilo (za pregled viadukta Ravbarkomanda so ga samo

najeli), s katerim je mogoče natančno ugotavljati stanje vseh mostov, analizirati in opravljati manjša popravila. Na Darsu pravkar oblikujejo ekipo, ki bo usposobljena za manjše sanacije, ko bo garancijski rok objekta potekel. Res pa je, da je eno vozilo za Slovenijo premalo. V Nemčiji je 50 takih vozil, v Avstriji menda 17, tudi Hrvaška ima eno. Drugo zagotovilo pa so daljša garancijska obdobja, ki jih zahtevajo pri novogradnjah, in sicer pet let za traso in pet za mostove. V Darsu so dosegli tudi to, da po končani gradnji projektant skupaj z izvajalcem izdela projekt vzdrževanja, to je predpise, kaj je treba opraviti, da so izpolnjeni pogoji za uveljavljanje jamstva.

globini. »Ocenili so, da je glede varnosti objekta se toliko casa, da je mogoče opraviti omenjeni pregled. Tako jim je uspelo od Gradisa iztržiti razliko v ceni in v času, saj so nato podpisali pogodbo za 613 milijonov tola-

rjev, rok pa skrajšali za pet mesecev. Pomembno je, da gre za sanacijo »na ključ«, kar pomeni, da so izvajalci dolžni odstraniti vse poškodbe, ki bi se morebiti se pokazale pri sanaciji. Dogovorjeno je bancno jamstvo za

odpravo pomanjkljivosti v garancijskem obdobju, ki traja deset let za celotno konstrukcijo in ne le za del, ki ga bodo obnovili. »Gre torej za veliko hujše zahteve kot pri novogradnji,« meni Gordana Visinski. Mateja Godejša

ODZIVI HRVAŠKIH MEDIJEV

Večernji list: Janša je vedno bolj agresiven

Pomembnejši so sporazumi pred podpisom in ne neprijetni dogodki, kot je Janšev govor

ZAGREB - Vzkliki Janeza Janše na proslavi dneva državnosti v Ljubljani, da ne bo dal ne Piranskega zaliva, ne Trdinovega vrha, ne Razkrižja so pozornost hrvatskih medijev spet obrnili k odnosom z zahodno sosedo. Sicer z dvotedensko zamudo, saj so očitno čakali na mnenje uradne politike in diplomacije. Ker pa je hrvasko vodstvo do vrata zakopano v probleme, ki jih povzročata stanje ne vojne ne miru, je vodstvo sele zdaj prizgalo zeleno luč državnim medijem, naj se ukvarjajo s sosedo na sončni strani Alp.

Medtem ko je predvčerajšnji Vjesnik z neprikritim ljubosumjem prikazoval nenavadno stališče, da »imajo tujci, med njimi celo nekateri pomembni, o Slove-

niji veliko boljše mnenje kot domači kritiki...«, se je istega dne komentator Večernjega lista ukvarjal s hrvasko-slovenskimi odnosi. Iz komentarja je mogoče razbrati, da je Hrvatska besede Janeza Janše, ki ga sicer označujejo kot »čedalje bolj agresivnega«, razumela le kot se enega od incidentov, v katerih je doslej prednjacil Zmago Jelenc. Izraženo je upanje, da vzkliki Janeza Janše ne bodo imeli dolgoročnih posledic za hrvasko-slovenske odnose, in da ne bodo vplivali na preložitve sestanka med obema predsednikoma vlade, Nikico Valentincem in dr. Janezom Drnovskom, ki naj bi se sestala se ta mesec. Ocenjujejo, da so v okviru celovitega reševanja hrvasko-slovenskih

odnosov številni sporazumi tik pred podpisom, kar je veliko pomembnejše kot neprijetni odmevi na dogodke, kakršen je bil ljubljanski. Večernji list zato z optimizmom končuje z ugotovitvijo, da je »dogovor sklenjen, kar pa ne pomeni, da finalizacija ne bo dolgotrajna«.

Ali ta ugotovitev Večernjega lista pomeni, da bodo najvišji predstavniki Hrvatske se naprej zane-marjali odnose s Slovenijo zaradi zavzetosti z osvobajanjem preostalih 17 odstotkov svojega ozemlja, vojne Hrvatov v BiH in čedalje bolj navzoče možnosti gospodarskega zloma - bodo najbolje odgovorili prihodnji dnevi in meseci.

Gordana Gojak

KOALICIJA SE SPET POGAJA

Spremembe volilnega zakona

LJUBLJANA - V sredo se bodo spet sestali predstavniki treh koalicijskih strank, ki usklajujejo predloge sprememb volilne zakonodaje. Za to, da bi se popravil volilni zakon, bo potrebna dvotretjinska parlamentarna večina, kar pomeni, da bo morala tokrat trojica LDS - SKD - ZLSD glasovati popolnoma usklajeno, spremembe pa bo morala podpreti tudi najmanj ena od opozicijskih strank.

V parlamentarnih krogih ocenjujejo, da bi se pogajanja morala končati v prvih jesenskih mesecih, tako da bi bila zakonodaja v državnem zboru popravljena do konca leta. Če se ta optimistični scenarij ne bo uresnil, pa se bodo pogajanja nadaljevala prihodnje predvolilno leto, ko bodo seveda kakršnikoli politični dogovori mnogo težji.

Večina tudi majhnih

strank soglasa, da je nujno popraviti izračunavanje mandatorov iz ostankov glasov, ki je na prejšnjih volitvah bistveno oskodovalo predvsem LDS, pa tudi SKD in nesorazmerno povečalo tezo majhnih strank. Prav tako ni posebej sporen predlog o dvigu praga za vstop v parlament, čeprav se ni jasno, kako visok bo. Od tu naprej pa so pogajanja popolnoma odprta. Kot

je znano, predlaga združena lista, ukinitve nacionalnih list, s čimer se liberalni demokraci in krščanski demokrati nikakor ne strinjajo. LDS predlaga ukinitve volilnih okrajev, kar je po nekaterih interpretacijah v nasprotju z interesi in načinom organiziranja krščanskih demokratov, združena lista pa bi s tem soglasala, ce bi obenem namesto osmih sestavili stiri enot. Tako je v tem trenutku jasno samo to, da zagotovo ne bo prislo do spremembe bistva samega volilnega sistema, ki bo ostal proporcionalen z elementi večinskega.

Tanja Staric

MLADI IN POTOVANJA

Popusti za mlade
tudi na avtobusih

Ljubljana potrebuje mladinski hotel

LJUBLJANA - Center za mladinski turizem (CMT) in Kompas Hertz sta včeraj predstavila popuste za potovanja z avtobusi v nekatere evropske prestolnice. Od včeraj naprej je na mednarodnih avtobusnih povezavah Kompas Hertz, ki je edini v Sloveniji, ki je začel vzpostavljati redne mednarodne povezave z evropskimi prestolnicami, možno z izkaznico Potniške zveze Slovenije oziroma z izkaznico Hostelling internationala uveljavljati 15-odstotni popust za mlade do 26. leta.

Popust velja na rednih Kompas Hertz avtobusnih povezavah med Ljubljano in Prago, Budimpesto in Münchnom, kmalu pa naj bi uvedli popuste tudi na progah med Ljubljano in Rimom, Parizom, Istanbulom in Bratislavo. »Popust velja tako za slovenske kot tuje državljane, in sicer za potovanja iz Slovenije in nazaj,« je dejal Janez Plevnik, vodja Centra za mladinski turizem, in dodal, da ga je trenutno mogoče dobiti

le pri njih na Centru za mladinski turizem Mladi turist na Celovski cesti v Ljubljani, v prihodnje pa tudi na drugih društvi Potniške zveze po Sloveniji. Z novostjo so seznanjeni tudi vozniki avtobusov, tako da je po zagotovilih Janeza Dolenca, direktorja Kompas Herta, mogoče kupiti karto s popustom na avtobusu samem (cena bo v tolarjih ali nemških markah).

Janez Plevnik je predstavil tudi posebno poletno akcijo,

Mladinski hotel je lahko na Metelkovi (Foto: Mark Fillies)

v okviru katere mladim za preventivo pred okuzbo z aidsom brezplačno delijo posebne »potne liste« s priložnim kondomom. Ta poteka po vsej Evropi pod geslom »Europe against Aids«.

Plevnik se je dotaknil še vedno zelo perečega proble-

ma mladih, to je teza mladinskega prenočišča oziroma mladinskega hotela, ki ga Ljubljana nujno potrebuje, in dodal, da si CMT se vedno prizadeva, da bi ga uredili v nekdanjih zaporih na Metelkovi cesti.

Barbara Sedmak

STRANKE / SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

Kaj se dogaja z lastninjenjem?

Podobnik meni, da večina direktorjev dela zakonito

LJUBLJANA - Na včerajšnji tiskovni konferenci Slovenske ljudske stranke je predsednik stranke in poslanec Marjan Podobnik predstavil predloge sklepov za današnje izredno sejo državnega zbora o lastninjenju. SLS si kot pobudnik izredne seje prizadeva, da bi prvič od zacetka lastninjenja prislo do celovite informacije o vsem, kar se v zvezi z njim dogaja. Vendar ta informacija doslej ni bila dana, ne pričakujejo pa je niti na današnji seji DZ, ki jo Marjan Podobnik sicer označuje kot zgodovinsko, saj bo na njej o postopkih lastninjenja govorilo več kot dvajset poslancev.

Po Podobnikovem mnenju je celotni sistem lastninjenja postavljen tako, da ima vgrajen princip neuncikovitosti. Čeprav pravobranilstvo, tožilstvo in agencija za preprečevanje pranja denarja zatrjujejo, da so naredili vse, za kar so pooblašteni pri nadziranju poteka lastninjenja, se vedno prihaja do gospodarskega kriminala.

Podobnik je poudaril, da samo majhen del direktorjev in vodilnih ekip v podjetjih, ki se lastninijo, ne dela v skladu z zakonom, večina pa jih dela zakonito. Prav zaradi te večine je treba postaviti ločnico med tistimi, ki delujejo zakonito, in kršite-

lji. Agencija za plačilni promet, nadziranje in informiranje je za obdobje med letoma 1990 in 1992 ugotovila za več kot 51 milijard tolarjev oskodovala družbene lastnine, oskodovala pa so potekala tudi prej in pozneje. Relativizacija tega realnega oskodovala družbene lastnine je po Podobnikovi besedah klasičen poskus legaliziranja in omilitve nepravilnosti. SLS si prizadeva, da bi določili odgovornost za nepravilnosti pri lastninjenju in postavili ločnico med kršitelji institucijami in kršitelji posamezniki. Poslanka Metka Karner Lukač je menila, da je vlada pred današnjo izredno sejo oddala samo statistične podatke, ne pa tudi podatkov o kritičnih točkah dosednjega lastninjenja. Poročila ne vsebujejo podatkov o tem, ali je bil dan v lastninjenje celoten družbeni kapital in ali je v tega vključen tudi kapital slovenskih gospodarskih subjektov v tujini. Podobnik je se opozoril, da je vlada poslala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o privatizaciji pravnih oseb v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj v državni zbor le dan pred začetkom izredne seje, kar pomeni, da ga poslanci ne bodo mogli temeljito pregledati in sprejeti morebitna dopolnila.

Natasa Gorisek

NA KRATKO

Novo arheološko najdbišče pri Hvaru

ZAGREB (AFP) - Dnevnik Večernji list je objavil vest, da so hrvatski arheologi v blizini otoka Hvara odkrili ostanke neke mavrske ladje, ki se je najverjetneje potopila v tretjem stoletju nasega steta. Na najdbišče, eno redkih, ki ga podtalni lovci na amfore niso oropali, je opozorila skupina ribicev pred nekaj meseci. V ladji, ki je bila zakopana približno petindvajset metrov pod morskim dnom v zalivu blizu Vrbovske severno od Hvara, so arheologi odkrili osemdeset amfor, 70 cilindričnih s stiridesetlitrskim volumnom in deset manjših, v katerih so mornarji hranili olje in vodo. Nasli so tudi izdelke iz keramike in pravo redkost - ostanke mozaika, ki naj bi po mnenju strokovnjaka Marinka Petrića iz urada za spomeniško varstvo na otoku krasila ladijsko kuhinjo.

Šeherezada z brzostrelko

BERLIN (dpa) - Bejartova Šeherezada, ki je svojo praznizvedbo doživela prejšnji teden v berlinski državni operi Pod Lipami, je osupljivo spremenila obraz. Pametna vezirjeva hčerka iz Tisoc in ene noči je nastopila v črni obleki islamske fundamentalistke, z brzostrelko obešeno okoli vratu, se prijavila za lepotno tekmovanje in odigrala božanstvo, rožo, zapeljivko. Orientalistik pravljič v razburkanem dvajstem stoletju ne pripoveduje več. Koreograf Maurice Bejart je svoj najnovejši balet pesimistično poimenoval Apropos Šeherezada. 68-letni ustvarjalec, znan po svojih vizijah Azije, je današnje razmere na azijskem kontinentu povezal s temo Šeherezade. V vlogi Šeherezade sta plesala Bettina Thiel in Ralf Stengel. Poleg Šeherezade - Suite ruskega komponista Nikolaja Rimskega-Korsakova z orientalskim pridihom - so za koreografijo uporabili tudi Maurice Ravelovo uglasbitev 1001 noci in Ognjem Igorja Stravinskega.

Kvartopirci pomagajo muzeju

BERLIN - Usoda ene najpomembnejših slik nemškega slikarja in grafika Otta Dix (1891-1969) Igralci skata (Die Skatspieler, 1920, na sliki) je bila v soboto v berlinskem hotelu Intercontinental zapisana v kartah. Delo - protivojno satirično mojstrovino berlinskega dadaizma z oficirji iz prve svetovne vojne, ki igrajo skat -, ki je napredaj za 7, 7 milijona nemških mark, bi rada zaradi njegovega izjemnega pomena za svojo zbirko pridobila berlinska Neue Nationalgalerie. Galerija mora potrebno vsoto zbrati do 15. julija (slika je sicer v zasebni lasti v New Yorku); 4 milijone so pridobili že s prispevki donatorjev in sredstvi loterije, preostanek pa so skušali zbrati v soboto, in sicer z dobrodelnim turnirjem v isti igri, kot jo je upodobil Dix, v skatu, ki je v Nemčiji zelo popularna igra. (The European Magazine, V. U.)

LITERATURA / MICHAEL PALIN V HEMINGWAYEVEM STOLU

Bralci ne bi smeli pozabiti strani 57

LONDON - Michael Palin je prijeten sogovornik; ocarljiv, zabaven in dostopen, prav takšen, kot ga poznamo s televizijskega zaslona. Njegova izjava, čeprav zveni neverjetna, je vendarle prijetno presenečenje: »V bistvu sem lenuh in vedno se moram prisiliti k delu. Zadnjih deset let nisem želel igrati komičnih popotnikov in nastopati v televizijskih sovih, pa sem vendarle prav to počel.« Prav zato je toliko bolj razumljivo, da se je štiri mesece posvetil pisanju svojega prvega romana - Hemingwayev stol.

Zgodba, ki je izšla pri britanski založbi Methuen, pripoveduje o ugajenem in prijaznem postnem uradniku v majhnem mestu v Suffolku. Vsaj tako ga boste sprva ocenili. Vendar ste se zmotili: je clovek, ki sta ga povsem zasvojila življenje in delo Ernesta Hemingwaya, zato ves svoj prosti čas posveti tej svoji obsedenosti. Ko spozna mlado, izobraženo Americano Ruth Kohler, ki je prišla na Otok pisat knjigo o vplivu zensk na Hemingwayevo življenje, ju zbliža zanimanje za pisatelja. Ruth Martinu odpre pogled v svet, v življenje, ki je precej drugačno od samotnega, kakršnega je Martin do takrat poznal. Ruth mu tudi ponudi priložnost, da kupi pravi Hemingwayev stol. Martin sprejme izziv. Zbrati mora denar za nakup stola,

zaradi česar se sooči z vrsto zapletov, ki dokončno spremenijo njegovo življenje.

Michael Palin, ljubitelj Hemingwayevih del, priznava, da ga je prevzela »predvsem pisateljeva mistika.« Zbego ga je protislovje med pisateljevo cutnostjo in njegovo zunanjo macistično podobo, po kakršni je slovel, ter nasprotje med duševnim trpljenjem in ustvarjalnostjo, kar ga je pripeljalo do tragičnega konca.

Hemingwayev stol se loteva predvsem legendarnih motivov, obsesije in neuspeha, vendar ne pompozno in dolgocasn. Med branjem Martinove zgodbe spoznamo, da je tudi povprečni clovek sposoben nenavadnih dejanj. Dogajanje v romanu se vrti okrog Martina in ne Hemingwaya: »Predvsem me zanimajo povprečni ljudje, ki se lotijo nenavadnih stvari,« pravi Palin. Ker je dogajanje zgodbe postavil v postni urad, je natančno opisal tudi sedanje stanje v tej instituciji. Dolgo se ni zavedal, kako pomembno vlogo bo delo odigralo zaradi nedavnih privatizacijskih razprav; slednje so v knjigi prav tako omenjene: ko je na Martinov položaj imenovan računalniško izobražen Nick Marshall, na postni ni več prijaznega cloveskega obraza: »V vsakem kraju bi morali ostati prijazni ljudje, ker sem prepričan, da nosi vsak clovek v sebi veliko dobre-

ga.« Palinov roman vabi bralca k razmisljanju, saj se avtor zaveda, kaj zalozba in bralci od dela pričakujejo. »Najbolje se izražam s humorom, vendar sem zelel, da se komični element razvije med odvijanjem zgodbe.« To mu je uspelo tudi tako, da je združil nasprotno elemente in jih prepuštil toku dogodkov. Vsekakor roman odlikujejo odlično opisane osebe in dobri dialogi, ki pričajo, da je avtor izreden opazovalec ljudi, hkrati pa tudi odlično opiše različne položaje. Lahko torej pričakujemo dramatizacijo Hemingwayevega stola? Palin priznava, da je pri pisanju, čeprav je bilo včasih naporno, resnično užival: »Delo je odmev moje miselnosti, nanj ni vplival nihče. Je izkusnja, kakršne se nisem doživel.« Je v njej kaj takega, kar Palin želi, da bralci ne pozabijo? »Stran 57,« odgovori brez razmisljanja. »Upam le, da sem bil posten in da se bodo ljudje, ki bodo moje delo prebrali, zavedali, da nosijo v sebi sposobnosti, ne da bi se jih zavedali.« Nacrti za prihodnost? Michael Palin že razmišlja o novi knjigi, tokrat o Afriki. Vendar moral bo se nekaj časa počakati, kajti z Johnom Cleesom nacrtujeta tudi snemanje nove nadaljevanke. PR

Na sliki Michael Palin, nekdanj Monthypytonec

LITERATURA / PROGRAM OSF

Splošnoizobraževalnim knjižnicam 4.000 knjig

LJUBLJANA - Open Society Institute - Slovenia /Zavod za odprto družbo - Slovenija/ ze tretje leto zapored izvaja program odkupa knjig in casopisov za splošnoizobraževalne knjižnice, ki jim, kot vemo, prirnanjuje sredstev za nakup novega knjižničnega gradiva. Projekt so ravnokar koncali.

V projektu je sodelovalo 60 splošnoizobraževalnih knjižnic iz cele Slovenije, Slovanska knjižnica iz Ljubljane, Knjižnica I. G. Kovacića iz Karlovca (kjer so ze lani ustanovili oddelek slovenskih knjig) in knjižnica Instituta za humanistiko ISH. Za njih so odkupili vec kot stiri tisoč knjig in plačali enoletno naročnino za osem kulturnih casopisov. Knjižnicarke in knjižničarji so sami izbrali zalozbe in publikacije devetnajstih zalozb: Studia humanitatis, Znanstveno in publicisticno sredisce, Krt, Prevodi, Casopis za kritiko znanosti, Akademika zalozba Katedra, Annales, Analecta, Taxus, Doba, Didakta, Učila, Tangram, Epta, Rokus, Vitrum, Emonica, Fakulteta za družbene vede in Institut za narodnostna vprasanja. V projektu je sodelovalo osem kulturnih casopisov: Maska, Literatura, M'zin, Dialogi, Format, Likovne besede, Ekran in Glasbena mladina. Celotna vrednost odkupljenih publikacij in casopisov znaša vec kot 70 tisoč ameriskih dolarjev.

Po koncanem projektu se naprej obcasno odkupujejo razlicne, zlasti teze dostopne publikacije za slovenske splošnoizobraževalne knjižnice. PR

IZŠLO JE / KNJIGE

S. Flere, M. Kerševan: Religija in sodobna družba

Zbirka Alfa, izdalo in zalozilo Znanstveno in publicisticno sredisce, Ljubljana 1995, natisnila Ja Grafika, mehka vezava, 20,5 x 14 cm, 177 strani.

Dr. Sergej Flere, predavatelj sociologije na Univerzi v Mariboru, in dr. Marko Kerševan, profesor na Oddelku za sociologijo ljubljanske Filozofske fakultete, sta na področju slovenske socioloske literature prispevala ze številne znanstvene prispevke, osredotočene bodisi na splošno sociolosko problematiko bodisi na fenomen religije oziroma marksizma. Knjiga Religija in sodobna družba je, kot sta zapisala avtorja, prvi pregledni in sistematični uvod v sociologijo religije v slovenscini, namenila pa sta jo vsem, ki se želijo seznaniti z dosežki, moznostmi in mejami sociologije pri soocanju s fenomenom religije, oziroma predvsem studentom sociologije in teologije ter uciteljem sociologije v slovenskih srednjih solah. V ucheniku zelita po eni strani prikazati problematiko odnosa med religijo in družbo, po drugi pa te odnose prikazati s sistematičnim in preglednim prikazom kategorij, pojmov, stanj in procesov, ki jih sociologija obravnava. Poudarek v knjigi je na problematiki religije v sodobni družbi, obsežno zadnje poglavje pa je namenjeno vprasanju religije in cerkve v slovenskem prostoru. (V. U.)

A. Debeljak: Oblike religiozne imaginacije

Zbirka Sophia, izdalo in zalozilo Znanstveno in publicisticno sredisce, Ljubljana 1995, natisnila Ja Grafika, mehka vezava, 20,5 x 14 cm, 177 strani.

Knjiga Oblike religiozne imaginacije dr. Alesa Debeljaka, pesnika, urednika in profesorja sociologije religije in umetnosti na ljubljanski Fakulteti za družbene vede, prinaša (v knjigi zbrane, sicer pa ze objavljene) izsledke avtorjevih podiplomskih studijev na ljubljanski Fakulteti za družbene vede in newyorskimi Maxwell School of Cizenship and Public Affairs oziroma, kot je v predgovoru zapisal sam avtor, studije primerov, katerih ohlapno rdečo nit povzemajo tri osnovna poglavja in ki so raznorodne tako po tematiki kot stilističnem pristopu. Knjiga, ki se zavestno odpoveduje sistematičnemu, torej ne ponuja celovitega sistema, pač pa metodo teoretske »kpanke«. V njej se je dr. Debeljak soočil z islamskim fundamentalizmom in islamsko sveto vojno džihad ter evropskim razmerjem do njih, s pogledi Maxa Webera na religijo (Webrova tipologija religij, pojmovanje protestantizma in askeze, smisel v Webrovi sociologiji religije) in z moznostni transcendence (religiozna etika in molitev ter kritika negativnega platonizma). Studije dopolnjujejo obsežne navedbe relevantne strokovne literature. (V. U.)

N. Bobbio: Desnica in levica

Zbirka Mala edicija ZPS, izdalo in zalozilo Znanstveno in publicisticno sredisce, Ljubljana 1995, natisnila Ja Grafika, mehka vezava, 20,5 x 12,5 cm, 113 strani.

Esej italijanskega filozofa in predavatelja na univerzah v Padovi, Sieni in Torinu Norberta Bobbia Desnica in levica, ki je izšel lani pri rimski zalozbi Donzelli editore (letos je pri isti zalozbi izšla ze druga, predelana in razširjena izdaja), prihaja v okviru zbirke Mala edicija ZPS v prevodu Marjana Sedmaka (ki je napisal tudi predgovor) zelo hitro med slovenske bralce. Avtor, ki se je sicer posvečal predvsem filozofiji prava in demokratičnim sistemom ter vladavini demokracije, je v njej reagiral na politične spremembe v Italiji (predvsem na koncentriranje politične moči v Berlusconijevih rokah), na krizo vrednot in in zatton ideologij, ki so sovpadli s padcem berlinskega zidu in razpadom bipolarnosti sveta. Osrednje vprasanje Bobbijsve knjizice (ki je bila v Italiji dolgo tedne na vrhu seznamov uspešnic) je, ali je delitev na desnico in levico, ki je kot politična perspektiva prevladovala v zadnjih dveh stoletjih, v odsonosti velikih ideoloskih in hiliasticnih shem sploh se upravičena. Bobbio med drugimi ponuja tudi odgovor: »Ideologije preteklosti so nadomestile druge, nove ali pa takšne, ki se pretvarjajo, da so nove. Drevo ideologij je vedno zeleno.« (V. U.)

PRISLUHnite

The Glenn Gould Edition: Arnold Schoenberg

Klasika, zalozila Sony Classical, 1994, distribuirala Dots records, 119 minut glasbe, 2 laserski plosci.

Kanadski pianist Glenn Gould je bil ekscentrik, posebej in samosvoj glasbeni interpret. Posnel je veliko stevilo glasbenih del, pri Sony Classical pa so iz magnetofonskih trakov starejšega datuma (Gould je snemal predvsem v 60. in 70. letih) izdali obsežno zbirko njegovih glasbenih posnetkov od Bachovih fug in preludijev do skladb Schoenbergove dodekafonije.

Dve laserski plosci s Schoenbergovimi deli sta razdeljeni na izključno klavirske skladbe na prvi laserki in na simfonično/komorno glasbo na drugi. Klavirski recital se na začetku predstavi s tremi klavirskimi skladbami op.11 in skladbicami op.19. Oba opusa sta iz Schoenbergovega drugega umetniškega obdobja, iz dnevov atonalnega iskanja. Ozarjena noc (op. 4) za godalni sekstet in Gurrelieder za orkester, zbor, soliste, recitatorja predstavljata skrajno mejo romantične glasbene forme in harmonije, tonalni konec, dosežen z zgoščeno kromati-

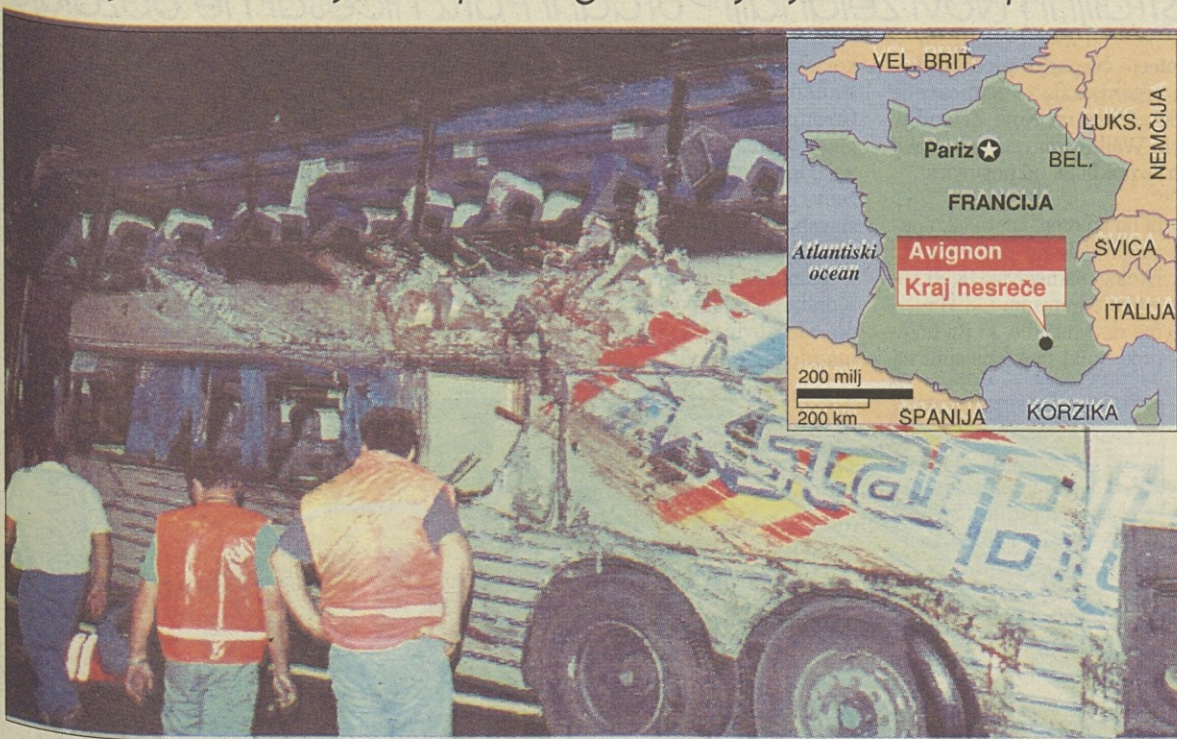
ko in altercijo, ter začetek tavanja do op. st. 23, prve dvanajsttonske skladbe; v našem primeru kot nadaljevanje glasbenega programa na prvi laserki. Sledijo ji se klavirska dela op. 25 in op. 33. Ob poslušanju teh težko razumljivih skladb zacutimo nekaj posebnosti Gouldovih izvajalskih posnetkov. Med igranjem klavirja si namreč pianist popolnoma brez predsodkov in precej glasno prepeva dele partiture in s tem nas prepričljivo prestavi v nekakšno komorno in intimno vzdušje.

Druga laserka je zamisljena kot splet Schoenbergovega klavirskega koncerta op. 42 in komornih skupin. Gould igra ob soigri CBC simfoničnega orkestra. Med komornimi skladbami je najprej krajša Fantazija za violino in klavir (Israel Baker igra violino), sledi pa ji bolj znana Oda Napoleonu Bonaparte. Skladba za recitatorja (John Horton), pianista in godalni kvartet, ki je tukaj v zasedbi znanega Juilliard String Quateta. Kot sklepna skladba je predstavljen se prvi od treh delov halucinantne skladbe Pierrot lunaire, op. 21. Sedem krajših, atonalnih epizod. Posebnost te skladbe je »Sprechgesang«, nekakšno tonsko govorjenje, skozi katerega nam Patricia Rideout posreduje zgodbo Albert Giarada. (M. Z.)

FRANCIJA, ŠPANIJA / HUD KRVNI DAVEK EVROPSKIH CEST

V treh avtobusnih nesrečah 30 mrtvih

Najhujša nesreča je bila pri Avignonu, kjer je umrlo 23 potnikov

PARIZ, MADRID - Evropske ceste so včeraj terjale ogromen krvni davek, saj je samo v treh večjih prometnih nesrečah življenje izgubilo 30 ljudi. Prva se je pripetila nekaj minut po polnoci nedaleč od francoskega Avignona na avtocesti A-9. Voznik dvonadstropnega španskega avtobusa, s katerim so bili v španski Alicante namenjeni mladi Nizozemci, Belgijci, Francozi in v tujini zaposleni Španci, je zaspal za volanom. Teško vozilo je prebilo zascitno ograjo in se nekajkrat prevrnilo po bregu (na sliki AP). Življenje je izgubilo 23 oseb, 31 jih je bilo ranjenih, od teh jih je 20 v kritičnem stanju in brzkone bodo preživeli. Neposkodbani so bili le stiri potniki, dve žrtvi pa so nasli sele, ko so dvignili težko vozilo.

Druga nesreča se je pripetila v severovzhodni Franciji, v Trous-sayju. Sofer avtobusa s slovaškimi turisti je pred zoro z nenadnim zavojem poskušal spremeniti smer vožnje, ker je prepozno zagledal bencinsko crpalko. Pri tem je v avtobus silovito trčil tovornjak, ki je pre-eval papir. V trčenju sta življenja izgubila oba slovaška soferja, neka potnica v avtobusu, sofer francoskega tovornjaka, medtem ko je bila 15-letna hči francoskega soferja, ki je spala na po-gradu kabine, težje ranjena. Gasilci so jo sele ob zori resili iz zverizne pločevine s pomočjo hidravličnih klešč in varilnih aparatov. V nesreči je bilo lažje in težje ranjenih tudi 24 slovaških turistov.

Tretja nesreča pa se je pripetila včeraj popoldne v Kataloniji, kjer je dvonadstropni linijski avtobus na progi Barcelona-Terragona zgrmel z mostuna avtomobilski cesti. V noreci so življenja izgubile tri osebe, 25 pa jih je bilo lažje in težje ranjenih.

PARIZ / PO VALENTINOVI PROVOKACIJI Z GOLIM INDIJANČEM

Pri skoraj vseh modnih kreacijah prevladuje topla rdeča barva

PARIZ - Sok, ki ga je predsinočnim povzročil modni kreator Valentino, ki je pred manekenko Naomi postavil golega Indijanca iz plemena Cherokee, je skoraj zasenčil ženske modne kreacije, ki jih predstavljajo v Parizu. Valentino je bil seveda pri tem uspešen, sicer pa niso take njegove provokacije nobena novost. Nedvomno pa so včeraj drugi modni kreatorji parisko občinstvo nagradili s kreacijami visoke mode, ki v celoti zasluži svojo pompozno ime. Presenetljivo je, da so si kreacije se kar podobne, če drugega ne zato, ker prevladujejo tople barve, predvsem rdeče, pri čemer gre za

vračanje v preteklost, ki v marsičem spominja na 18. in 19. stoletje. Seveda pa so predstavili tudi povsem sodobne kreacije, kot zgovorno prica spodnja leva slika kostima modnega kreatorja Versaceja. Ob njem pa je Riccijeva kreacija, ob kateri pa se le s težavo znebimo občutka, da smo kaj takega že videli v kakem zgodovinskem filmu. To nedvomno velja tudi za naslednjo Riccijevo kreacijo (desno zgoraj). V preteklost pa je nedvomno se najbolj posegel francoski modni kreator Christian Lacroix (spodnja desna slika). Pri skoraj vseh njegovih kreacijah so imeli gledalci občutek, da so se

cudežno znašli v prvem desetletju 19. stoletja. Lacroixu je obenem mojstrsko uspelo združiti različne sloge, vse skupaj pa je izpadlo se kar gledalisko. To seveda ni motilo Francozov, saj so bili nad »svojim« kreatorjem bolj navdušeni kot nad italijanskimi.

Valentino se torej ni zmotil, ko je predsinočnim poskrbel za provokacijo. Francoski časopisi so hoče noče morali pisati o njej, s tem pa so posredno reklamirali Valentinove kreacije. Te seveda niso gledališke kot Lacroixove, a take, da si jih lahko marsikatera ženska privoščila za kaksno gala predstavo. (AP)

OBLETNICA / ZAČETEK JEDRSKE ERE

Pred 50. leti prva jedrska eksplozija v New Mexico

WASHINGTON - Pred petdesetimi leti, 16. julija 1945, se je začela jedrska era. V puščavi ameriške zvezne države New Mexico so Američani testirali prvo jedrsko bombo. Do zadnje sekunde ni nihče vedel, če so bili vsi računi točni, če se bo vse končalo s polomijo ali s katastrofo... Po Hirošimi in Nagasakiju je ameriški predsednik Harry Truman lahko končno rekel: »Za največjo znanstveno igro v zgodovini človestva smo stavili dve milijardi dolarjev in dobili.«

Prva jedrska bomba je bila pravi mednarodni proizvod. Tu so bili Američan Robert Oppenheimer, Italijan Enrico Fermi, Danec Niels Bohr in drugi vrhunski znanstveniki, ki so iz Evrope zbežali pred fašizmom in nacizmom. Med njimi je bil tudi nemški komunist Klaus Fuchs, ki je kasneje Sovjetski zvezi posredoval marsikatero tajnost. Teoretično podlago jedrski bombi pa je postavil desetletja prej Albert Einstein, ki se je kasneje tega sramoval kot »najhuj-

še napake v svojem življenju.«

Kaj so v resnici pripravljali, je vedelo le nekaj sto znanstvenikov, tehnikov in visokih častnikov, skoraj 300 tisoč v ta projekt vključenih ljudi pa sploh ni imelo pojma, kaj v resnici delajo. Pravili so jim, da iščejo nov energetski vir, tako da ni nihče posumil, da bi to lahko bilo orožje.

Ognjena krogla, ki je po eksploziji prve jedrske bombe nastala pri novomehiškem Alamogordu, je bila vidna vse do 700 kilometrov oddaljenega Amarilla. Taka bomba pa je po letu 1956 rabila le kot detonator za vodikove bombe, ki so jih ZDA, Sovjetska zveza, Francija, Velika Britanija in Kitajska preizkušale na zemlji, pod zemljo, v zraku in pod morjem. Celo revna Indija, ki mednarodno skupnost prosjači za humanitarno pomoč, si je privoščila svoj jedrski poskus.

Ob 50. obletnici prve jedrske eksplozije pa si sedaj človeštvo zeli, da bi se tudi Francija in LR Kitajska odpovedali nadaljnjim poskusom.

NOVICE

EU potrebuje skupne smernice zunanje politike

BRUSELJ (Reuter) - Skupina nemških strokovnjakov, katerih raziskavo je podprla fundacija Bertelsmann, je pozvala EU, da čimprej sprejme ustrezne ukrepe v smeri skupne zunanje in obrambne politike. S tem, ko se bo večalo članstvo v EU, bi moral paralelno rasti pomen in ugled EU v svetovnih zadevah. Po predvidevanju nemških strokovnjakov se bo EU v naslednjem desetletju razširila na 25 do 30 držav članic, kar bo imelo velik vpliv na strateški položaj EU. Države centralne in vzhodne Evrope, baltske države, države nekdanje Sovjetske Zveze in mediteranski otoki, kot sta Ciper in Malta, že vsi po vrsti trkajo na bruseljska vrata. Siritev unije proti vzhodu je največji zgodovinski izziv evropske integracije, so zapisali strokovnjaki v svojem poročilu. V njem so se zapisali, da bo razširitev vplivala tudi na transatlantsko zavezništvo, ki ga bo treba spremeniti v naravno zavezništvo med EU in Washingtonom. Kjer bo EU prevzela nase večjo odgovornost v urejanju svetovnih zadev. Skupina nemških strokovnjakov se predvsem boji, da uniji ne bo uspelo zgraditi koherentnega sistema diplomatsko-konzularnih predstavništev po svetu in bo na ta način prepustila zunanjo politiko najmočnejšim prestolnicam držav članic. Po besedah komisarja Hansa van den Broeka je ena izmed glavnih nalog evropske komisije, da doseže bistvene spremembe v evropskem sporazumu, kar se tiče skupne zunanje politike. Mehanizem skupne politike in načrtovanja je nujno potrebno vzpostaviti, če hočemo identificirati skupni evropski interes in s tem skupno politiko. Da to dosežemo, bo treba vzpostaviti sistem večinskega glasovanja, je menil nizozemski komisar.

Vodja francoske diplomacije o novi Evropi

PARIZ (Reuter) - Francoski zunanji minister Herve de Charette se je zavzel za »kvalificirane večine« pri odločitvah Evropske unije. V intervjuju za francoski časopis »Les Echos« je hkrati zahteval, da se mora pri odločitvah EU upoštevati tudi »teza držav«, ki sedijo ob ozirom. Po njegovem mnenju bi princip enoglasnih odločitev kaj kmalu privedel do blokade odločanja EU. Neposredno pred nemško-francoskim vrhom, ki je danes v Strasbourgu, je zunanji minister de Charette Nemčijo in Francijo imenoval za osnovo Evrope. Po njegovem mnenju brez nemško-francoskega dogovora glede enotne evropske valute in vladne konference Evropa ne more nastati. De Charette je tudi izrazil mnenje, da mora Evropa zaradi sirite na vzhod najti tudi novo usmeritev: »Zasnova očetov evropske integracije je zastarela. Potrebna so razmišljanja o neki novi Evropi.«

Human prevoz živali skrbi Otočane

BONN (Reuter) - Britanski minister za kmetijstvo Douglas Hogg je v torek izjavil, da se bo v prihodnje posvetil predvsem humanemu prevozu živali. V pogovoru s predstavniki Britanskega kraljevega kolidža za veterinarske kirurge je poudaril, da želi izboljšati nedavno sprejete sporazume o prevozu živali na zakol. V Evropi teleta od krav pogosto ločijo že nekaj dni po skotitvi, potem pa jih namestijo v majhnih kletkah, v katerih se skoraj ne morejo premikati, in jih hranijo le s tekocino, da njihovo meso ostane mehko. Ta način reje so v Veliki Britaniji že prepovedali. Prejšnji mesec so se ministri za kmetijstvo Evropske unije sporazumeli o ukrepih, s katerimi naj bi zmanjšali trpljenje živali med prevozom na zakol. Najdaljši čas vožnje so zmanjšali s stiriindvajset na osem ur. Prevoz se lahko na osemindvajset ur podaljša le v primeru, če so na voljo bolj opremljena vozila. Društva za zaščito živali menijo, da so ukrepi sicer dober začetek, vendar pa ne zadoščajo.

Val ogorčenja po akciji francoskih komandosov

Protesti v Avstraliji in Novi Zelandiji - Uradni Pariz ničesar ne obžaluje

SYDNEY, PARIZ (dpa, Reuter) - Napad francoskih komandosov na ladjo ekološke organizacije Greenpeace je povzročil ostre reakcije v Avstraliji in na Novi Zelandiji. Zunanji ministri v Canberri in Wellingtonu sta francoska veleposlanika v svojih državah že poklicali na pogovore.

Novozelandske oblasti so akcijo na ladji Mavrični bojovnik II. označile, da je brez vsake mere, Južnopacifiški forum, v katerem je petnajst držav s tega območja, pa je v uradni izjavi francosko potezo imenoval »pretirano in nerazumno«. Tiskovni predstavnik foruma je v izjavi za avstralski radio dejal, da je poseg komandosov po mnenju generalnega sekretarja te organizacije se poslabšal podoba Francije v državah južnega Pacifika. Avstralija je forumu že predlagala suspenz Francije kot partnerja v pogovorih in izrazila nezadovoljstvo zaradi uporabe sil zila med akcijo posebnih enot. Zunanji minister Gareth Evans, ki je na obisku v Izraelu, je z ostrimi besedami komentiral nedeljske dogodke: »Kar se je zgodilo, je posledica zelo nepremišljene in težko opravičljive odločitve o vnovicnem opravljanju jedrskih poskusov.«

Akcija komandosov se je zgodila prav na deseto obletnico potopitve ladje Mavrični bojovnik, ki so jo izvedli francoski tajni agenti v aucklandskem pristanišču. Pri tem je bil ubit portugalski fotograf Fernando Pereira, član organizacije Greenpeace. Obletnici je bila v Aucklandu spominska slovesnost, pred francoskimi konzulati po Avstraliji in v Hongkongu pa so se zbrali demonstranti s prizganimi svečami. Demonstracije so bile tudi pred francoskimi veleposlaništvom v Bonnu, Dublinu in Madridu.

Organizacija Greenpeace načrtuje vrsto bojkotnih akcij proti Franciji. Bojkot naj ne

bi bil splošen, ker bi tako prizadeli celotno prebivalstvo. Ekologi nameravajo deliti nalepke z napisom Od Hirošime do Mururoe, ki jih bodo protestniki lahko nalepili na

kovance za deset francoskih frankov. Nizozemska veja Greenpeacea je predsednika vlade Wima Koka pozvala, naj odpove sodelovanje nizozemskih diplomatov na praznikih ob 14. juliju, francoskem državnem prazniku.

Francoski ministrski predsednik Alain Juppé je v svoji ponedeljkovi izjavi poseg komandosov opravičeval kot

nujno potreben, ker je bila akcija Greenpeacea protizakonita, zato so morali posredovati. »Imamo svoj cilj. Predsednik republike je sprejel odločitev, ker je zanj ta odločitev v interesu celotnega naroda. Vlada se s predsednikom popolnoma strinja,« je dejal Juppé. Tiskovni predstavnik zunanjega ministrstva je dejal, da je bila akcija

izvedena na najprimernejši mogoč način, prav tako pa v njej niso uporabili orožja. Predstavnik francoske veje Greenpeacea je zmerne tone uradnega Pariza zavrnil, saj naj bi se izjave oblasti oddaljevale od pravih vprašanj. Mavrični bojovnik je miroлюбno demonstriral okoli Mururoe, francoska vlada pa je ukrepala neodgovorno.

Pripadniki francoskih posebnih enot in člani organizacije Greenpeace na krovu Mavričnega bojovnika (Telefoto: AP)

OZADJE BOJA OKROG ATOLOV

Spopad z logiko oboroževalne tekme

MARJAN SEDMAK

Boj, ki ga te dni bije Mavrični bojovnik II. s francoskim ladjevjem na obrobju atola Mururoa, očitno ni samo boj med mirovniki tega sveta in francosko »grandeur«. Je tudi boj za prepoved jedrskih poskusov nasploh in za obrambo procesa, ki naj bi zavrl - če že ne kar preprečil - razvpito proliferacijo, to je sirjenje jedrskega orožja tudi med državami, ki niso članice jedrskega kluba. Prav odzivi iz prestolnic velikih držav so bili po tem, ko je francoski predsednik Chirac objavil svoj sklep, tako medli, da so le podprli svarila črnogledih, češ da se velesile že pripravljajo na nove serije poskusov z jedrskim orožjem. Kot je pred kratkim pisal Financial Times, je ameriški predsednik Clinton že zdaj pod dvojnimi pritiskom: po eni strani pod pritiskom večine anonimnih strokovnjakov, po drugi pa pod pritiskom napovedi republikancev, ki že dajejo vedeti, da bodo prav iz te tematike naredili eno od pglavitnih tem predsedniških volitev, ki bodo prihodnje leto. Tudi obrambni minister Perry ne izključuje več možnosti, da bodo ZDA obnovile poskuse. V nevladnih mednarodnih organizacijah, ki se zavzemajo za ustavitve poskusov, se širijo govorice, da si skušajo ZDA v sporazumu o ustavitvi poskusov odpreti zasilni izhod: sporazum naj se ne bi nanašal na poskuse z jedrskim orožjem »majhnega kalibra«, to je moči nekaj sto ton TNT. Chiracov sklep je

skratka spet pognal tisto logiko oboroževalne tekme. Ta očitno deluje tudi v tako imenovanem post-bipolarnem svetu. Nejedrske države in države, ki so za korak oddaljene od jedrskega orožja, morajo imeti neprijeten občutek, da so nasledle na prevaro, ko so pred dvema mesecema pomagale utrjevati jedrski monopol petih uradnih jedrskih sil in so v New Yorku privolile v neomejeno podaljšanje dogovora o neširjenju jedrskega orožja; v zameno za to so jedrske sile obljubile, da bodo najpozneje prihodnje leto sklenile sporazum o popolni prepovedi poskusov z jedrskim orožjem, pri čemer naj bi leta 1992 sklenjeni sporazum o moratoriju za jedrske poskuse veljal do sklenitve dokončnega sporazuma. Moratorij je doslej kršila le Kitajska, Francija pa bo od septembra dalje drugi član jedrskega kluba, ki bo obnovil poskuse. Če bodo prevladali tisti Clintonovi svetovalci, ki jim gredo po glavi podobni načrti, se utegneta med kršilci moratorija znajti še dve državi: ZDA in Velika Britanija, ki svoje eksplozije tudi opravlja na poligonih v Nevadi. Britancev brzkone ne bi motilo, če bi lahko dokončali vse programe, ki so povezani z njihovim raketnim nosilcem trident. Zadeve bi bile dovolj crne, če bi nova oboroževalna tekma zajela le klasične jedrske velesile. Vendar pa krsitev moratorija in odlaganje sporazuma o popolni ustavitvi jedrskih poskusov odpira nove

možnosti vrsti držav, ki so pred dvema mesecema sporazum o neširjenju jedrskega orožja podpisovale le s stisnjenimi zobmi. Novi kandidati zasedajo širok pas, ki sega od Severne Koreje čez Pakistan, Egipt in Izrael do Južne Amerike. Japonska formalno spoštuje svoj nejedrski status, vendar pa ohranja vse infrastrukture, ki bi ji omogočile hitro jedrsko oboroževanje, če bi jo začelo ogroziti kitajsko ali kakšno drugo jedrsko orožje. Zato je veliko vzrokov za strah, da se je svetovna ura po Chiracovem sklepu začela nepričakovano vrteti nazaj - potem ko je dolgo delala vtis, da stoji. Prvi sporazum o ustavitvi jedrskih poskusov v ozračju, pod vodo in v vesolju so ZDA, SZ in Velika Britanija sklenile že leta 1963 in obljubile, da bodo »v kratkem« ustavile vse jedrske poskuse. Kljub tej obljubi so svoje bombe neobzdrano prizigale vse do leta 1992 - pod zemljo, za razliko od Kitajske in Francije, ki sta to počeli kar tako rekoč na prostem. Potem ko je generalna skupščina OZN zavezniški razorožitveni konferenci soglasno naložila mandat, da »v kratkem« sklene sporazum o popolni prepovedi poskusov z jedrskim orožjem, so pogajanja o tem, se preden so se začela, spet ogrozila. Mirovniki na Mavričnem bojovniku II. si zato ta hip niso v laseh samo s francoskim samopovečevanjem, marveč tudi z ozivljeno logiko oboroževalne tekme.

BURMA

Največja nasprotnica rangunske hunte na prostosti

BANGKOK (Reuter) - Burmanske oblasti so po šestih letih hisnega pripora v Rangunu izpuštile disidentko in dobitnico Nobelove nagrade za mir Aung San Su Kji. Amnesty International, mednarodna organizacija, ki se bori za zaščito človekovih pravic, je včeraj v Londonu z velikim zadoščenjem pozdravila ukrep Bangkoka.

Ta človekoljubna organizacija je vložila največ napora, da mednarodna skupnost ne bi pozabila na burmansko disidentko. Ob zadnjem pozivu je Amnesty International spomnil vlado v Bangkok, da je za zaporniskimi rešetkami še vedno 40 zapornikov vesti in 20 parlamentarcev, ki so jih oblasti zaprle, namesto da bi jim dovolile zasesti parlamentarni stolček. Po besedah predstavnika Amnesty International je zadnja zmaga samo ena v nizu, organizacija pa obe-

nem opozarja, da je »kar se tiče spoštovanja človekovih pravic v Burmi, stanje še vedno katastrofalno«.

Zadnja poteza Burme je izzvala reakcije v vsej Aziji. Večina azijskih držav je se vedno previdna, ker menijo, da Burma se naprej grobo krši človekove pravice, obenem pa izražajo zadovoljstvo, da se je primer znane Nobelove nagrade srečno končal. Japonski zunanji minister je tako izjavil, da njegova država pričakuje od Bangkoka nadaljevanje pozitivnih ukrepov na področju izboljševanja pravic posameznikov in popolne sprostitev demokratičnih pravil v vsej državi.

Aung San Su Kji, ki je voditeljica opozicije, se je takoj po izpustitvi sesla z najozjim vodstvom svoje stranke. Ni se pa se pojavila v javnosti in ni navedala svojih političnih

BOSNA IN HERCEGOVINA

Nizozemski vojaki - novi talci srbskih sil

Dež granat na Srebrenico - Boji se širijo na Žepo

SARAJEVO (dpa) - Generalni sekretar Združenih narodov Butros Gali je včeraj posredno zagrozil z letalskimi napadi na enote bosanskih Srbov, ki so se bolj stisnile obroc okrog muslimanske enklave Srebrenica. Po obisku na grskem zunanjem ministrstvu je Gali izjavil, da bo Nato »v primeru nuje« zaprosil za bojna letala. Na vprašanje, ali lahko razumemo njegovo izjavo kot konkretno grožnjo Srbom, Butros Gali ni želel odgovoriti.

Ne glede na izjave generalnega sekretarja ZN, so bosanski Srbi včeraj še dodatno povečali pritisk na Srebrenico, kjer se trenutno nahaja kar 40 tisoč ljudi. Nizozemski bataljon modrih celad, ki je nameščen v tej muslimanski enklavi, je zasedel položaj ob edinem vhodu v mesto, ki leži v ozki dolini in je zato dostopno le po tej poti. Pripa-

dniki mirovnih sil bodo skušali preprečiti morebitni srbski prodor v Srebrenico tudi z uporabo sile. Hkrati so Združeni narodi Srbom zagrozili s takojšnjimi letalskimi napadi zveze Nato, če bodo napadli nizozemski bataljon modrih celad v Srebrenici. Srbske enote so po podatkih ZN s svojimi tanki le še kilometer in pol oddaljene

od mesta, na katero so včeraj nenehno padale srbske granate.

Bosanski radio pa je sklicujoč se na poročila radioamaterjev govoril o »najmanj sto smrtnih žrtvah med prebivalci Srebrenice«. Nobenih novih podatkov pa poveljstvo sil ZN nima o usodi 30 nizozemskih pripadnikov modrih celad, ki so jih Srbi zajeli v nedeljo. »Vemo le to, da dvajset vojakov nasilno zadržujejo v vasi Bratunac, deset pa v nekem rudniku.« je dejal predstavnik ZN. Modre celade so srbske sile ugrabile po napadu na njihovo postojanko na zunanji meji srebreniske enklave.

Bosansko vodstvo je ZN medtem že obtožilo zavestne nedejavnosti kljub izredno dramatičnemu razvoju položaja v Srebrenici. Vlada je na izrednem zasedanju sklenila, da bo v primeru srbske zasedbe Srebrenice resno razmislila o smislu nadaljnje navzočnosti sil ZN v Bosni. Po besedah premiera Silajdžića bi lahko BiH v primeru umika modrih celad za vojaško pomoč zaprosila številne druge prijateljske države. Predsednik Izetbegović pa je ameriskega predsednika Clintona in nemškega kanclerja Kohla v pismu pozval, naj za resitev Srebrenice uporabita svoj osebni vpliv. Visoki komisariat za begunce pri ZN (UNHCR) pa se medtem že pripravlja na takojšnje ukrepe za človekoljubno pomoč prebivalcem Srebrenice. Poleg bojev v okolici Srebrenice so včeraj zabeležili tudi spopade v bližini Žepe, kjer so srbske sile napadle tudi tamkaj namešteni ukrajinski bataljon mirovnih sil ZN.

Telefoto: AP

HRVAŠKA / ČLOVEKOVE PRAVICE

V zahodni Slavoniji s civilisti niso ravnali v rokavicah

Tadeusz Mazowiecki v svojem poročilu dokumentira poboje - Hrvati zagotavljajo, da kršitve niso bile sistematične

NEW YORK (Reuters) - ZN v novem poročilu zatrjuje, da so čete Hrvaske vojske s strojnimi obstreljevalci begunce ter zagrešile druge »resne« kršitve človekovih pravic pri napadu na tista ozemlja Hraske, ki jih zase-dajo srbski uporniki, je včeraj poročal New York Times.

Poročilo, za katerega omenjeni casnik zatrjuje, da ga bodo objavili še ta teden, navaja pričevanja priča, ki trdijo nasprotno kot hrvaska vlada, in sicer, da je v teh spopadih padlo od 20 do 54 civilistov. Zatrjuje, da je po zbranih in-

formacijah »iz različnih mednarodnih virov zelo verjetno, da število mrtvih med civilnim prebivalstvom presega uradne podatke hrvaske vlade,« je zapisal New York Times ter dodal, da se ZN v poročilu zavzema za nadaljnjo

preiskavo. Casnik tudi poroča, da je predstavnik State Departmenta izjavil, da ima Washington kar nekaj vprašanj glede neskladij, ki izhajajo iz zagrebskih trditev o posameznih »osamljenih« prime-rih slabega ravnanja s tamkajšnjimi Srbi. Tadeusz Mazowiecki, predstavnik ZN za človekove pravice in nekdanji poljski premier, ki je poročilo pripravil, navaja šest posebnih poro-

čil, v katerih neimenovane priče zatrjujejo, da so vojaški hrvaske vojske med spopadi in po njih pobili vsaj 63 civilistov. Predstavnik Hraske tem pričevanjem ne verjamejo, piše Times, in menijo, da gre za »minimalne« kršitve človekovih pravic, ki jih vlada sicer ne odobrava. »Ni slo za sistematične kršitve,« je izjavil Mario Nobilo, predstavnik Hraske pri OZN, in dodal: »Teh

kršitev zagotovo ni organizirala vlada.« Hrvatski predstavniki so sporočili, da so v zvezi s temi incidenti uvedli preiskavo. Poročilo navaja tudi pričevanja modrih celad, ki naj bi videli mrlice vzdolž poti, po katerih so se Srbi umikali, kakor tudi, da so v dneh, ki so sledili operacijam v vzhodni Hrvatski, Hrvati razstrelili več kot 100 srbskih hiš na tem območju.

AMERIŠKO - KITAJSKI ODNOSI SPET NA PREIZKUŠNJI

Diplomacija diktature!

BARBARA KRAMZAR

Države so lahko majhne, velike - in velikanske. Če se slednje odločijo, da bodo povzročale težave, jih tudi najmočnejši in najbogatejši le s težavo ustavijo. Najnovjši vzhodnoazijski glavobol ZDA je Kitajska. V dobrem starem komunističnem slogu je Peking pred približno dvajsetimi dnevi zaprl kitajskega disidenta z ameriskim državljanstvom Harryja Wuja. Odnosi med Washingtonom in Pekingom, ki so se ohladili že zaradi junijskega obiska tajvanskega premiera v ZDA, so se spet zapletli ob človekovih pravicah.

Predsednik Clinton je lani po dolgem omahovanju in bridkem poziranju predvolilnih obljub sporočil, da kitajsko zatiranje drugače mislečih ne bo več kvarilo ameriških odnosov z eno od gospodarsko najbolj cvetecih držav sveta. Kitajska se je v zadnjem desetletju pod Deng Xiaopingom spremenila v državo s komunistično ideologijo in kapitalističnim gospodarstvom - in to s čudežno desettodstotno letno rastjo, ki je ameriška podjetja niso hotela prepustiti evropskim in japonskim tekme-cem. Lani jeseni se je v Peking odpravil trgovinski minister Ronald Brown ter se vrnil s pet milijard dolarjev vrednimi poslovnimi dogovori. Toda medtem je Deng padel v starostno slaboumnost, se preden je lahko kitajsko državno gospodarstvo dokončno preoblikoval v kapitalizem. Ekonomisti sicer menijo, da tudi Dengova smrt ne more ustaviti

živahnega kitajskega gospodarskega preoblikovanja, čeprav so letos skoraj popolnoma ustavili lastninjenje sto tisoč podjetij v državni lasti, ki zaposlujejo sedemdeset milijonov delavcev in požirajo večino državnega denarja. Zasebna podjetja namreč hitro rastejo in zaposlujejo ter s tem preprečujejo množično bedo, ki bi lahko pripeljala na oblast stari režim. Toda videti je, da novi kitajski politiki kljub temu niso več pripravljeni popotovati po tvegani poti v kapitalizem, ki jih bo na koncu najverjetneje oropala absolutne politične oblasti.

Prve žrtve obnavljanja stare politike so oporecniki, eden izmed njih, Harry Wu, pa je v kitajске ideološke spopade spet povlekel tudi ZDA. Wu je kot »protirevolucionarni desničar« preživel v zaporu dve desetletji, po umiku v ZDA in pridobitvi ameriškega državljanstva pa je življenje posvetil razkrivanju grozot v kitajskih zaporih. Razkril je, da je kitajski izvozni razcvet v ZDA velikokrat delo mučenih in pretepenih zapornikov, tudi političnih. Opozoril je na govorice, da zaporne oblasti morda prodajajo organe usmrčenih. Za zaprtega križarskega bojevnika sta se zavzela oba domova ameriškega kongresa, zato so oblasti včeraj predstavniku ameriškega konzulata dovolile obisk v zaporih. Toda številni oporecniki proti krutemu političnemu zatiranju nimajo nikogar, ki bi jim pomagal, in ameriške oblasti se bojijo, da bo takšnih

primerov še več. Nihče namreč ne ve, ali bodo oblast v Pekingu prevzeli reformatorji ali pa zagovorniki starega sistema trde roke. Peking ima dovolj orožij za nagajanje Washingtonu. V zadnjih mesecih je to dokazal z zapiranjem oporečnikov in s prodajanjem raketnih sistemov Iranu ter Pakistanu. Poleg tega pa lahko stari komunisti spet omejijo trgovino.

ZDA imajo že veliko slabih izkušenj z vzhodnoazijskimi državami, ki v tujini nastopajo kot merkantilisti in s pomočjo državne administracije neusmiljeno izvajajo na odprto ameriško tržišče, ne da bi na domačih trgih vrnili uslugo ameriskim podjetjem. Razen Japonske so to večinoma diktatorske, nedemokratske države. Zato se v Washingtonu bojijo, da se na Kitajskem rojeva nekakšen podeseterjeni Singapur, veliko nevarnejši zaradi svoje velikosti in oborožitve, zaradi interesov državnega gospodarstva in ideologije pa manj pripravljen na trgovanje. Zanimivo je, da se za ameriške oči na vzhodnoazijskem nebu ta trenutek bolj prijazno sveti država, s katero so pred poltretjim desetletjem bojevali tragično vojno. Komunistični Vietnam, ki je ZDA povzročil toliko bolečin in Ameriko spremenil v previdno, obotavljivo vesilo, je videti edini, ki si res želi trdnih odnosov z Washingtonom. Popolni diplomatski odnosi s Hanom so zato samo še vprašanje časa.

NOVICI

Rusko ustavno sodišče bo presodilo o ustavnosti čečenskega pohoda ruskih sil

MOSKVA (dpa) - Sedem mesecev po začetku ruskega pohoda v Čecenijo rusko ustavno sodišče preverja ustavnost odločitev predsednika Jelcina in njegove vlade, hkrati pa se v glavnem mestu Čecenije nadaljujejo mirovna pogajanja med čečensko in rusko stranjo. Ruski ustavni sodniki bodo preverili ustavnost treh dekretov Borisa Jelcina in eno odločitev ruske vlade, ki so osnova za ruski vojaški pohod na Čecenijo. Neki predstavnik ustavnega sodišča je povedal, da ne morejo natančno napovedati, kdaj bodo ustavni sodniki sprejeli odločitev o tem, ali ruska ustava dovoljuje uporabo oboroženih sil znotraj države. Poslanci ruskega parlamenta, ki zahtevajo odločitev ustavnega sodišča, so namreč mnenja, da bi moral Jelcin najprej izklicati izredno stanje in sele nato poslati ruske sile v Čecenijo.

Srbi kljub obljubam ovirajo odhod konvojev s človekoljubno pomočjo za Sarajevo

SARAJEVO, ZAGREB (dpa) - Odhod konvojev UNHCR s človekoljubno pomočjo za Sarajevo so že spet preložili. »Pred sredo nikakor ne bomo skušali prepeljati človekoljubne pomoči v Sarajevo,« je izjavila predstavnica Visokega komisariata za begunce pri ZN. Za odlog so odgovorni bosanski Srbi, ki kljub napovedim, da bodo konvoje spustili že v ponedeljek, nočejo dati »dovoljenja« za prevoz človekoljubne pomoči v Sarajevo. »Ob ponedeljkih srbske kontrolne točke ponavadi niso zasedene, razen tega pa moramo pisno zaprositi za dovoljenje, ki ga lahko da le vodstvo bosanskih Srbov,« je problem razložila predstavnica UNHCR. »Niti za konvoj, nacrtovan za sredo, se nismo pre-jeli dovoljenja s srbske strani.« Ze v preteklem tednu je neki predstavnik UNHCR izrazil dvom o srbskih obljubah, da ne bodo več ovirali prevoza človekoljubne pomoči v Sarajevo. Zato UNHCR konvoje za Sarajevo se vedno prevaza prek Igmana. Ta cestna povezava je edina, ki je pod nadzorom bosanskih vladnih sil, toda žal je kljub temu v dosegu srbskega topništva, ki je v preteklem tednu konvoje mirovnih sil ZN večkrat napadlo.

SEVERNA IRSKA / POHODI PROTESTANTOV

Korakanje v napetem vzdušju

Zaradi strahu pred neredi so oblasti ustavile množične protikatoliške demonstracije

LONDON (dpa) - Ob začetku tradicionalnih julijskih pohodov protestantov je policija v naselju Portadown (Grafschaft Armagh) ustavila parado oranjskega reda. Pristasi britanske oblasti na Severnem Irskem so hoteli korakati po katoliški stanovanjski cesti. Pri tem bi lahko prislo do cestnega boja s katoliki, ki bi Severno Irsko radi pridružili katoliški republiki Irski.

V dvestoletni zgodovini reda, ki so ga leta 1795 ustanovili za ohranitev monarhije in protestantizma na Irskem, je to prvi primer ustavitve protikatoliške množične demonstracije zaradi strahu pred neredi. Vrhovni poglavar katolikov na Irskem kardinal Cahal Daly je

obe strani pozval k miru. »Zdaj, ko je mirovni proces tako resno ogrožen, bi to moral biti namen vsakega.« V celotni britanski krizni provinci se oranjski red vsako leto z vojskimi paradami spominja zmage angleškega kralja Williama II. Oranjskega nad privrženci

njegovega katoliškega predhodnika Jamesa II. leta 1690. Irski protestanti na ta dan vedno poudarjajo svojo zvestobo britanski kroni. Nasprotno za katolike ta dan pomeni spomin na zatiranje ter odvzem lastnine in temeljnih državljskih pravic. Ponoci so leteli le posamezni kamni, podnevi pa se je policija pripravila na poslabšanje položaja. Pred veliko manifestacijo, na kateri se bodo zbrali člani reda iz vseh delov province, je policija poklicala okrepitev.

SPRAVE NA ZELENEM OTOKU ŠE NI NA OBZORJU

Ključ miru na Severnem Irskem ni le v rokah politikov - pomembno vlogo imajo tudi zaporniki

BELFAST (AFP) - V angleskih in irskih, predvsem pa severnoirskih zaporih skoraj 1300 zapornikov iz skupin paravojskih nacionalistov ali protestantskih lojalistov zadržuje ključ mirovnega pogajanja v Ulstru. Sinn Fein (politično krilo IRE) in stranke, ki so programsko blizu protestantski milici, zahtevajo od Londona osvoboditev zapornikov, njihovih »vojnih ujetnikov«. Nedvoumno opozarjajo, da utegne biti vprašanje zaporov usodna ovira na poti k miru, če britanska stran ne bo povlekla nobene poteze.

Zaporniki so namreč glavno kolesje pogajanja. V vsaki skupnosti imajo pomemben položaj in so kolikor toliko ugledni, njihovo mnenje pa je bistvene pomena za politične in strateske odločitve, kot je razglas premirja ali pa njegov preklíc.

Zapor je bil vedno eno od bojšč zoper krono: za status političnih zapornikov, s strani gverile proti notranjim predpisom, pomembna pa so bile tudi gladovne stavke, ki so imele v notranjosti močan odmev podobno kot leta 1981.

Prav v zaporu, v srcu učinkovite organizacije vsake skupnosti zapornikov - nacionalistov ali lojalistov - je svojo politično izobrazbo dopolnilo veliko aktivistov. In prav tam se jih je veliko pripravilo na preusmeritev strankinega kadra.

Stevilni voditelji Sinn Feina in protestantskih strank so torej nekdanji zaporniki, na primer Gerry Adams, vodja Sinn Feina, ali Billy Hutchinson, ki danes vodi delegacijo unionistične progresistične stranke (PUP) med pogajanjem s sekretarjem britanske države Michaelom Amcramom.

Od 1300 zapornikov je približno 700 nacionalistov, ostali pa so lojalisti. Med vsemi je približno 200 »liferjev«, obsojencev na došmrtno ječo.

London ima na voljo več odločitev: zapornike lahko začne prevazati v Ulster, blizje njihovim družinam, omili lahko režim ali pa skrajša dobo, po kateri je možno znova oceniti kaznen zapornika, s 65 na 50 odstotkov trajanja celotne kazni.

Ce bi se to zgodilo, bi bila lahko v naslednjih dveh letih izpuščena več

kot polovica zapornikov, obsojenih na kratko zaporno kazen ali pa več kot polovica tistih, ki so sedeli več kot 15 let.

Britanska vlada je ze mesece pod naraščajocim pritiskom, naj vendar kaj naredi. Na Irskem, kjer je od premirja naprej 21 članov Ire (od 50 zaprtih) ze bilo deleznih ugodnosti pricakovane osvoboditve, premier John Bruton vztrajno spominja London, da je prišel trenutek »sočutja«.

London ostaja neomajen in zahteva predvsem »za-

četek razoroževanja« kot jamstvo dobre volje paramilitaristov. Pritisk je sunkovito narasel s ponedeljkovo osvoboditvijo Leeja Clega, vojaka, ki je bil obsojen na došmrtno ječo zaradi umora mlade katolice v Belfastu leta 1990. »Cleg svoboden, vsi svobodni« vpijejo najnovejši grafi v zahodnem Belfastu.

Zapornik Sean Lynch, ki se ima za predstavnika Ire v močno zavarovanem zaporu Maze v Belfastu, je v petek v intervjuju za BBC posvaril pred novim začetakom vojne, ce ne bo nobene pomilostitvenega ukrepa. Toda, pomembno: medtem ko je bil Belfast izpostavljen nasilnim dogodkom, je bil v zaporih izreden mir. Kot da bi zaporniki cutili, da bodo prvi izpustitvi enega od njih sledile se druge.

Phillipe Bernes-Lassere, AFP

KURDSKO VPRAŠANJE

Gverilci v severnem Iraku Ankari ne pustijo spati

Premierka Çillerjeva postaja železna lady Male Azije

STRASBOURG (Reuter) - Evropska komisija je v ponedeljkovem poročilu parlamentarcem zagotavljanje človekovih pravic v Turčiji ocenila kot nezadovoljivo; v Turčiji se vedno primanjkuje spoštovanja za posameznika, pojavljajo se nelegalne usmrtnice, nereseni primeri izginotja in izgoni vaščanov na jugovzhodu države. Tudi civilne svobostine v tej državi niso v celoti zagotovljene.

Turska premierka Tansu Çiller meni, da Bagdadu ni uspelo borcem separatistične Kurdske delavske stranke (PKK) preprečiti, da bi severni Irak uporabljali kot bazo za izvajanje terorističnih dejanj v Turčiji, izganjanje kurdske upornikov pa je označila kot sredstvo za zaščito turske teritorialne integritete. Evropski parlament čaka na prepricljiva znamenja zavezanosti Turčije liberalni demokraciji - sele tedaj bo ratificiral sporazum o carinah, ki Turčiji omogoča prost dostop na evropske trge in cigar uveljavitev bi za Turčijo pomenila pomemben korak na poti do članstva v Evropski uniji. Pogodba sindikata turskih carnikov z Evropo pa visi v zraku in turska premierka je v četrtek zamrznila razpravo o ustavnih spremembah, ceprav je bilo začetno med-

strankarsko soglasje o reformi ustave, ki so jo leta 1982 oblikovali tedaj vladajoči generali, spodbudno. Mejniki v doseganju turske demokracije je več; izpustitev sestih nekdanjih poslancev, ki so bili lansko leto zaprti zaradi podpore boju za pravice Kurdov in tudi za ukinitve člena v ustavi, ki omejuje svobodo izražanja in ki je omogočil zaprtje številnih pisateljev in intelektualcev.

Kurdski boj za neodvisnost je v jugovzhodni Turčiji od leta 1984 terjal več kot 17.000 žrtv. V zadnjih dveh mesecih so pripadniki PKK šestinidesetkrat vdrl v Turčijo in ubili 26 turskih vojakov.

Turske cete, ki so jih varovale letalske sile, so v sredo vdrele v Irak. Po mnenju turske strani naj bi bilo to dejanje izvedeno v skladu z mednarodnim pravom. V ope-

raciji je sodelovalo tri tisoč gorskih komandosov. Generalstab poroča o 146 ubitih upornikih (na 70 kilometrov dolgi fronti). Združeni narodi v Bagdadu pa so navedli, da je turski vpad povzročil beg več kot 700 kurdske družin. Padlo naj bi 19 turskih vojakov. Arabska liga in Irak, ki je izgubil nadzor nad svojim severnim delom v za-

livski vojni leta 1991, sta obsojila turski vpad in zahtevala takojšen umik. Predstavniki turskega ministrstva za zunanje zadeve je v ponedeljek izjavil, da se turske cete umikajo, kar civilisti zanikajo. Gre za prvi večji turski napad na upornike PKK od marčevske šesttedenske operacije, ki so jo Turki izvedli s podporo ZDA.

IRAK

Sadamov režim ostro udaril po mudžahedinih

BAGDAD - V Bagdadu so bili v ponedeljek ubiti trije pripadniki iranske opozicije, člani organizacije Mudžahedini ljudstva, potem ko je bilo v nedeljo bombardirano eno od oporišč pripadnikov te organizacije v Iraku. Mudžahedini ljudstva so glavno gibanje oborožene iranske opozicije. Ustanovljeni so bili leta 1965, vodi pa jih Masud Rajavi, ki se je leta 1986 naselil v Bagdadu.

Hkrati so prav predstavniki mudžahedinov tisti, ki v Teheranu od leta 1981 predstavljajo večino obtoženih za atentate. Zato je Iran od Iraka zahteval izročitev vodij te organizacije. 2. junija je iraški podpredsednik Tarek Aziz izjavil, da njegova država zavrta iransko zahtevo po izročitvi vodij mudžahedinov, saj je Radjavi v Irak prisel »na povabilo« in bo zato Iran moral najti neko drugo rešitev. Ponedeljkov atentat je ze drugi v zadnjih dveh mesecih. 17. maja sta bila v podobnih okoliščinah ubita dva voditelja oborožene veje gibanja mu-

dzahedinov. Organizacija je za majski atentat obtožila Iran.

Trije ubiti pripadniki Mudžahedinov ljudstva so bili na poti v Asraf, oporišče organizacije, ki leži 50 kilometrov od iranske meje in približno sto kilometrov od Bagdada. Prav to oporišče so po besedah mudžahedinov v nedeljo z raketa mi bombardirali pripadniki Cuvajev iranske revolucije, ki prikrito delujejo v Iraku. Bagdad je nedeljsko bombardiranje obsodil in ga označil kot agresivno dejanje. Po besedah iranske agencije IRNE pa je napad na oporišče v Asrafu zahtevala iraska opozicija. »Atentatorji so na žrtve streljali ob 8. uri, medtem ko so z avtomobilom krožili po ulicah Bagdada,« je izjavil Farid Slimani, tiskovni predstavnik Mudžahedinov ljudstva. »Oblasti so prijele dva od starih napadalcev in ugotovile, da je eden od aretiranih Iranec.« Slimani je odgovornost za atentat pripisal »agentom iranskega režima«.

Faruk Soukri / AFP

Turska predsednica vlade Tansu Çiller

TURČIJA

Zakon o orožju spreminja Turke iz civilistov v vojake

Pol milijona državljanov se lahko ponaša z osebno oborožitvijo - Strokovnjaki se ne vznemirjajo preveč

ANKARA (dpa) - Pred petimi leti so turske oblasti liberalizirale zakon o posejdanju in nošenju orožja. Turki so znani po tem, da so »tradicionalni ljubitelji vseh vrst orožja. Toda kljub tem tradicionalnim vrednotam, ki jih Turki pripisujejo orožju, je poluradna tiskovna agencija Anadolu pred kratkim zapisala: »Civilno prebivalstvo, ki je ponosno na svoje vojake, se je razvilo v oboroženo vojsko.«

Kasne nevarnosti se skrivajo v tem, lahko ljudje pod turskim polmesecem občutijo predvsem po mednarodnih uspehih turske nogometne reprezentance. Takrat se namreč prebivalci v življenjsko nevarnost, ce stopijo na balkon: kot na Divjem zahodu po zraku frici na stotisoce krogel. Pogosto se zgodi, da zabludele krogelje ranijo ali ubijejo nedolzne mimoidoce.

Po podatkih turske policije ima skoraj 250 tisoč Turkov orožni list, ki jim

dovoljuje nošenje osebne oborožitve, 230 tisoč Turkov pa ima dovoljenje, da lahko v svojem stanovanju ali avtomobilu hranijo orožje za samoobrambo. Ce upostevamo neprijavljeno orožje in dejstvo, da imajo Turki po uradnih ocenah v zasebni lasti se 1,5 milijona

na lovskih puskih, lahko mirno trdimo, da se je Turcija spremenila v pravo skladišče raznovrstnega orožja. Kdor želi v svojem stanovanju ali avtomobilu hraniti pistolo ali revolver, mora predložiti le kopijo osebne izkaznice, tri fotografije in uradno potrdilo o

stalnem bivališču. Razen tega mora prositelj se dokazati, da se ni bil kaznovan, in dobiti zdravniško potrdilo o pristevnosti. Tisti, ki želijo orožje stalno imeti pri sebi, pa morajo svojo »skrb za osebno varnost« prepricljivo utemeljiti. Turske oblasti so pre-

senečene zaradi naslednjih dejstev: »Orožni list stane 35 milijonov turskih lir. Pistole in revolverji iz domače proizvodnje stanejo najmanj dvajset milijonov lir, uvožene pa do dvesto milijonov lir. Vsi se pritožujejo zaradi pomanjkanja denarja, ce pa gre za orožje, je nenadoma na voljo veliko denarja. Neresenih je se na tisoce vlog za pridobitev orožnega lista.«

Povečanje števila prijavljenih kosov orožja pa po mnenju strokovnjakov v sebi ne skriva večjih nevarnosti: »Ce je orožje prijavljeno, se zmanjša nevarnost, da bo uporabljeno v kaznivih dejanjih.« Razen tega pa naj bi turske oblasti temeljito preverjale, ali ima prosilec orožnega lista dejanski razlog za nošenje orožja. Poleg aktivnih in upokojenih »državnih uradnikov« imajo večino prijavljenega orožja v lasti zlatarji, blagajniki, novinarji, gradbeni podjetniki, odvetniki in notarji.

Mesto ob Bosporju je polno različnega orožja

400 ...

... mafijskih skupin naj bi bilo v Ukrajini po navedbah ruskega časopisa »Moskovske novice«, ki se sklicuje na besede nekega neimenovanega sodelavca ruske tajne službe. Ukrajinska mafija je bolj obvesčena o trenutnem stanju ukrajinskega gospodarstva kot davčna uprava. Najbolj donosen posel ukrajinske mafije, ki je tesno povezana z rusko, je izsiljevanje varšcin. Pripadniki ukrajinske mafije so tudi izredno dobro obveščeni o finančnem položaju morebitne bodoče žrtve izsiljevanja, saj imajo svoje ljudi v bankah in celo v ukrajinskem finančnem ministrstvu. Stevilni Ukrajinci so prepričani, da ima resnično oblast v rokah mafija. Zanimiv je tudi podatek, da je v zadnjem letu v spopadih med različnimi mafijskimi skupinami umrlo kar 98 kriminalcev. (dpa)

ODBOJKA / SVETOVNA SERIJA

Italija (petič) zmagala tudi s pomlajeno vrsto

V finalu so »azzurri« s 3:1 premagali Brazilijo - Bernardi in Zorzi so že dobili naslednike - Na EP spet najboljša postava

Italija - Brazilija 3:1 (15:12, 7:15, 15:9, 15:12)

World league je najbolj bogato odbojarsko tekmovanje na svetu, ne odtehta pa svetovnega prvenstva, se manj, kajpak, olimpijskih iger. Pa vendar bo peta osvojitve tega turnirja ostala zapisana v zgodovini italijanske odbojke kot izreden podvig, saj so jo »azzurri« dosegli v bistvu z B ekipo, v kateri je od nepremagljive italijanske armade, ki že pet let kroji vrh svetovne odbojke, igral v bistvu samo Andrea Giani.

Ze uspehe v predtekmovalnih, tako na junijskih kvalifikacijah, kot v finalni fazi v Belu Horizonte, so v italijanskem taboru sprejemali z zadovoljstvom, a le zmernim, kajti navsezadnje so merili moči z nasprotniki, ki so tako ali drugače v fazi stagnacije. Nekdanji učitelji iz azijskih reprezentanc ze »genetsko« ne spadajo več v svetovni vrh, Nizozemska je pomladila mostvo,

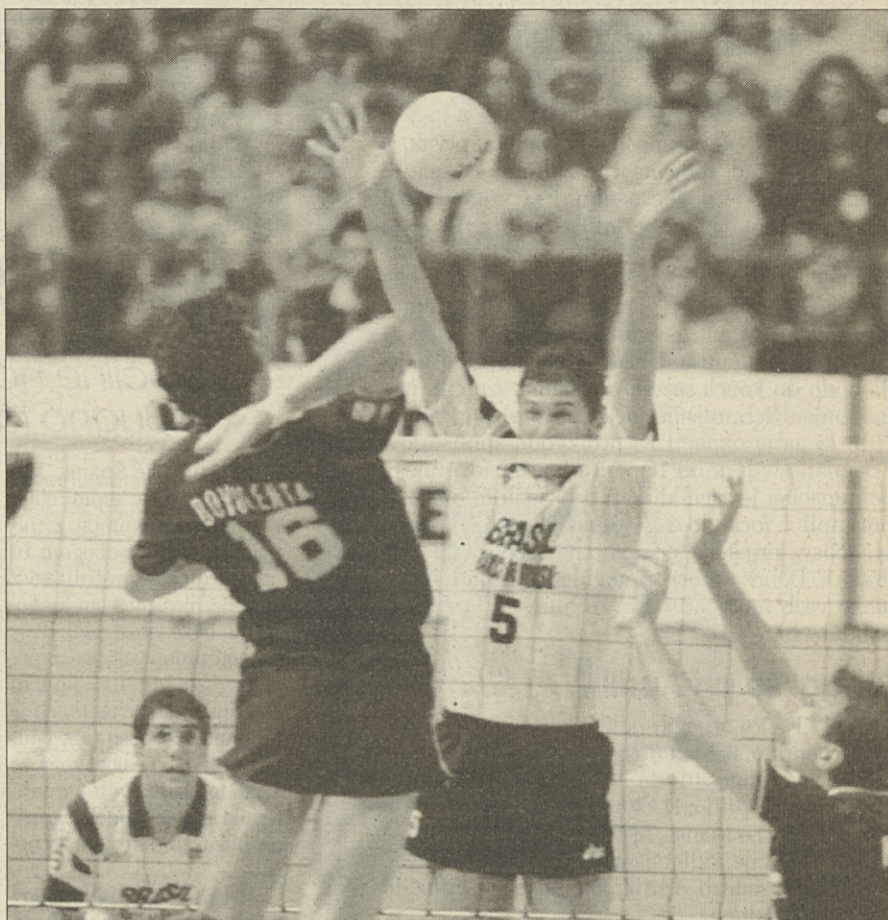
ZDA ciljajo izključno na Atlanto, moč Kube slabi, Rusija ni se popolnoma prebolela sovjetskega razkroja, Bolgarija pa za »azzurre« (ko je slo za res) nikdar ni pomenila resne ovire. Toda zmaga proti brazilskim olimpijskim prvacom na njihovem igrišču, pred več kot 20000 gledalci, v slovitim Maracan-zinhu, kjer se je leta 1990 z osvojitvijo naslova svetovnega pr-

vaka pravzaprav začela »zlata doba« italijanske odbojke, povsem presega vsa najbolj roznata pričakovanja, saj je celo selektor Velasco napovedoval kvečjemu uvrstitev v finale.

Uspeh Italijanov proti »udarni vrsti« Brazilcev je pokazal, da se za Zorzijem in Bernardijem ze rojeva novi rod perspektivnih odbojkarjev. Velasco je ujel dve muhi na en mah. Proti vsakemu pričakovanju je vnovič osvojil svetovno ligo, hkrati pa dal razumeti svojim »senjorjem«, da ne smejo počivati na lovorikah, kajti »juniorji« ze hrepenijo po njihovem mestu. Od teh bo marsikdo brzkone sodeloval tudi na evro-

pskem prvenstvu, ki bo septembra v Atenah in na katerem bo Italija spet nastopila s svojimi najboljšimi možmi.

Da sta vredna nastopa v A reprezentanci sta v Rio de Janeiro zlasti pokazala podajalec padovskega Charra (odlsje pri Gabeci Montecatini) Meoni in mladi center Ravenne Bovolenta, zelo ugodno pa je presenetil tudi komaj devetnajstletni Rosalba, ki je se pred dvema sezonama igral v tretji ligi. Čeprav je pomenila brazilska »torcida« za vse te igralce močan pritisk, so v finalu igrali popolnoma brez strahu. Prvca dva seta nista bila kdove kako kvalitetna, čeprav sta obe ekipi zaigrali izred-

Olimpijski prvak Paulao je imel veliko dela z »neznanim« Bovolento (teletext AP)

no borbeno. Po drugem setu je celo kazalo, da bodo prevladali bolj prekaljeni Brazilci, vendar pa se »azzurri« niso demoralizirali, na-

redili so manj napak in zasluženoma premagali presenečene domačine, ki so pred svojimi gledalci zanesljivo računali na osvojitve milijona

dolarjev nagrade, ki jo je organizator namenil zmagovalni ekipi. Zajetna vsota pa je vnovič sla v roke »azzurrom«.

ATLETIKA / MITING V STOCKHOLMU

Namesto načrtovanega rekorda je Kenijec Kiptanui doživel poraz

STOCKHOLM - Tudi sampionom včasih spodleti. Kenijski as Moses Kiptanui, ki je pred dobrim mesecem v Rimu za poldrugo sekundo izboljšal svetovni rekord na 5.000 metrov, je pred sinočnjim nastopom na mitingu v Stockholmu skrbno načrtoval se rekord v teku na 3.000 m z zaprekami. Ne le, da se mu je načrt docela ponesrečil (računal je premagati mejo osmih minut), ampak v zadnjih sto metrih mu je zmanjkalo moči in na cilju ga je prehitel rojak Christopher Kosgei, ki je svoj osebni rekord popravil kar za 18 sekund. Se malo pred koncem je imel Kiptanui vse možnosti, da doseže svoj cilj. Zadostovalo bi, da bi zadnji krog pretekel v 60 sekundah.

Moski, 100 m: 1. Mitchell (Zda) 10, 21; 2. Bolden (Tri) 10, 23; 3. Bailey (Kan) 10, 24. 400 m z ovirami: 1. Harris (Zda) 48, 46; 2. Nunes-Aranjo (Bra) 48, 84; 3.

Hayden (Zda) 49, 12. Kroglja: 1. Nemčinov (Ukr) 19, 86; 2. Keliza (Lit) 19, 77; 3. Bagac (Ukr) 19, 74. 3.000 m z zaprekami: 1. Kosgei (Ken) 8:08, 86; 2. Kiptanui (Ken) 8:08, 97; 3. Sang (Ken) 8:10, 56. 800 m: 1. Parrilla (Zda) 1:45, 48; 2. Rodal (Nor) 1:46, 06; 3. Rock (Zda) 1:46, 10. 110 m ovire: 1. Crear (Zda) 13, 20; 2. Johnson (Zda) 13; 26; 3. Hawkins (Zda) 13, 30. 200 m: 1. M. Johnson (Zda) 20, 15; 2. Boldon (Tri) 20, 45; 3. Effiong (Nig) 20, 52. Daljina: 1. Steete-Thompson (Zda) 8, 16; 2. Beckford (Jam) 8, 11; 3. Powell (Zda) 8, 09. Zenske, 1000 m: Mutola (Moz) 2:30, 72; 2. Jacobs (Zda) 2:35, 46; 3. Sacramento (Por) 2:35, 93. Kopje: 1. Hattestad (Nor) 64, 20 m; 2. Ovcinikova (Rus) 62, 00; 3. McPaul (Avs) 59, 98; 100 m z ovirami: 1. Sisigina (Kaz) 12, 57; 2. Rešetnikova (Rus) 12, 89; 3. Graudin (Rus) 12, 98.

FORMULA INDY / ELKHART LAKE

Villeneuve se počasi bliža končni zmagi

Na cilju je imel pred Tracyjem slabo sekundo prednosti - Več prekinitev

ELKHART LAKE - Jacques Villeneuve se je z briljantno predstavo in tretjo letošnjo zmago v prvenstvu formule indy se bolj približal osvojitvi naslova prvaka. Na cilju je imel sicer pred drugouvrščenim Paulom Tracyjem le slabo sekundo prednosti, vendar je bilo to le posledica zacasne prekinitve dirke ob nesreči Gila de Ferrana nekaj krogov pred ciljem.

Villeneuve je ze startal z najboljšega položaja, potem pa je med postanki v boksu izpustil vodstvo iz rok le za štiri kroge. »Avto je bil tokrat res zelo dober. Nasli smo pravo razmerje med hitrostjo na ravnini in stabilnostjo v zavojih. Ko sem si nabral nekaj prednosti, sem lahko bolj pazil na zavore, gume in gorivo, zato sem bil tudi v zaključku dirke dovolj

hiter,« je povedal zmagovalec Villeneuve, ki je lani na istem dirkališču zabeležil svojo prvo zmago. Z zmago si je pred Robbyjem Gordonom nabral 22 točk prednosti. Gordon je moral zaradi težav z elektriko zaceti dirko z nadomestnim avtomobilom, vendar je ze v 17. krogu zaradi pokvarjenega menjalnika odstopil.

Tracyju je kljub zlomljenemu levemu stopalu dirka lepo uspela, saj se je na drugo mesto prebil iz ozadja, ob koncu pa je imel celo nekaj možnosti za zmago. Zaradi poškodbe stopala, ki jo je pred desetimi dnevi dobil pri vožnji z gokartom, mu je največ težav povzročalo speljevanje iz boksov, med prvim postankom pa mu je celo ugasnil motor. »Ko sem pritisnil na sklopko, se mi je zdelo, kot bi me nekdo zabodel z nožem.

Zato sem nogo hitro dvignil, pri tem pa mi je ugasnil motor,« je tezave razložil Tracy.

Dirka je bila prvič prekinjena ze v tretjem krogu, ko sta trčila Michael Andretti in Al Unser. Tokrat jo je za spremembo skupil tudi Andretti, ki po odlični formi v zacetku sezone pocasi izgublja stik z najboljšimi.

Izidi: 1. Villeneuve (povprečna hitrost 167.208 km/h), 2. Tracy (oba Kan), 3. Vasser (Zda), 4. Ribeiro (Bra), 5. Rahal (Zda), 6. Fernandez (Meh), 7. Pruett (Zda), 8. C. Fittipaldi (Bra), 9. Fabi (Ita), 10. Johansson (Sve). Skupni vrstni red: 1. Villeneuve 103, 2. Gordon 81, 3. Rahal 78, 4. Tracy in Pruett 73, 6. Andretti 69, 7. Unser 61, 8. Vasser 59.

Naslednja dirka bo ze v nedeljo na ulicah Toronta. (S. D.)

TENIS / PO WIMBLEDONSKEM TURNIRJU ZA VELIKI SLAM

Odpisani Boris in »slabši« Pete junaka leta 1995

mor se ni ukvarjal, ampak je s prijateljico, zmagovalko Australian Opna '95 Mary Pierce, izginil na angleško podezelje. Toda kdo bi pretirano pogresal mlajšega Jensena, ko pa so Agassi, Ivanisevič, Becker in Sampras igrali briljanten tenis. Do polfinala se je zdelo, da igra Agassi izjemno dobro, in da bi ga morda lahko v finalu ustavil Ivanisevič, ki je do polfinala serviral 137 asov ali v povprečju 27 na srečanje. Vsi pa so bili nekako prijazno prizanesljivi do trikratnega wimbledonskega zmagovalca Borisa Beckerja in dvakratnega zmagovalca Pete Samprasa, češ da je Pete slabši kot lani, in da je Boris prestar in prepocasen. Toda Becker je ostal miren in se zagrizeno bojeval tudi takrat, ko je rezultat na semaforju v četrtfinalu (2:4 in

30:40 v 5. nizu proti Piolinu) in v polfinalu (2:6, 1:4, dva izgubljena servisa proti Agassiju) kazal, da se njegovo obdobje v Wimbledonu izteka. Boris je bil velik, precej večji od vseh teniskih futuristov, ki vsako leto govorijo o Beckerju kot o starem cloveku in pozabljajo, da je Becker v teniško leto stopil kot sedemnajstletnik, pri sedemindvajsetih pa upravičeno računal tudi na zmago v Wimbledonu. Tako je tudi Pete Sampras, ki je proti finalu potoval brez bleščecih zmag in z enim samim resnim preizkusom, ko je v četrtfinalu proti Matsuki zaostajal s 6:7, 3:3 in 0:40, računal na svoj servis. Proti Ivaniseviču je bil Samprasov tenis na ze za vse nedosegljivi stopnji. Izkoristil je dva Goranova trenutka navdušenja (po Splitcanovem osvojenem 2. in 4. ni-

zu), kar je bilo ob sreči v prvem nizu dovolj za finale in za tretji zaporedni naslov v Wimbledonu. Ivanisevič mora se čakati, toda njegova sezona bo gotovo prišla, pa ne samo v Wimbledonu, saj je Goran Ivanisevič danes edini veliki igralec, ki se nima zmag na turnirju Grand Slam.

Zenski polfinale Graf - Novotna in finale Graf - Sanchez Vicario, je bilo največ, kar nam je zenski tenis ponudil po odhodu Monike Seles. In zares ni bilo slabo. Obcudovali smo lahko velik napredek Sanchezove, manj histerično Novotno in veličastno Grafovo - pa tudi Seleseva se vrača. Zenski tenis sicer se ni tako dramatičen, kot je bil včasih, zato pa se je izvelele iz patetične krize idej, ki so ga uničevale dve sezoni.

Jaka Lucu

NOVICE

Corretja prekinil Mustrov niz

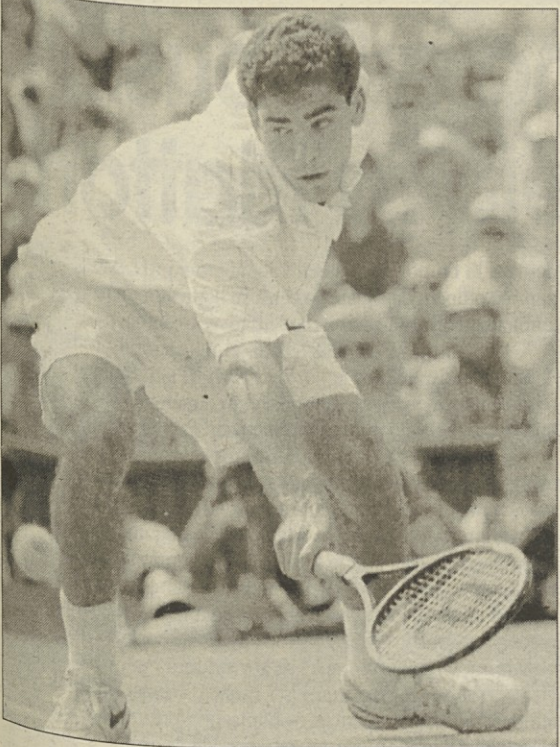
GSTAAD - Spanec Alex Corretja je v 1. krogu teniskega turnirja v Gstaadu premagal Avstrijca Thomasa Mustra s 7:5 in 6:1. S tem je Katalonec prekinil Mustrov niz štiridesetih zaporednih zmag na pesčenih igriščih. Muster je svoj zmagovalni pohod zacel v Mehiki, od tu naprej pa je osvojil še šest turnirjev, med njimi tudi odprto prvenstvo Francije v Parizu.

Izidi 1. kroga: Corretja (Spa) - Muster (Avt/1) 7:5, 6:1, Hlasek (Svi) - Guardiola (Fra) 6:7 (0:7) 6:2, 6:2, A. Costa (Spa) - Sinner (Nem) 6:1, 6:4, Spadea (Zda) - Schalken (Niz) 6:3, 6:4.

Becker prehitel Mustra

MONTE CARLO - Finalist Wimbledonu Boris Becker je na teniški računalniški lestvici ATP napredoval za eno mesto. Zdaj je tretji, na četrto pa je zdrsnil Avstrijec Thomas Muster. Marc Rosset je izgubil eno mesto in je 10, SAergi Bruguera pa je izpadel iz deseterice. Pri zenskah je Steffi Graf utrdila vodstvo pred Arantxo Sanchez-Vicario.

Lestvica ATP: 1. Agassi (Zda) 4980 točk, 2. Sampras (Zda) 3834, 3. Becker (Nem) 3598, 4. Muster (Avt) 3401, 5. Chang (Zda) 3025, 6. Ivanisevič (Hrv) 2621, 7. Kafelnikov (Rus) 2516, 8. Ferreira (JAR) 2377, 9. Stich (Nem) 2187, 10. Rosset (Svi) 1981, 20. Gaudenzi (Ita) 1304. Lestvica WTA: 1. Graf (Nem) 386.1546, 2. Sanchez-Vicario (Spa) 325.2327, 3. Martinez (Spa) 195.5923, 4. Pierce (Fra) 188.9667, 5. Novotna (Ces) 185.7067, 6. Date (Jap) 172.6143, 7. M. Malejeva (Bol) 158.2917, 8. Sabatini (Arg) 151.5188, 9. Davenport (Zda) 143.0000, 10. Huber (Nem) 112.6122.

Moski Wimbledon '95 je bil turnir starih artistov v tenisu na travi in turnir bizarnih potez, kot denimo ubogi odhod Jeffa Taranga z igrišča ali, kot je v prvem trenutku izgledalo, razburljivo izginotje Murphyja Jensena, ki se ni

pojavil na dvoboju mesanih parov, spravil mamo na rob živčnega zloma in se nato javil sestri v Atlanto, čeprav je bil večji del družine Jensen v Londonu. Ne, Murphy ni bil ugrabljen, niti ni bil depresiven pa tudi z mislimi na samo-

NOVICE

Vsi proti Schumacherju

WIESBADEN - »Schumacher je svetovni prvak, je odličen dirkač, toda nas ne zanima.« Luca di Montezemolo je v Wiesbadnu, kjer je predstavil nov model Ferrari F50 potrdil, da so z Alesijem in Bergerjem zelo zadovoljni in zato ne razmišljajo o tem, da bi v Maranello privabili Michaela Schumacherja. O trenutnem položaju v formuli 1 je Montezemolo dejal, da Ferrari se ni na stopnji Williamsa in Benettona, a prepričan je, da bodo do konca sezone zaostanek izničili. Nenaklonjen Schumacherju je tudi kolega Damon Hill, ki ga je označil za proizvoda sponzorjev. »Dandanes v formuli 1 sponzorji vse nadzorujejo. Schumacher je začel dirkati pri kartih in odkar je prestopil v formulo 3 ga upravlja Mercedes.« In se: »Nisva prijatelja, če ravno ni treba, ga ne pozdravim. Dobri odnosi so navidezni: če si hitrejši, lahko vseh imaš rad.« No, in hitrejši je trenutno Schumacher.

Biaggi še pri Aprilii?

BENETKE - Po mnogih polemikah, češ da ga ekipa ne podpira, je Max Biaggi dal vedeti, da je zdaj veliko več možnosti, da bo se za naslednje leto podpisal za Aprilio. Svetovni prvak v razredu do 250 cm je iz Le Mansa, kjer je v nedeljo bila dirka za VN Francije, odletel naravnost v Benetke. V Noaleju, na sedežu Aprilie, naj bi se vse odločilo v naslednjih dneh.

Vicini se razburja

FIRENCE - Azeglio Vicini močno kritizira tista društva, ki imajo trenerje brez izkaznice prve kategorije in morajo zato na klopi imeti tudi trenerja, ki o ničemer ne odloča, a s to izkaznico razpolaga. »Tako blatijo delo nogometne zveze. Trenerji, ki izhajajo iz »supertecaja« v Coverciano, so izredno dobro pripravljeni.« Tako hudo najbrž ne bo, saj je marsikateri nogometni namišljeni svetnik v resnici glumac, čeprav velja Viciniju vsaj priznati, da sam med slednje ne spada.

Baseball: Italija nepremagana

HARLEM - Na članskem evropskem prvenstvu v baseballu na Nizozemskem je Italija kvalifikacijski del končala nepremagana. V zadnjem kolu predtekmovalcev je s 5:1 premagala tudi Nemčijo. V jutrisnjem polfinalu se bo pomerila z zmagovalcem dvoboja med Spanijo in Francijo. V drugi kvalifikacijski skupini je prvo mesto osvojila Nizozemska, s katero se bodo »azzurri« brzkone pomerili v finalu za naslov prvaka.

Tržaški plavalec na EP

Za plavalno evropsko prvenstvo, ki bo od 22. do 27. avgusta na Dunaju je bil v italijansko reprezentanco sklican tudi član Triestine Nuoto Dino Sorini, ki bo nastopil v plavalnem maratonu. Zadnji tržaški plavalec v »dresu« reprezentance je bil Marco Braida na OI leta 1992 v Barceloni.

Freedom za prizadete

Sportno združenje Freedom Trieste prireja danes ob 16. uri v Sanatoriju pod Obeliskom na Opcinah namiznoteniški turnir za prizadete. Nastopilo bo tudi zdravniško osebje Sanatorija.

ODBOJKA / TROFEJA DEŽEL

Od jutri prve tekme kvalifikacijskega dela

FJK: dekleta v Trstu (Ul. Locchi), fantje v Fojudi

V Trstu in na Cedajskem se bo jutri pričela odbojarska Trofeja dežel za deželne mladinske reprezentance fantov do 16. in deklet do 14. leta starosti. Prva dva dneva sta namenjena bojem v predtekmovalstvu, od petka pa se bo igralo po sistemu na neposredno izločitev. Finalne tekme od 3. do 16. mesta bodo v soboto popoldne, oba finala za podelitev naslova pa bosta v nedeljo, 16. v San Giorgiu di Nogaro, s pričetkom ob 9.30.

Zenska vrsta FJK bo svoj krstni nastop v tržaški občinski telovadnici v Ul. Locchi opravila danes jutraj ob 9. uri proti Lombardiji, ob 12. uri pa se bo pomerila se z izbrano vrsto doline Aosta. V skupini D z deželno reprezentanco so se Laci, Emilija Romagna in Molise. Kot znano, branita barve FJK tudi borovka Jana Milicevič in Kontovelka Jana Obad, pomočnik selektorja Paola Pelizzerja pa je Slogin trener Mario Cac.

Ostale skupine
Skupina A (Suvich): Toskana, Abruci, Marche, Sardinija, Trento. Skupina B (sola Rismondo): Ligurijska, Kalabrija, Apulija, Sicilija, Bocen. Skupina C (Altura): Veneto, Piemont, Kampanija, Umbrija, Bazilikata.

Moska deželna vrsta, ki jo vodi prof. Franko Drasič, v njej pa so tudi člani goriške združene ekipe Espejo Loris Manià, Robert Lutman, David Mucci ter slogasa Tibor Drasič in Kristian Rittossa, bo tekme v predtekmovalstvu odigrala v Fojudi (telovadnica Castelpergol, Ul. Cividale). Jutri ob 9.30 se bo pomerila z Emilijo Romagno, ob 17.30 pa jo čaka dvoboj z Lombardijo. V skupini s FJK sta se Ligurijska in Molise. FJK, ki je lani pod vodstvo našega slovenskega strokovnjaka zasedla izredno prestižno končno 4. mesto, čaka letos težka naloga, saj je njena skupina ena najtežjih, brzkone pa bosta odločilni prav jutrisnji tekmi.

Ostale skupine
Skupina B (Remanazcco, Uol. Stringher): Veneto, Marche, Piemont, Sardinija, Bazilikata. Skupina C (Pradama): Sicilija, Apulija, Kampanija, Kalabrija, Trento. Skupina D (Cedad): Laci, Abruci, Bocen, Toskana, Umbrija, Aosta..

KOLESARSTVO / MIGUEL INDURAIN PETI ZMAGI NAPROTI

Španca lahko ustavi le »velika koalicija«

Odločilne naslednje gorske etape - Pantani in Bugno lahko že razmišljata o Touru '96

Potem ko je Španec Miguel Indurain v sedmi etapi presenetil tekmece z nepričakovanim pobegom in odlično formo potrdil se z zmago v posamičnem kronometru, bi že lahko rekli, da je na poti proti svoji peti zaporedni zmagi na Touru. Končen odgovor na to, ali je Indurain sposoben tega podviga ali ne, bo najbrž znan že v naslednjih dveh etapah. Gorski prelazi bodo dokončno pokazali, kdo je najmočnejši.

Nekateri so si Indurainov pobeg v sedmi etapi razlagali kot dokaz slabosti, saj naj bi imel Miguel pred Alpami slab občutek in si je zato še pred težkimi gorskimi preizkusnjami želel privoziti čim večjo prednost. Njegovi kolegi v mostvu Banesto menijo drugače in trdijo, da je pobeg dokaz popolnega zau-

panja vase in izjemne zaloge moči. Taktično gledano je položaj v sedmi etapi zahteval takšno potezo, saj tako Rus Berzin kot Švicar Rominger nista bila v bližini Induraina in zato tudi nista mogla pravčasno reagirati. Oba sta, čeprav zaostajata za 2 minuti in 20 sekund oziroma 2 minuti in 32 sekund, se vedno vsaj teoretično v boju za končno zmago, proti njima pa je predvsem tradicija, saj Indurainu rumene majice, potem ko jo je oblekel, ni uspelo vzeti se nikomur. Presenetljivo dobro se je na kronometru odrezal Danec Bjørne Riis, ki za Špancem zaostaja samo za 23 sekund in se je tako nepričakovano znašel v krogu Indurainovih nasprotnikov. Riis je s petim mestom na predlanskem Touru dokazal, da je dober tudi v gorah, v kombinaciji s klubskim kole-

gom Berzinom in ob podpori odličnega mostva Gewiss Ballan lahko v Alpah pridobita kakšno minuto. »Kralj gora«, Francoz Virenque, v skupnem seštevku zaostaja že več kot osem minut in malo je verjetno, da bi lahko vsak dan v Alpah pridobil minuto ali dve in se tako približal vodcem. Njegov edini cilj v tem trenutku je nedvomno ponovitev lanskega uspeha. Enako je s Pantanijem, Cipollinijem in Bugnom, ki lahko glede na zaostanek razmišljajo le o Touru 1996.

Težava Indurainovih nasledovalcev je predvsem v tem, da ni dovolj, da v Alpah ujamejo Španca, temveč si morajo pred posamičnim kronometrom v predzadnji, 19. etapi privoziti zadostno prednost. Edina možnost, da bi lahko Indurainu preprečili zmagati petič zapored, je mo-

Ga bo sploh kdo ustavil? (telefoto AP)

goče le »skupinsko delo«, to pa pomeni povsem drugačno taktiko, kot jo je v zadnjih letih ubiral Rominger, ko je čakal na to, da bo Indurain prišel v krizo. Zaporedni napadi, na katere bi Indurain moral odgovarjati, bi verjetno obrodili sadove, vprašanje je le, ali so njegovi nasprotniki dovolj močni in ali bodo vendarle poskrbeli, da letosnjega

Toura ne bi bilo »konec« že v nedeljo.

Danes je na sporedu 160 kilometrov dolga etapa od La Grand Bornanda do La Plagne na višini 1980 metrov. Kolesarji se bodo povzpeli na en prelaz zunaj kategorije, na dva prelaza prve, enega druge in tretje kategorije. Start etape bo ob 12.35, cilj pa predvidoma ob 17.00. (JuM)

NOGOMET / MALO GLEDALCEV ZA DRUGO ZMAGO DOMAČIH IN SVETOVNE PRVAKE

Tako je venezuelski branilec povzročil enajstmetrovko

MONTEVIDEO - Na nogometni Copi America v Urugvaj kot prvi praznujejo domaćini. »Belosinji« so namreč zmagali tudi v drugi tekmi proti Paragvaju in se tako že uvrstili v četrtfinale. Sedmi Paragvaj se je izkazal za tehnično nič kaj

posebnega, a izredno borbenega nasprotnika. Urugvaj je takoj prešel v vodstvo (14. minuta) s krasnim golom Francescolija, ki je predložek Fonsece ustavil s prsmi in zogo, se preden se je dotaknila tal, poslal v oddaljeni kot vrat. Takojšnji

Vstopnica za desetino plače!

Urugvaj z zmago proti Paragvaju že v četrtfinalu, Mehika upa

zadetek je bil brzkone odločen, v nadaljevanju pa večjih priložnosti tako za enega kot drugega ni bilo. V drugi tekmi skupine se je Mehika, po nekoliko presenetljivem porazu s Paragvajem, oddolžila in premagala sibko Venezuelo. Dva gola (toda oba iz 11-m) je dosegel Luis Garcia, enega Espinoza, končni 3:1 pa je postavil prav tak Mehican Suarez... s strelom v lastna vrata.

Na lestvice skupine A ima Urugvaj 6, Paragvaj in Mehika 3 in Venezuelo 0 točk. Napredujeta prvi dve ekipi in tudi dve

izmed treh tretjevrstencev. Mehika ima v zadnjem kolu težko nalogo, saj igra proti Urugvaju, medtem ko naj bi Paragvaj zanesljivo ugnal Venezuelo. Ponoci sta bili tekmi Kolumbija - Ekvador in Brazilija - Peru (skup. B) danes ponoci pa bo Argentina igrala s Cilom in ZDA z Bolivijo.

Slabo se vsekakor piše organizatorjem, ki že po osmih tekmah delajo obračun katastrofalne prodaje vstopnic. Domači nogometaši so na Centenariu obakrat igrali pred napol praznimi tribunami, razprodana (25 tisoč

gledalcev) je bila le tekma med Argentino in Bolivijo, kljub bližini pa so dokaj hladni ostali do svojih »ljubljenec« brazilske navijače. Razlog ni nezaniman, ker je pac nogomet v južni Ameriki se dosti bolj vazeen življenski dejavnik kot v Evropi, ampak izredno visoke cene. Kjer se plače sucejo okoli 200 dolarjev stanjejo vstopnice eno desetino mesečnega dohodka, kar je seveda odločno preveč. Toda organizatorji napake nočejo priznati: že so obdolžili televizijo, ki zdaj ne prenaša več vseh tekem.

NOGOMET / ZADNJI NAKUPI IN ODHODI

Trapattoni... na avtobusih V Genovi žalujejo za Plattom

David Platt so takoj oblekli v dresu Arsenala (AP)

MILAN - Potem ko je Roberto Baggio vendarle zapustil sceno kupoprodajne borze in že prišel na muho naravovarstvenikov, ker strelja v gradski laguni, je marsikateri klub pomislil, da je napočil čas bolečih odhodov ali nakupov, ki naj bi dvignili stevilo abonentov.

Prav glede letnih vstopnic so si nekaj posem nenavadnega zamislili v Cagliariu, kjer je običajne reklamne panoje na avtobusih zamenjal nasmejni obraz novega trenerja Giovannija Trapattonia z napisom »Trapattoni facci sognare«. To pa tudi ni edino

dejstvo, ki bo povečalo stevilo abonentov: predsednik Cellino je namreč odločil, da se lanske cene ne bodo spremenile, tako da je ambiciozni cilj 15 tisočih »naročnikov« uresničljiv.

V Genovi pa ni slo brez solza: od Sampdorie po dveh in Italije po starih letih se je poslovil David Platt. Kapetan angleške reprezentance odhaja k londonskemu Arsenalu, ki je zanj odštelo milo rečeno visoko vsoto 19 milijard lir. Približno toliko so »giganti« že odšteli za Dennisa Bergkampu. Prodaja Platte vsekakor potrjuje sicer demantirane govorice, da Sampdoriina blagajna plava v mirnih vodah, toda le zato, ker ni pretirano težka. Morda pa tudi predsednika Enrica Mantovanija nogomet ne veseli tako kot pokojnega očeta, ki je klub iz Genove pripeljal iz B lige pod vrh Evrope. Sam Platt je dejal, da bo na Sampdorio vedno obhranil lepe spomine, toda angleški nogomet raste (za zdaj le cene in plače protagonistov) in zato je bila izbira precej lažja.

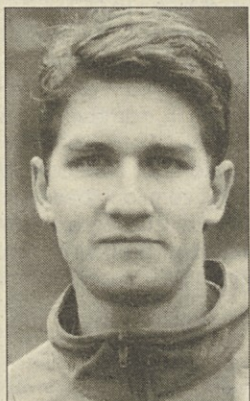
V domovino (ali skoraj...) se je vrnil tudi Paul Gascoigne. Navijači Lazia so ga pred tremi leti sprejeli s transparentom, na katerem je bilo pod vrcem piva napisano »pripravljen je zate« in pričakovali pirotehnične predstave, toda »pokalo« je le po nočnih lokalih in v Gazzinem zasebnem življenju. Poskodbam in burkam navkljub so ga navdušeno sprejeli navijači Rangersov iz Glasgowa.

Cisto drugačnega kova je bila »praktična« predstavitev Jürgen Klinsmanna. Na prvem treningu Bayernu se je namreč zbralo 3 tisoč navijačev, ki letos pričakujejo »super« sezono. »Zepno desetico« so si omislili pri Interju, namreč Neapelica na Benita Carboneja. Po nepotrebnem Inceu, torej se en srednjekakovostni nakup, ki pa bi se lahko izkazal za koristnega.

ATLETIKA / TROSKOK

Igor Sedmak se je približal meji 16 metrov

Naskočil bo deželni rekord

Ni bilo računati s tem, da se bo naš atlet Igor Sedmak po psihološkem blackoutu, ki je bil na nedavnem državnem prvenstvu krivec za rezultatsko katastrofo, tako kmalu in nadvse učinkovito pobral; ne le, da se je, pač pa je na omenjeni debakel reagiral tako, da je že teden dni po tem v svoji disciplini troskoku, postavil nov osebni rekord! Na sobotnem mednarodnem mitingu v Postojni je namrec v popolnem brezvetrju skočil izrednih 15.92 m in osvojil 2. mesto (za slovenskim rekordom Batageljem iz Nove Gorice, ki je

PLAVANJE / DEŽELNI FINALE

Prvi dan je Boru Folijaplast prinesel nehvaležni 4. mesti

Dosegla sta ju začetnika A Feruglio in Kalc - Peric soliden

Le malo je manjkalo, da bi se plavalci PK Bor Folijaplast ze po prvem dnevu deželnega prvenstva za začetnike A in B kategorije v Spilimbergu vrnili domov okinčani z medaljami. Nastopili so na sedmih od 16 tekem, kolikor jih je bilo na sporedu včeraj, in v A kategoriji zasedli dve četrti mesti, le korak od zmagovalnega odra.

Četrto mesto je že od nekdaj za vsakega sportnika najbolj nehvaležno, za Mattea Feruglia in Milosa Kalca pa ta trditev tokrat se toliko bolj drži, čeprav v disciplinah, v katerih sta včeraj merila moči, nista bila med izrazitimi favoriti.

Milos Kalc je na 200 m prosto s časom 2:23, 6 popravil svoj osebni rekord, od tretjega mesta pa ga je

locilo samo 6 desetink sekunde. Startal je s 5. časom iz kvalifikacij in vse do drugega obrata plaval na četrtem mestu, ko je tekmoval pred njim nadomoma popustil. Milos je nadoknadil kar šest metrov zaostanka, vendar je bil na koncu bazen zal...prekratek.

Se bližji bronu je bil Matteo Feruglio. Na 100 m delfin je do cilja priplaval v enakem času kot tretjevrščeni (1:13, 4), a ga je ziriya postavila na četrto mesto (ročno merjenje!).

Tako Kalc kot Feruglio sta plavala v času svojega novega osebnega rekorda v 50-metrskem bazenu, zato si pravzaprav nimata česa očitati.

Začetnik B Luka Peric je imel včeraj dvojno delo. Na 200 m hrbtno je prvič tekmoval v velikem bazenu in s časom 3:11, 1 pristal na 6. mestu. Ker je startal z 8. časom iz kvalifikacij, lahko rečemo, da je bil uspešen. Slabše se je odrezal na 50 m delfin (s časom 34, 00 je bil osmi), verjetno zato, ker med eno in drugo preizkušnjo ni imel dovolj časa za počitek.

Bor Folijaplast je sodeloval tudi na dveh stafetah. Na 4x100 m prosto za začetnike A (Feruglio, Kalc, Bullo, Zupan) je zasedel 8. mesto med 12 moštvih (4:55, 5), na 4x50 m prosto za začetnike B (Peric, Ciacchi, Coletta, Pettiroso) pa sedmo med devetimi. Oba stafeti sta bili precej hitrejši od lanskih.

Od današnjega drugega dne v Borovem taboru pričakujejo se bolj razveseljive vesti.

DUNAJ / EP ZA VETERANE V NAMIZNEM TENISU

Mogoče so se Sonji uresničile stare sanje...

Evropsko namiznotenisno prvenstvo za veterane je predstavljalo za Sonjo Milic res enkratno doživetje v smislu življenjske in sportne izkušnje, kakor tudi z vidika rezultata, saj je tekmovalje v njeni starostni kategoriji »over 40« končala z nadvse bleščecim končnim petim mestom.

EP za veterane se je letos odvijalo na Dunaju od 1. do 8. julija na 54 mizah. Nastopilo je preko 1500 sportnikov iz stare celine in iz petih starostnih kategorij (od 40-letnikov do 80-letnikov). Mnogo je bilo takih, kakor tudi Sonja, ki so bili včasih v državni reprezentanci. Se vedno se jim je poznala občutljiva roka, hitre noge, nagle reakcije in taktično razmišljanje. Nekateri izmed teh se se danes bavijo aktivno s sportom.

Predkola niso predstavljala za Sonjo večjih ovir, saj je startala kot nosilka številka 16 na skupni lestvici in gladko pregazila po vrsti tursko predstavnico Altinisk (21:9, 21:12), nato Avstrijko Gaschanes (21:11, 21:15) ter Nemko Reichel (21:14, 21:18). Tako se je zasluženost uvrstila v glavno tekmovalje 64 najboljših. Tu se je naslednjega dne spoprijela najprej s predstavnicjo češke republike Svobodovo. Tudi to oviro je premostila z 2:0 (21:17, 21:16) ter se znasla pred nevarno branilko Nemkinjo Jorkisch. Z visokimi rotiranimi spini in prodornimi zaključnimi udarci je po izenačeni borbi in z nekaterimi srečnimi potezami dosegla se eno pomembno zmago (21:19, 21:19). Sonja se je postopoma blizala vrhu. S tem se je večala napetost in težavnost posameznih srečanj. Vendar ji koncentracija ni posla. Za zeleno mizo se ji je zoperstavljala kon-

trasiča Andrejeva, Rusinja. V prvem setu je Sonji v končnici uspelo nadoknaditi vrzel petih točk in zmagati na razliki 22:20. V drugem setu je Rusinja zgrešila kar sedem odgovorov na servis in tako je naša predstavnik zaključila se drugi set v svojo korist z 21:18. S to zmago si je zagotovila vstop v četrtfinale. Dosego ene izmed kolajn ji je preprečila bivša madžarska reprezentantka (mama evropskega pionirskega prvaka) Gardoseva, na dan je povlekla vse svoje dolgoletne izkušnje in si priborila zmago sele v tretjem setu. Tekmovalje je bilo vse-skozi izenačeno. Nasprotnici sta se stalno dohitevali, bolj precizna pri izvajanju zaključnih napadov pa je bila Gardoseva, ki je tako dosegla v zadnjem setu zmago z 21:17.

Tekmovalna pustolovščina nase mlade veteranke se je torej končala z izrednim uspehom. Pred odhodom ni nihče pričakoval njenega petega mesta na evropskem prvenstvu. Mogoče so se tokrat uresničile stare sanje.

LOKOSTRELSTVO / PRVIČ NA DP ZA ČLANE

Granzotto (Zarja) na 22. mestu

Boljšo uvrstitev si je zapravlil s slabimi streli proti lažjim tarčam

Zarjin lokostrelec Moreno Granzotto se je prvič udeležil članskega državnega prvenstva, ki je bilo v bližini Firenc. V svoji paradni disciplini, Hunter and Field (poljsko lokostrelstvo na kar se razdalje tiče neznane in znane tarce), je osvojil 22. mesto s 595 točkami, sad 331 točk v Hunterju in 284 v Fieldu. Prvi rezultat je dober, saj je le za dve točki slabši od osebnega rekorda, drugi pa je precej slabši od Granzottovih zmogljivosti. Zarjanu je se kar slo pri težjih tarčah, slabše pa pri lažjih.

Zmagovalce je bil Michele Frangilli s 662 točkami, drugi je bil Stefano Bisegna (649) in tretji Carlo Andriolo (641). Naj se omenimo, da so v naslovo odšli naslov prostega streljanja v kategoriji dečkov, ki ga je osvojil Patrik Cassani (Cormons) ter se drugo mesto pri mladinkah Stefanie Moreni (CAI Udine) in tretje narasčajnika Alena Lebusa (Cormons).

GABRJE / KONČALA SE JE SERIJA NOGOMETNIH TURNIRJEV KULTURNEGA DRUŠTVA SKALA

Pod streho so spravili kar štiri turnirje

Med amaterji zmagal Števerjan, med ženskami Štanandrez, med veterani pa Poggio

S finalnim nastopom veteranov se je prejšnjo soboto naposled končala serija nogometnih turnirjev za vse starosti, ki jih je v okviru vasknega praznika že deveto leto priredilo Kulturno društvo Skala iz Gabrije. V več kot treh tednih so organizatorji, s pomočjo številnih sponzorjev, spravili pod streho kar štiri turnirje: za cicibane, amaterje, veterane in ženske, njihov trud pa je bil poplacen z veliko udeležbo in zadovoljstvom vseh nastopajočih, ki so bili ob koncu deležni bogatih daril.

Amaterji

Finale za 1. mesto

Števerjan - Vrh 10:1

Strelci za Števerjan: M. Marassi 5, Gregorutti 2, Klanjsček 2, Vogric 1; strelci za Vrh: Moretti.

Tekna za 3. mesto

Gabrje - Standrez 9:3

Strelci za Gabrije: Florenin 3, F. Sambo 2, E. Sambo 2, Longo 2; strelci za Standrez: Kobal, Cescutti in en avtogol.

Najboljši vratar: Igor Florenin (Gabrije); najboljše strelci: Mattia Marassi (Števerjan) 13, I. Cescutti (Standrez) in F. Gregorutti (Števerjan) 7, E. Moretti (Vrh) in F. Pierino (Gabrije) 6, D. Klanjsček (Števerjan) 5.

Postave

Števerjan: Rajko Petejan, Giancarlo Marassi, Marino Buzzinelli, Ales Ferri, Fabio Gregorutti, Davide Klanjsček, Mattia Marassi, Andrej Vogric, Sandro Suligoj.

Vrh: Davide Cotza, Ermanno Moretti, Bogdan Grilj, Gabriello Devetak, Valentino Cernic, Enzo Tesolin Boris Frandolic, Damjan Visentin, Gianluca Berlot, Marjan Cernic, Marko Cotic.

Gabrje: Igor Florenin, Aleksander Florenin, Silvano Florenin, Fabio Sambo, Paolo Interbartolo, Edi Sambo, Peter Florenin, Gianni Longo.

Standrez: Stefano Bonnesi Marko Peteani, Igor Cescutti, Vajsa Peteani, Mitja Kobal, Christian Marvin, Denis Lutman, Peter Paulin, Marko Krpan.

Ženske

Končni vrstni red: 1. Standrez, 2. Vrh, 3. Sovodnje, 4. Gabrije, 5. Rupa-Pec.

Najboljša strelka: Elena Kovic (Sovodnje) 3 goli; »Miss« '95: Mirjam Cernic (Rupa-Pec); najboljša vratarka: Susy Cernic (Sovodnje); najboljša igralka Gabrije: Martina Cogliatti; najboljša igralka Rupa-Pec: Loreana Cibini; najboljša igralka Sovodnje: Katja Florenin; najboljša igralka Vrh: Tanja Devetak; najboljša igralka Standreza: Masa Braini. Sodniki: Franco Braini (Standrez), Ginafranco Vecchiato (Gorica), Nereo Krasovec (Trst), Boris Zerjal (Dolina), Milan Devetak (Vrh), Marian Tomsic (Sovodnje).

Postave

Števerjan: Enrica Cernic, Nadia Marassi, Natasa Bizaj, Magda Braini, Martina Nanut, Katja Zavadlav, Maja Peterin, Masa Braini, Silvia Zavadlav, Rosanna Zotti, Serena Can-

dolfi, Silvia Zavadlav.

Vrh: Natasa Soban, Tanja Devetak, Kristina Devetak, Ksenja Devetak, Martina Nanut, Viljena Devetak, Dolores Cernic, Martina Fajt, Elena Murenec, Marta Tuniz, Miranda Devetak.

Sovodnje: Susanna Cernic, Katja Florenin, Elena Kovic Tiziana Tomsic, Pamela Mozetic, Emanuela Tomsic, Tiziana, Bruno, Katja Osbot, Erika Sfiligoy, Vera Tomsic, Vesna Tomsic.

Gabrje: Sara Boskin, Martina Cogliatti, Michela Fajt, Marisa Florenin, Sara Devetak, Laura Devetak, Maura Devetak, Marina Legisa, Vanja Cernic, Tanja Visintin.

Veterani

Za 1. mesto

Poggio - Juventina 5:3 po 11-m (2:2)

Strelca za Poggio: Michelin (2), strelca za Juventino Cocco in Paziente.

Za 3. mesto

Sovodnje - Mladost 4:2

Strelci za Sovodnje: Gomiscek, S. Florein (2), Gomiscek; strelca za Mladost: Ulian in G. Devetak.

Nagrada za najstarejše igralce: Mirko Pasculin (Juventina, letnik 1932), Milis Devetta (Mladost, 46), Sergio Ferfolgia (Sovodnje, 41), Oscar Franzot (Poggio, 46). Najboljši strelci: Flavio Michelin (Poggio) 6 golov.

Cicibani

Končni vrstni red: 1. Itala San Marco, 2. Juventina, 3. Doberdob, 4. Sanrocchese.

Zmagovalni ekipi moškega (zgoraj) in ženskega turnirja (Fotostudio Reportage)

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes(7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Ocetov pes
9.55	Film: I cacciatori del lago d' argento (kom., ZDA '63, i. B. Keith), vmes (11.00) dnevnik
11.45	Aktualna poletna oddaja: Verdemattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa v rumenem
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Quel certo non so che (kom., ZDA '56)
15.45	Mladinski variete Solletico, vmes risanke
17.30	Nan.: Dinozavri med nami
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Dok. oddaja: Poletni Kvark
22.00	Variete: Velike razstave On Line - Potovanje v renesanso (vodi B. Vespa), vmes (22.55) dnevnik
24.00	Dnevnik, horoskop in vreme, 0.30 Danes v Parlamentu
0.40	Dok.-o kulturi renesanse: La stanza del Principe
1.10	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

7.15	Nan.: La clinica della Foresta nera
8.00	Varjete za najmlajše Quante storie!
9.55	Nan.: Saranno famosi, 10.45 Faber l' investigatore
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.00	Nad.: Quando si ama
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Glasba: Scanzonatissima
14.00	Otroski variete: Quante storie Disney, risanke
14.30	Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
16.00	Dnevnik
16.05	Nan.: La grande vallata
17.00	Dnevnik
17.50	Vabilo na festival v Spoletu
18.10	Sport in vreme
18.35	Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Film: Pony Express(vestern, ZDA '53, i. C. Heston, R. Fleming)
22.35	Aktualno: Il microfono della notte - nočne reportaze v živo
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Variete: Tenera è la notte

RAI 3

6.00	Jutranji dnevnik
8.30	Videosapere: Turcija
9.00	Film: Miracolo a Milano (It. '50, R. V. De Sica)
10.30	Potovanje po Italiji, Vodic za izbiro fakultete
12.00	Dnevnik
12.05	Film: El Cjorro (pust., ZDA '65, i. R. Taylor)
14.00	Dezelne vesti,dnevnik
14.30	Sport: superbike, Tour de France, rally, mali nogomet, rokomet
18.45	Rubrika Vivere, vreme, dnevnik, dezelne vesti
19.50	Kolesarstvo: Tour de France
20.30	Aktualno: Chi l'ha visto? (vodi G. Milella)
22.30	Dnevnik, dezelne vesti
22.55	Aktualno: Talk Show Linea 3, 23.55 Pred premiero: Opera kviz
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nocna kultura, vreme
1.00	Variete: Fuori orario, vmes Eveline
2.30	Dok.: Chaplin Story

RETE 4

7.00	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.30	Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
13.50	Nad.: Sentieri
14.45	Film: La nonna Sabella (It-Fr. '57, i. P. De Filippo, P. Stoppa, R. Rascel)
16.30	Nan.: Il colpo di fulmine, 17.00 Donne pericolose
18.00	Aktualno: Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45	Film: Il ritorno dei magnifici sette (western, ZDA '67, i. Y. Brynner, R. Fuller, J. Mateos)
22.35	Film: 40 gradi all' ombra del lenzuolo (kom., It. '75, i. E. Fenech), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Film: Nata libera (pust., VB '65, i. V. McKenna)
11.10	Una bionda per papà
11.40	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00	Nan.: Pappa e Ciccina, 15.30 La tata
16.00	Otroski variete, vmes risanke in nanizanka
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Aktualno: Vecerni Forum
22.45	Vecerni dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
1.30	Sgarbi quotidiani
1.45	Variete: Paperissima

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.30	Odpri studio
12.45	Aktualno: Fatti e misfatti
12.50	Sport studio
13.00	Otroski variete
15.00	Film: Ciao ma'... (Baci da Roma) (kom., It. '88)
17.00	Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20	Variete: Bravissima
18.30	Nan.: Palm Springs
19.30	Odpri studio, vreme
19.50	Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Glasb. oddaja: Festival-bar (vodi F. Panicucci)
22.40	Film: Body parts (srh., ZDA '91, i. J. Fahey, K. Delaney), vmes (23.40) Fatti e misfatti
0.45	Italia 1 sport
1.40	Variete: Bravissima
2.00	Nan.: Serpico

TELE 4

13.30	19.30, 22.10, 0.15 Dogodki in odmevi
20.30	Film: I fuorilegge...
22.00	Gospodarska stran

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.30	Tour de France
19.45	Variete: T.R.I.B.U.
20.35	Nogomet: Brazilija-Peru
23.00	Nan.: Monsters
0.10	Nogomet: ZDA-Bolivija

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	TV dnevnik

SLOVENIJA 1

09.50	Zmesnjava v studiu
10.20	Carl - simfonija mojega otrostva, ponovitev filma
12.25	Ameriska poslovna oddaja, ponovitev
13.00	Poročila
13.05	EP v sportno ritmični gimnastiki, posnetek iz Prage, ponovitev
15.10	Sobotna noc, ponovitev
17.20	Mostovi
18.00	TV dnevnik 1
	Otroski program
18.05	Arabela se vraca, 13/26 del ceske nadaljevanke
18.40	Fallerjevi, 14. del nemske serije
	Blazena noc
19.13	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Strta srca II: Helenine oci
	3. del francoske nadaljevanke
	Cornelia
20.55	Osmi dan
22.00	TV dnevnik 3, vreme, sport
22.20	Zarisce
22.40	Poslovna borza
22.55	Sova
	Skrajnosti, 1/7 del angleske nadaljevanke
23.25	Gangster, 8/22 del ameriske nanizanke
	Poroka med peklom in nebom, 1. del

SLOVENIJA 2

14.25	Malo anglestine, prosim, ponovitev
14.50	National Geographic, ponovitev
15.40	Karaoke, ponovitev
16.40	Sova, ponovitev
	Seinfeld, 2/18 del
	Gangster, 7/22 del
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Koper
18.45	Iz zivljenja za zivljenje
19.15	Videospon
20.05	Nacionalna TV - komu in kaj?
21.05	Rocka rocka
	MTV Unplugged: 10.000 Maniacs
21.50	M. von Rosen: Ljubezen na preizkusnji, 3/21 del
22.30	Svet poroca
23.00	Tour de France, posnetek

KANAL A

10.15	Luc svetlobe, ponovitev
11.05	Alica v glasbeni dezel, ponovitev
11.35	A-shop, Spot tedna, CMT
16.35	Spot tedna, A-shop
16.45	War Birds, ponovitev
18.15	Generacija transformerjev II, ponovitev
18.45	A-shop
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luc svetlobe, 465. del
20.00	Rodeo
20.30	Tropska vrocica, 13. del
21.20	Vreme
21.25	Večni krog
21.55	Racunalniška kronika
22.25	Dezurna lekarna

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program
	Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	»Osliccek in klepetulja«, avtor oddaje Elisabetta Polvi
20.15	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
20.30	Sredozemlje
21.00	Rhythm & News, vodi Andrea F.
22.00	Slike iz Secuana: Chengtu
22.15	Vsedanes - TV dnevnik
22.30	Slovenski program
	Studio 2 magazin

ORF Avstrija 1

06.05	Ponovitve
13.00	Otroski program
15.25	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise
	Strup za misli
16.25	Macgyver
	Rock proti mamilom
17.10	Strasno prijazna družina
	Kellyjino mascevanje
17.35	Zlata palača
18.05	Grad ob Vrbskem jezeru
	Dva obozevalca za Elke
19.00	Pri Huxtablovih
	Literarni norec
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Pogledi od strani
20.15	Otoki na afriskem nebu
21.10	Komisar Rex
	Beg v smrt
20.00	Glavni osumljenec II, Operacija Nadine
	Igrajo: Tom Watson, Fraser James in drugi
23.45	Cas v sliki
23.45	Ljubezen brez besed, ameriski film, 1985
	Igrajo: Ed Waterstreet, Phyllis Frelich, Mare Winningham in drugi
	Rezija: Joseph Sargent
01.30	Strasno prijazna družina, ponovitev
01.55	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
02.55	Dobrodosli v Avstriji, ponovitev
04.45	Gospod Moto in lestenec, ameriska kriminalka
05.45	Tramvaji sveta

ORF Avstrija 2

09.00	Cas v sliki
09.05	Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
10.05	Johann Strauss
12.00	Vreme
12.10	Nepal
13.00	Cas v sliki
13.10	Tema, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John
	Pravica do pokojnine
15.10	Umor, je napisala
	Tajni agenti med sabo
	S Schiejokom vsak dan
16.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodosli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Akti X
	Padar
21.10	Reportaza
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Na prizorišču
23.15	Phettbergs Nette, nočni sov
23.45	Cannski kolut 1995
00.15	Cas z Julienom
	francoski film, 1987
01.35	Umetniki za boljši svet
	Victor Oravec & Milan Pagac
01.45	Pogledi od strani
01.50	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.40 Novakovi; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.40 Koledar kulturnih prireditvev; 9.35 Pevki tedna; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 13.40 Obvestila; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Lingvistični kotiček; 17.50 Sport; 18.10 Fiesta latina; 19.30 Še v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba; 10.05 Zlaska jih boste prepoznali; 11.05 Človek in zdravje; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Razpoloženska glasba; 15.00 Big Band RTVS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Eseej; 17.45 Izšlo je; 18.00 Koncerti na tujem; 19.30 Arje in monologi; 20.00 Literarni večer; 21.00 Evropski simpozij za zborovsko glasbo; 22.25 Glasba našega časa; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper (slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, Poročila; 12.30, 17.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev, jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Vsak dan je dober dan; 9.00 Servisne informacije; 9.10 Glasb. rubrika: Od vrha do dna; 9.45 Tedenski horoskop; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 19.00 Poročila; 21.00 Glasba.

Radio Koper (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kultura; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 Zoo station;

16.00 Modri val- glasbeno popoldne; 18.00 Italijanska glasba; 18.45 Il flauto magico; 20.00 RML.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 11.45 Borza znanja; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Uganka; 17.00 Bančne informacije; 20.00 Labirint znanja; 23.00 Egostyle; DJ Alf.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Kulturni spomeniki na Gorenjskem; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Večejevanje v živo; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Tudi jeseni je lepo; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerni pr - 911 Turbo.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Studij in glasba; 19.30 Športna sobota; 21.00 Kulturno-umetniški program.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Preklop; 14.00 Recenzije (knjižne novosti) & Napovedi; 15.00 OF, Joculari; 17.00 Kaj pa univerza?; 19.00 TB: Naughty by Nature; 20.00 Underground International; Hard'n'Heavy, Techno; 24.00 Reprise.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kraji pod Grmado v letih 1914-1918; 8.40 Potpuri, vmes (9.15) Pravični kotiček; 10.10 Simfonični koncert; 11.30 Odpri knjiga: Moja Kitajska (K. Kjuder, 2.); 12.00 Na počitnice, nato Slov. lahka glasba; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podobe; 14.40 Evergreen; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: M. Ravel; 18.00 Eseej: Adam, kje si? E. Kocbek in njegov čas (r. J. Babič); 18.30 Tropicana; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Glasba po željah; 15.00 Rok z Vami; 18.00 Otroski vrtljak; 20.00 Oddaja SKD Tabor Opčine; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin

Galerija Tinje: Stalna razstava lesorezov
Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Va-
lentina Omana.

Poletne prireditve
Trg Matteotti: V nedeljo, 16.
t.m., ob 21.00 - Koncert sku-
pine The Blues Brothers
Band.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekdo, ki ga potihem občudujete, vas bo odkrito izzval. Nekaj časa se boste simpatično branili, nato pa veselo pobrali njegovo rokavico in se podali v nežen boj.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Takoj zatem, ko vas bodo pohvalili, vam bodo naložili novo delo. Razocarani nad minljivostjo pohvale in navdušeni nad novo ga boste sprejeli z mešanimi občutki.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Čeprav ste se s seboj nekoč že nekaj malega ukvarjali, boste sogovorniku, ki mu za zunanji svet ni mar, vseskozi dokazovali, da se sreča nahaja v denarnici.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Do bližnjih boste danes ne navadno strpni, zato bodo vasa usesa slisala veliko novih, presenetljivih podrobnosti. Ne zgrajajte se nad tistim, česar ne razumete.

LEV 23. 7. - 23. 8.: V vzdušju optimistične vizije prihodnosti boste glasno priznali marsikako svojo slabost, kajti menili boste, da ste jih za vselej pokopali s prgiščem novih želja.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Trmasto boste vztrajali pri svoji verziji resnice, čeprav vanjo ne boste prepričani. Ko gre za zmago nad tistimi, pred katerimi se čutite manjvredni, resnica res ni pomembna.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Zazeleli si boste razširiti svoj duhovni horizont, saj se vam zdi, da že temeljito zaostajate za razvojem znanosti. Ne utožite svoje inteligence v podatkih.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nekdo, ki ga boste obsipali s svojim negodovanjem, se bo odzival vse prej kot primerno, zato se boste simpatično razjezili. Vihar se bo polegel med neznimi rjuhami.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Vase počutje bo v glavnem sijajno. Le kdaj pa kdaj se boste morali soočiti s svojimi slabostmi, pa se takrat boste skozi očala optimizma v njih videli zgolj prednosti.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Na trenutke boste zelo pesimistični, kajti bali se boste, da vas bodo spremembe docakale nepripravljene. Ampak manj se boste pripravljali, ustrežnejše se boste odzvali.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Izzivali boste usodo, kakor da se vam ne more nič pripetiti. Ze res, da vas ščitijo dobri angeli, a tudi njihova potrpežljivost ima meje. Če ne verjamete, izzivajte naprej.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Tezave, ki so se vam doslej zdele neresljive, boste ugledali v povsem drugačni luči. Ni njihov namen, da bi vas onesrečevale, ampak da bi vas spodbudile k zorenju.

Pet planetov v vodnih znamenjih, nastopila pa bo tudi polna Luna

BAROMETER RAZPOLOŽENJA

Danes bo v znamenje Raka prestopil se Merkur, tako da bo v vodnih znamenjih kar pet planetov. Nase custveno življenje bo zaradi tega izredno poudarjeno.

Merkurjevo delovanje je v znamenju Raka zelo podobno vplivu retrogradnih planetov, ki jih je prav tako pet - to nas bo vracalo v podoživljanje preteklih izkušenj, velikokrat pa bo povzročilo tudi izrazito infantilnost. Naše obnašanje bo torej pogosto prav otročje in povsem nepremišljeno. V določenih okoliščinah nam bo to sicer koristilo, toda v večini primerov bomo morali biti bolj razsodni. Najbolje jo bodo odnesli tisti, ki bodo strateško prilagajali svoje počutje okoliščinam, v katerih bodo.

Mnozica planetov v vodnih znamenjih na eni in množica planetov z retrogradnim gibanjem na drugi strani bo torej od nas zahtevala veliko čut-

nosti in neposrednosti, zato si bomo morali dati duska in se prepustiti notranjim premikom. Izbrati pa bo treba pravi trenutek, da se bomo izognili nepotrebnim zapletom. Najlažje bo seveda tistim, ki bodo v tem času na pocičnicah in si bodo lahko privosčili spontanost daleč od običajnih odgovornosti in obveznosti.

12. julija bo ob 10.49 nastopila polna Luna. Takrat bo 19 stopinj in 38 minut glede na Kozoroga. Njena moč in tipične poteze znamenja Kozoroga se bodo zanimivo prepletale s silnostjo custvenega vzdušja.

Ambicioznost, značilna za Kozoroga, se bo lahko tokrat pokazala na področju, ki je pomembnejše, kot so delovni podvigi in kariera. Pomagala nam bo pri uresničenju tistih prvinskih vzgibov custvene narave, ki so od nekdaj bistvo in gibalo našega bivanja.

(A.O.)

radio GLAS ljubljane d.d.
99.5 MHz, 100.2 MHz, 104.8 MHz
LABIRINT ZNANJA
VSAK TOREK OD 20.00 DO 21.30

IME IN PRIIMEK

TELEFONSKA ŠTEVILKA

NASLOV

GLASBENA ŽELJA

Prijavnico pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva ulica 6
61000 Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

V kvizu »Labirint znanja« lahko sodelujete z zgornjo prijavnico. Izrežite jo in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Ce boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

TOR SRE ČET PET SOB NED PON

POČUTJE, ZDRAVJE

sprostitev	○	✓	✓	✓	○	○	○
sport	○	○	✗	○	✓	✓	✓
post, dieta	○	○	✓	○	○	✗	✗
tezja fizična dela	○	○	✗	✗	○	○	○
izlet	✓	✓	○	○	✓	✓	✓

DRUŽBA, ODNOSI

obisk znancev	○	○	✗	✗	○	○	✓
domača zabava	○	○	○	✓	✓	✓	○
družinski posvet	○	✓	✓	✓	○	○	○
družabne igre	○	○	○	✓	✓	✓	○
urejanje uradnih zadev	✓	✓	○	○	○	✗	✗

POSEL, DENAR

poslovno srečanje	✓	✓	○	○	○	○	○
naložbe in nakupi	○	✓	✓	✓	○	○	○
zamenjava službe	○	○	✓	○	○	○	✗
izposoja denarja	○	○	✗	○	○	✗	✗
igre na srečo	○	✓	✓	✓	○	○	○

LJUBEZEN, SPOLNOST

osvajanje	○	✓	✓	✓	○	○	○
iskren pogovor	✓	✓	✓	○	○	○	✓
zmenek	○	✓	✓	✓	✓	○	○
ljubljenje	○	✓	✓	✓	○	○	○
prekinitev zveze	○	○	✗	✗	○	○	✓

UMSKE DEJAVNOSTI

branje	○	✓	✓	✓	○	○	✓
učenje, sirjenje obzorja	○	○	✓	✓	✓	○	○
raziskovanje	○	✓	✓	✓	✓	✓	○
umetniško ustvarjanje	✓	✓	✓	○	○	○	○
reševanje težav	○	○	✓	✓	✓	○	○

LEGENDA: ✓ ugoden dan, ○ nevtralen dan, ✗ neugoden dan

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

313	BIBLIJSKO-SKRIVNI RAZODETJE	GRIZLI	FRANCOSKI OTOK	OCE	NIKOLA RADOJČIĆ	SNOV, KI RAZPADA V IONE	MUSLIMANSO MOSKO IME	SLOVENSKA TOVARNA ZDRAVIL	ISLANDSKI PESNIK STURLUSON	MESTO NA SICILIJU	ANGLESKI IGRALEC (DAVID)	AVTOR: BRANKO KOZULIĆ	STROJ ZA TISKANJE NAROČNIKOV	POSEBEN BENČIN	CITROENOV AVTO		LJUBICA AMORJA	ZBIRKA ZEMLJEVIDOV	NEMSKI PISATELJ (LUDWIG)	AMERISKI GLASBENIK (BRIAN)	PRIPIRAVA ZA UMETNO DIHANJE	JUDOVSKA JUNAKINJA
DANSKA FILMSKA IGRALKA												AVSTRUSKA POROČEVALSKA AGENCIJA				PISNO STRO. MNENJE PAS PRI KIMONU						
ITALIJANSKI POLITIK												GRSKI GOVORNIK JUDOVSKO PLEME										
DOMAČA ŽIVAL					NEZAMENJLJIVOST VALUTE BARIJ																	
SLOVENSKI UGANKARSKI ČASOPIS					KLIC ZA PONO VITEV TOČKE GIULLIO NATTA			NAM. ADMIRAL (ERICK) SVED. SMUC. CENTER							KRAJ PRI DOMZALAH SENIK				PAUL ELUARD TURISTICNI DEL UMAGA			
AMERCUJ			POT V SNEGU OSCAR ARIAS				100 m2 SLOVENSKI GRAFIK (JANEŽ)			VRSTA SKLADBE PEVKA JOPLIN						EMIL NAVINSEK SKUPEK STVARI			PERZIJSKI KRALJ IGOR PAKLIN			
IME MNOGIH PAPEZEV					PRED-DIVERJE TRIVIALNI KISIK						SL. GRAFIK (MIHA) MASA TELESA						PAEŽEVA KRONA KITAJSKO MESTO					
ZENSKO IME					ZADNJE PREDIVO ZENSKO IME				KAREL SOSS ZENSKO IME				MESTO ENEŽ					EGIPČANSKI BOG ORIENTALSKO BARVILO			KRAJ PRI CRNEM KALU	
PAUL VALERY			CVETNA ZACIMBA NATKO NODILO					SVIC. PISATELJ (CLAUDE) RAZLIČNA SOGLASNIKA					PRAVOSLAVNA KNJIGA VASILIJ KANDINSKI						SL. PEVEC PESTNER DRAGICA TURNSEK			
ŽIVEC, KI SPREJEMA DRAŽLJAJE																OTOK V KIKLADIH						
KOSARKAR BEČIĆ						AFRISKO JEZERO, ZDAJ MALAVI						OŽINA NA MALAKI				NEMSKI FILOZOF (PAUL)						

NORMANDIJA

Najbolj zelena francoska dežela

Njeno bogastvo so čudoviti vrtovi in parki

Normandija je od začetka 80. let najbolj zelena francoska pokrajina; obnovljenih je bilo veliko starih parkov in vrtov, ki jih obcuduje vedno več obiskovalcev. Do leta 1991 je bilo restavriranih že večino zelenih površin, ki so odprte za javnost od začetka junija, ki ga mnogi imenujejo »zeleni mesec«.

Pred kratkim je izšla tudi knjiga Marie-Francois Valéry Vrtovi Normandije, v kateri je veliko nasvetov za ljubitelje vrtov.

Avtorica je knjigo razdelila na več tem: v njej predstavljata vrtove okrog gradscin, angleske vrtove, vrtove na močvirnatih kra-

jih ter nasade z redkimi vrstami cvetja in grmicevja. V delu knjige so predstavljeni vrtovi, kjer cvetijo rože v določenem časovnem obdobju; takšen je vrt Pontacart v Seine-Maritimeu, kjer nasadi cvetijo med 15. avgustom in 15. septembrom. Nekateri vrtovi so prava posebnost, saj so rastline bolj podobne zelenjavi, nekakšnim zelnjati listom; taksne rastline niso nič manj slikovite kot navadne rože, zato so primerne tudi za dekoracijo.

V Normandiji lahko obiskovalec obcuduje tri vrste vrtov. Med zgodovinske, ki obkrožajo gradove, sodi tudi park oziroma vrt gradu St. Just, kjer je nekoč zivel mati pisatelja Victorja Hugoja. Je klasičen francoski vrt, v katerem raste veliko dreves, mednje pa so vkleseni travniki. Na vrtu ni nobenih roz. Skozi ogromen park vodijo poti, vsaka je speljana do določene stične točke. St. Just je znan tudi po ozkih, kamnitih kanalih, ki so jih zgradili leta 1695. Z vodo, ki teče po njih, so od nekdanj namakali zelenjavne vrtove, v njih se je napajala tudi živina. Na velikem vrtu je veliko vodnih izvirrov in potokov. Tako kot na bližnji vrtovih v Giverniju, je tudi ob jezeru v parku St. Just veliko belih lokvanjev. Lastnik posestva Ksavier Laloz in njegova žena že dalj časa obnavljata nasade, zato dobiva posestvo svojo nekdanjo podobo.

Vrtovi okrog gradu Vandrimare vzhodno od Rouena so tudi obnovljeni, ceprav so se deloma ohranjeni vrtovi iz 17.

Vodne lilije pri gradu St. Just

stoletja in poznejši angleški vrtovi iz 19. stoletja, ki so jih začeli obnavljati pred šestimi leti. Lastniku Gillesu de la Conté jih je pomagala obnoviti arhitektka in krajinarica Clotilda Duvoux-Bouchayer. Grede na starem delu vrta so prava pasa za oči. Cvetlične grede so različnih barv, veliko je vrtnic in osatov. Nekatere rastline imajo močan vonj, posebne grede so namenjene zdravilnim rastlinam, na drugih rastejo le sadna drevesa. Med vrtovi Vandrimara se prepletajo poti, po katerih se lahko sprehajajo obiskovalci.

V tretjo skupino sodijo vrtovi, ki neprestano spreminjajo podobo, odvisno od dnevnega svetlobe, letnega časa in strani, iz katere jih opazujete. Vasica Varengeville v bližini Kanala in mesta Dieppe slovi po svojem popkalisču, s katerega je lep pogled na morje. Slikar Georges Braque je tam naslikal svoja najbolj slavna dela.

Vrtovi Moutiersa so angleški, nastali pa so v sodelovanju arhitekta sira Edwina Lutyensa in stro-

kovnjakinje za vrtove Gertrude Jekyll, ki ni bila nikdar v Moutiersu, tja je posiljala le rastline za nasade. Vrt bi lahko imenovali »vrt umetnikov«, predvsem zaradi nečloveške izredne barvitosti. Na nekaterih gredah rože vedno cvetijo, drugi deli vrtov pa so izjemni zaradi različne

barve listnatih rastlin.

Vrtovi lastnika posestva Lutyens so nastali leta 1898, ko je nanj najbolj vplival William Morris; vrtovi so edini tovrstni v vsej Franciji in prav tako slovijo po izredni barvitosti. Vrt ob hisi se ujema z arhitekturo poslopja, skozenj je speljana z opeka-

mi tlakovana poti. Na cvetličnem vrtu je veliko tulipanov in belih vrtnic, ki se vzpenjajo po pergolah, veliko je tudi sončnic. Po ovinkastih poteh, speljanih skozi skrbno pokosene travnike, pa pride obiskovalec do kraja, kjer se mu ponuja lep razgled na morje.

Rhododendroni na vrtu Le Bois de Moutiers

Cvetični vrt Pontacart

FILMSKO DOGAJANJE PRED TREMI DESETLETJI

V bližini Save je nekoč stal ljubljanski Hollywood (12)

Tako smo ugotovili, da je pri filmu vse bolj ali manj lazno. Barabe igrajo postenjake, lepi grde, grdi pa lepe. Marmornata miza je bila iz stiropora (ali česa podobnega), obzidje iz lepenke, platna in barve, sadje iz plastike. Krepotno dekle, ki ga resi junak, je bilo alkoholicarka. Jeklene resetke zapora, v katerem so držali zaprtega našega ubogega prijatelja, so bile lesene, rane iz lepila, gaze in barve. Le denar, ki smo ga dobili, je bil pristen. Mnogi nasi filmski odličniki so pri teh snemanjih izpili svojo obrt in ziveli od nje do penzije. Nam je ostal le drobiz.

Se najbolj resnični so bili kaskaderji. Uporabljali so tedanje generacije karateistov in judoistov, ki so znali padati, skakati in se

prekopicovati. Momo Kapor v nekem romanu opisuje snemanje takšnega koprodukciskega filma v Beogradu. Tam glavni junak - kaskader zgori v slavo koprodukciske kinematografije. Eden naših znancev si je med snemanjem poskoval vrat, takrat smo se dokončno odločili, da ne gremo med kaskaderje.

Brez statistik ne bi bilo filma

Dobro leto ali dve nazaj smo tedanji statisti, danes inženirji, pravniki, profesorji, novinarji, vrtnarji in hipohondri, sli za obletnične mature na izlet po Istri.

Ko smo se pripeljali v Groznjan, je ravno neki gospod skočil skozi lino cerkvenega zvonika. Pozneje smo ugotovili, da seveda ne gre za samomor, pač pa

za snemanje filma.

Fanta smo spoznali za točilnim pultom. Snemali so neki vojni film. Bil je strelec s cerkvenega zvonika, ki ga je nekdo vesče sestrelil.

Povedal je, da je bil zanj takšen padec s cerkvenega zvonika celo dobrodošel, saj je bil plačan po padcih, skokih, voznjak skozi gorece senike in v deroče reke. Več padcev, več denarja. Gledalci pa se bomo ob premieri udobno namestili v fotelju. Na dosegu ene roke bo pločevinka s pivom ali gazirano piščico, na dosegu druge pa krekerji ali arasidi. Medtem bo John Wayne jahal skozi nepregledno prerijo, Rita Hayworth bo zapljevala mladega Orsona Welsa, Marilyn Monroe si bo hladila pregreta bedra nad

zračnikom klimatske naprave, Robin Hood - Errol Flynn bo osvajal Olivio de Havilland.

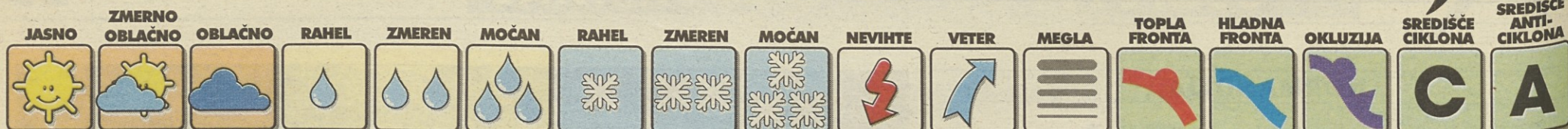
Anonimni moške in včasih tudi žene pa bodo drveli skozi ogenj, padali s streh in senikov, skakali v globeli, se prevračali z avtomobili in bežali pred Levi, tigri, zmaji in drugimi posastmi.

Zato je prav, da se zdaj ob stoletnici industrije iluzij spomnimo tudi slednjih, anonimnih množic statistik, epizodistov in kaskaderjev, ki pa so vseeno pomagale soustvarjati filmsko zgodovino in legendo. Sanje vseh teh tisocev so ostale le iluzija, kar je tudi film sam. Zelo redki med njimi pa so tudi uspel.

B. Repe
(Konec)

Anonimni statisti v vlogi beduinov - v sredini sedi pisec tega teksta

VREMENSKA SLIKA

Nad večjim delom Evrope je območje visokega zračnega pritiska nad našimi kraji se se vedno drži tople zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.21 in zšlo ob 20.53. Dan bo dolg 15 ur in 32 minut. Luna bo vzšla ob 19.45 in zšla ob 4.19.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C	Jadransko morje (Porto-)	°C
Mura	17,6	roz/22,7	
Sava (Radovljica)	13,8	Crikvenica	22,0
Sora	15,0	Malinska	22,0
Ljubljana	15,8	Sibenik	24,0
Vipava	10,9	Porec	23,0
Bohinjsko jezero	17,0	M. Losinj	24,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: jutraj: NE 4 do 8 vozlov
popoldne: NW 7 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.43 najnižje -66 cm, ob 10.19 najvišje 37 cm, ob 15.41 najnižje -19 cm, ob 21.29 najvišje 52 cm.
Jutri: ob 4.18 najnižje -70 cm, ob 10.55 najvišje 42 cm, ob 16.24 najnižje -21 cm, ob 22.08 najvišje 51 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	28
1000 m	23
1500 m	18
2000 m	14
2500 m	11
2864 m	9

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje in razpoloženje ljudi vplivalo ugodno in spodbudno, le sredi dneva bo zaradi sončnega vremena in visokih temperatur zraka toplotna obremenitev velika.

VOX POPULI

Ce bi bili moski tako izvrstni ljubimci, kot pripovedujejo, se zene ne bi utegnile niti početi.

DANES

Slovenija: Sončno bo. Le v gorskem svetu ponekod nevihte. Najnižje jutranje temperature od 13 do 18, najvišje dnevne temperature od 20 do 32° C. Sosednje pokrajine: Sončno bo in vroče. V Alpah padavine.

JUTRI

V Sloveniji: Sončno bo in soparno, popoldne in zvečer bodo ponekod v notranjosti nevihte. Obeti: Tudi v četrti se bo nadaljevalo sončno in soparno vreme. Nevihte bodo le izjemna.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Prava promocija mehiških vračev in vedeževalcev

CIUDAD DE MEXICO - V osrednji Roza četrti mehiškega glavnega mesta je bil v teh dneh nepopisno vrvež, saj so vedeževalci, prerokovalci, carodeji, samani, curanderosi (ozdravljevalci) in drugi podobni »izvedenci« brezplačno turistom ponujali svoje storitve.

Metodološko so se sklicevali tako na sredozemsko (latinsko-arabsko) tradicijo kot tudi na mehiške in afro-karibske ter celo kitajske izkušnje. Branje bodočnosti iz kart, kavnihih odcetkov, oljnih madežev in iz kristalne kroglice je vsem znano, tako da te metodologije ni treba opisovati. Manj znan je arabski način napovedovanja prihodnosti s trosenjem kamenčkov, popolna novost pa je branje posebnega sija, ki naj bi obdajal vsako živo bitje. Za to branje so si nekateri vedeževalci priskrbeli celo posebne naprave v slogu leningrajske sole. Kitajska različica trosenja kamečkov uporablja kovance s simboli jin in jang, ki tvorijo 64 heksagramov neprekinjenih in prekinjenih premic, iz katerih lahko razberemo, kaj moramo storiti v bodoče.

Ob teh klasičnih metodah pa so v mehiški prestolnici »izvedenci« prikazovali povsem fantazijske načine, ki so dobesedno skregani s klasično tradicijo prerokovanja. Nekateri so pri tem uporabljali orjasko školjke, drugi pa miske in poskusne kunce, ki so jih spuščali v čudezni krog (ris) iz semen. Iz načina, kako so se glodalci lotili semen, so nato vedeževalci napovedovali prihodnost.

Vračci indijanskega plemena Yaqui (severna Mehika na meji z ZDA) pa so uporabljali kosce, ki so jih metali v zrak, in podobno kot Arabci napovedovali bodočnost. Kostni so seveda obvezno cloveske ali v najsabsem primeru kosti divjega petelina. Ameriški indijanci (Azteki, Nahuatl in Maji) niso poznali sredozemske kristalne kroglice, a so si na isti način pomagali s kosom črnega obsidiana. To vulkansko kamnino so v mehiškem glavnem mestu pogosto uporabljali. Prav tako je slabo dobro v promet kanarska metoda, pri kateri dresirani kanarček s kljunčkom izbere listic, na katerem je napisana ljubezenska ali življenjska sreča.

Curanderosi (ozdravljevalci) pa so prihodnost napovedovali po domačih indijanskih metodah. Brezplačna promocija vedeževalstva je uspela in carodeji so si brzkone priskrbeli veliko novih strank.

Trije huje ranjeni med Fiesto sv. Fermina

Med ranjenci, ki so jih v Pamploni pregazili in nabodli bikli, so trije v smrtni nevarnosti (AP)

Straniščna školjka kot pravi električni stol

LONDON - Ko je 33-letni Glen Pelmeur stopil v javno stranišče na nabrežju otoka Wight, ni vedel, da bo to njegovo zadnje dejanje, ker se je zaradi okvare na električni napeljavi kovinska straniščna školjka spremenila v pravi električni stol. Preiskovalci so ugotovili, da je nekdo strgal zico razsvetljave, tako da se je dotikala cevi za odplakovalno vodo. Ko se je nesrečnež usedel na školjko in se je samodejno prizgala luc, ga je električni tok ubil.

Do smrti mučili hčerko, ker si je snela feredžo

KAIRO - Zakonski par iz Mansure v Nilovi delti je dober mesec mučil in nato ubil svojo 13-letno hčerko, ker si je na cesti zaradi vročine z obraza snela feredžo. Kot pise dnevnik El Arabi, sta zakonca pred casom pristopila k neki skrajno integralistični muslimanski skupini. Odpovedala sta se službi (oba sta bila inženirja), prodala svojo zahodno opremo, sinovom prepovedala nadaljevanje studija, vsa družina pa je začela živeti, kot jim je ukazal emir skupine. Ta je tudi trdil, da se je nesrečnega dekleta polastil hudic in jim svetoval metodo, kako naj ga izzenejo.

Vročina kosi zapomnike

MOSKVA - Zarad vala izredno toplega vremena, ki je v soboto in nedeljo zajel sibirsko pokrajino Kemerovo, je v novokuzneckem preiskovalnem zaporu umrlo 12 zapornikov. Guverner je že sprožil sodni postopek proti jetniškim paznikom, ki niso poskrbeli za prezračevanje in so zapornike strpali v prepolne celice.

Odpovedali so se mamilom

KØBENHAVN - Kot je sporočila danska tiskovna agencija TT, so se zapomniki male švedske jetnišnice Bergaanstalten v Halsinborgu odločili, da v svoji jetnišnici ne bodo dopustili uživanja mamil. Aprila je vseh 30 zapornikov podpisalo posebno pogodbo, v zameno pa jim je jetniška uprava olajšala zaporniško življenje. V teh mesecih se nihče ni kršil pogodbe, ker bi v tem primeru izgubili »privilegije« tudi ostali.

Matura kot vojni spopad

DAKA - V Evropi so mature prava mora za dijake in njihove starše, v daljnem Bangladešu pa se matur boji predvsem profesorji. Letosno v tej azijski državi opravlja pol milijona dijakov, od teh pa so jih že 4.000 izključili zaradi sleparij. V Narailu (jugozahodni Bangladeš) so dijaki in njihovi starši ubili nekega profesorja, ki se je uprl sleparijam. Po posegu policije se je vnel pravi spopad, podobno pa je bilo tudi na drugih solah, kjer je bilo tudi nekaj ranjenih.